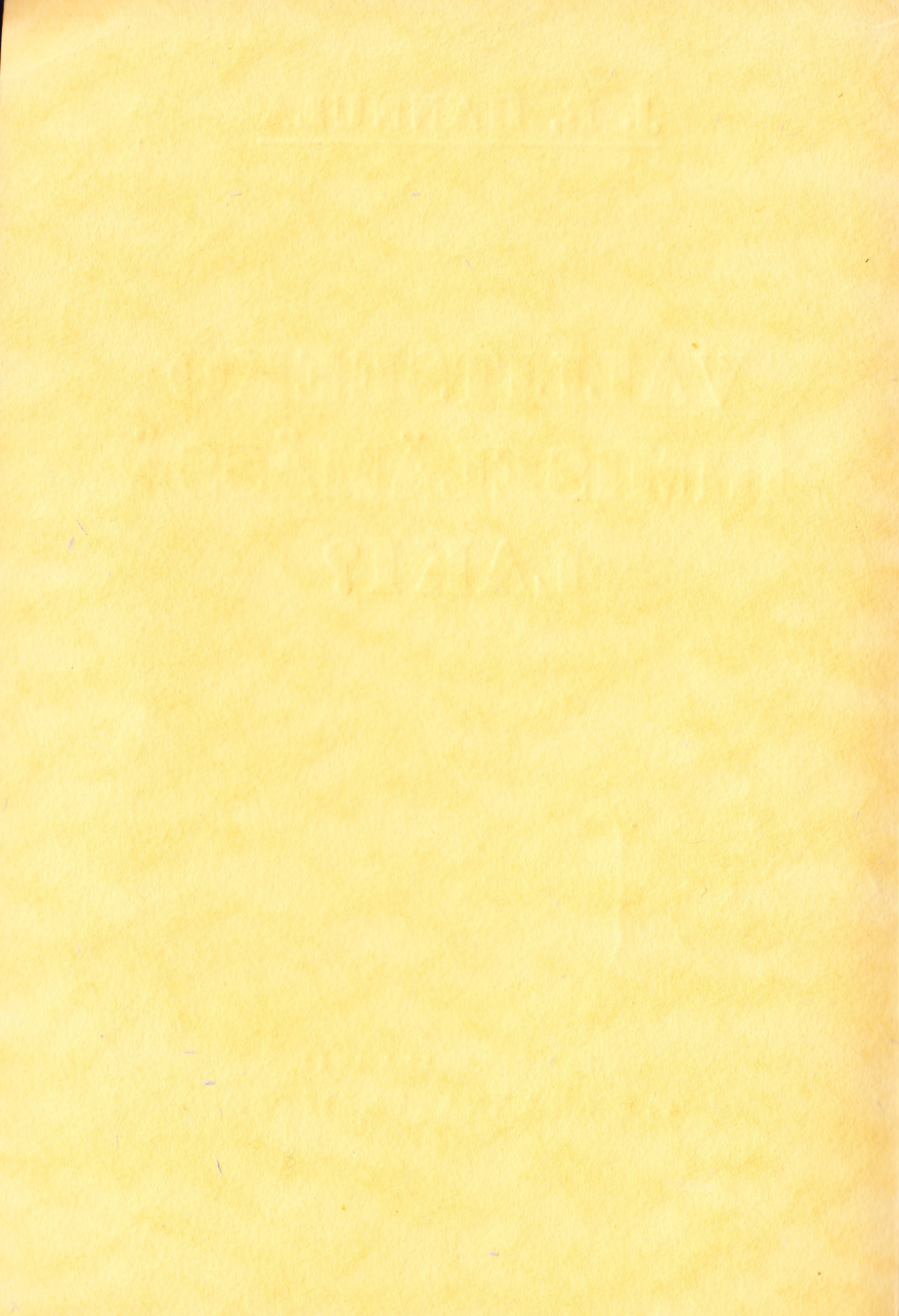

J. R. HANNULA

**VALLITSEEKO
IHMISELÄMÄSSÄ
LAKI?**

TAMPEREELLA 1944

P. E:n KANNATUSLIITTO

**VALLITSEEKO
IHMISELÄMÄSSÄ LAKI?**

VALLITSEEKO IHMISELÄMÄSSÄ LAKI?

KIRJOITTANUT

J. R. HANNULA

TOINEN PAINOS

TAMPEREELLA
P. E:N KANNATUSLIITTO

Painettu 1944
Tampereen Työväen Kirjapainossa

LUKIJALLE.

Vuonna 1914 — siis 30 vuotta sitten — julkaisi Pekka Ervastian johtama *Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike* ensimmäisen kirjaseini: »Valitseeko ihmiselämässä Laki?» Vuonna 1915 ilmestyivät »Kahdenlainen risti» (nimellä »Ryövärinä ristillä») ja »Vaeltajana korvessa». Kirjaset tulivat pian loppuunmyydyiksi, joten niitä ei vuosikymmeniin ole ollut saatavana. »Vaeltajana korvessa» ilmestyi kyllä toisena painoksena 1922, mutta sekin on jo ollut vuosia loppuunmyytynä. Näinollen julkaisen nyt kaikki — hiukan korjattuina — yhtenä niteenä. Silla nämä kolme tuntuvat sopivasti täydentävän toisiaan.

Kaksikerran Saarenmaassa 14. VII. 1944.

J. R. Hannula.

I.

**VALLITSEEKO
IHMISELÄMÄSSÄ LAKI?**

VALITSEEKO IHMISELÄMÄSSÄ LAKI?

Älkää eksykö, Jumala ei salli
itseänsä pilkata; sillä mitä ihmi-
nen kylvää, sitä hän niittääkin.

Gal. 6:7.

Jumalallinen lakiperäisyys kaikkialla.

Suurissa itämaisissa uskonnoissa opetetaan, kuinka kaikkialla, koko maailmankaikkeudessa, vallitsee *karma*, ehdoton lakiperäisyys, syyn ja seurauksen laki. Tämän lain johdossa ja turvissa kaikki kehitys tapahtuu, niin ettei lintukaan putoa oksalta tämän lain eli Jumalan tietämättä. Koko kaikkeudessa ei ole mitään sattuman tai mielivallan varassa, vaan jumaluuden täydellisyys ilmenee juuri järkähtämättömässä sopusoinnussa ja lakiperäisyydessä.

Tämä ajatus tuntuu, kun me länsimaalaiset siihen ensin tutustumme, hyvin oudolta. Se johtuu uskonnollisesta kasvatuksestamme. Meillähän puhutaan niin paljon Jumalan vihostumisesta, leppymisestä ja lepyttämisestä, jotavastoin itämaalaiset puhuvat jumaluuden järkähtämättömästä oikeudesta, lakiperäisyydestä. Kun he

tässä valossa katselevat ihmiselämää, omaksuvat he täydellisesti sen määritelmän, mikä sisältyy sanoihin: »Mitä te kylvätte, sitä te myös niitätte», ja: »jokaisesta turhasta sanastakin on ihmisen tili tehtävä». Ja nämä määritelmät todella ovat meidänkin pyhässä kirjakokoelmassamme Raamatussa. Niin ollen lienee syytä joskus pysähtyä ajattelemaan ihmiselämän ongelmia tältäkin kannalta. Sen voimme tehdä tyynellä mielellä, sillä kehoitetaanhan Raamatussakin »tutkimaan kaikkea» ja »tulemaan ymmärrykseltämme täydelliseksi ja pahuudessa pysymään lapsina».

Elämän kehitys muotojen kautta.

Voidaksemme ymmärtää tätä kaikkialla ilmeväää lakiperäisyyttä, täytyy tuntea vielä toinen itämainen ajatus kaiken elämän, inhimillisenkin, kehittymisestä. Se on oppi siitä, ettei elämä ole sidottu yhteen muotoon, jossa se, muodon laadusta ja sen elämisen pituudesta riippumatta saavuttaisi — minkä? Sellaisen itämaalaisen mielestä mahdottoman ja järjellisesti tarkoituksettoman tilan, jossa ei enää mitään kehitystä tapahtuisi. Itämaalaiset viisaat ajattelevat inhimillisen kehityksen yhä jatkuvan »korkeudesta korkeuteen ja herraudesta herrauteen», niinkuin Raamatussa sanotaan. Mutta tämä kehitys käy monen perättäisen muodon eli ruumiin välityksellä tässä maisessakin elämässä. Tätä n.k. jälleensyn-

tymisoppia ei sovi sekottaa *sielunvaellukseen* eli siihen väärinymmärrykseen, että jälleensyntyvä olento voisi yhdessä ruumistuksessa olla ihmisenä, toisessa eläimenä, kuinka kulloinkin sattuu. Sillä kehittyvä elämä ei ota sellaisia taka-askeleita, kuin olisi astuminen ihmiskunnasta eläinkuntaan. Erehdys on myös sanoa ihmishengen syntyvän toiseen ihmiseen, koska se johtaisi siihen väärään ajatukseen, että pitäisimme tätä näkyväistä muotoa, joka on vain ihmisen käyttöväline ainemaailmasta, varsinaisena ihmisenä, ja tässä tilapäisessä muodossa asustavaa ja kehittyvää Itseä vain jonakin epämääräisyytenä, »ihmistä» elähyttävänä henkenä. Sillä kun ihminen jälleensyntyy, ei hän ole mikään »uusi» tai »toinen», vaan sama ikuinen Itse pukeutuneena uuteen pukuun maisen vaelluksensa ajaksi. Mutta näitä pukuja, persoonallisuuksia, ihminen luo uudelleen ja uudelleen käytettäväkseen, aina kehittyvän Itsen tarpeiden mukaisia, kerää niissä saamansa kokemukset ikuiseen Itseensä ja sillä tavalla kasvaa tiedoissaan ja kyvyissään, kunnes on oppinut kaiken, mitä tämän maailman koulussa on opittavaa, jolloin ei »tämän maailman päämiehellä» ole hänelle enää mitään sanottavaa eikä opetettavaa.

Näin kaikki ihmiset ajallansa, monen ruumistuksen jälkeen varttuvat »täyteen miehen mitaan», niinkuin Paavali sanoo. Ihmisten erilaisuus kyvyissä ja lahjoissa on vain ikäerotusta, suhteel-

lisesti samanlaista kuin se, mikä ilmenee perheessä fyysillisen ikäerotuksen perusteella: siinä on lapsia, nuorukaisia, aikuisia ja vanhuksia. Mutta jokainen havainnollisen kokemuksen perusteella tietää, etteivät nuo tilat ole pysyväisiä; lapsi ei aina pysy lapsena, vaan kehittyy ja ainoastaan sen kautta voi aikanaan ilmetä nuorukainen, aikuinen ja vanhus.

Näin ajattelevat »viisaat itäisiltä mailta». Mutta niinkuin sanottu, kun me ensin tutustumme heidän oppeihinsa, teemme me tavallisesti jyrkän tenän. Eikä ihmekään, sillä emmehän ole näissä asioissa oppineet ajattelemaan, kun järki on opetettu pitämään vankina.

Jumalallinen lakiperäisyys luonnossa.

Kun tahdomme etsiä totuuden valoa ihmiselämän ongelmiin, silloin on pakostakin ryhdyttävä jonkinlaisiin tutkimuksiin. Sillä ainoastaan »työmies on ruokansa ansainnut». Me voimme silloin kääntää etsivän katseemme joko pyhiin kirjoituksiin, tutkia luonnonlakeja ulkonaisessa maailmassa, tai kaivautua ihmissielun syvyyksiin.

Nyt voimme aluksi tutkia ulkoista ainemaailmaa. Silloin käännymme ensiksi tähtitieteilijäin puoleen. He ovat laskelmiensa ja havaintojensa perusteella voineet esittää, että niin paljon kuin tunnetaan avaruuden toimivia lakeja taivaan-kappalten kehityksen ja liikunnan välityksellä,

vallitsee siinä kaikessa sopusointu, järjestys ja lakiperäisyys. Erittäinkin niiden liikunto radoilansa on niin lakisiteinen, että voidaan jo vuosia ennen ilmoittaa muutamia sellaisiakin ilmiöitä, joita sitten ajallansa tavallinenkin ihminen ilman tieteellisiä apuneuvoja voi huomata ja todeta. Sellaisia ovat auringon ja kuun liikunnot, niiden nousu- ja laskuajat ja pimenemiset, joiden aika voidaan sekunnilleen määrätä.

Kääntyessämme tarkastamaan luonnon toimintaa omalla maapallollamme huomaamme pian luonnonlakien järkähtämättömyyden. Jos joskus olemme huomaavinamme poikkeuksia, niin voivat nekin tulla vahvistetuksi tuolle perussäännölle, koska ne saattavat ilmentää jonkun uuden puolen luonnonlakien toiminnasta. Näiden lakien toimintaa voimme tutkia mm. kemiassa, fysiikassa ja kasvullisuudessa. Niinpä esim. kuivat halot uunissa tai ulkona palavat, mutta eivät pala esim. suljetussa kellarissa. Varmaankin tämä ilmiö ensin näytti poikkeukselta. Huomattiin vain se puoli asiassa, että joskus halot paloivat, joskus eivät. Mutta sittemmin tämä poikkeus auttoi ihmisiä yhä syvällisempään luonnonlakien tuntemiseen, joten nyt tiedetään palamisen olevan vain aineen kemiallista hajoamista ja yhtymistä. Syynä siihen etteivät halot pala ilmattomassa paikassa on se, ettei siellä ole toista yhdistävää ainetta, happea. Siten tämäkin poikkeus, joka alkuaan näytti laittomuudelta,

ehkä jonkun mielivaltaisen jumalan tai tulenhaltian oikulta, on tullut yhdeksi parhaimmista näytteistä luonnossa vallitsevasta järkähtämättömästä lakisiteisyydestä.

Luonnon toiminnan lakiperäisyyttä voi ihminen tutkia myös oman fyysillisen ruumiinsa toiminnassa. Ilman hänen päivätietoista apuaan se syntyy, kasvaa ja jatkuvasti kehittyy. Mutta kun sen ravitseminen ja hoitaminen on hänen hallussaan, niin tulee hän pian huomaamaan, että mitä paremmin hän osaa toimia sopuoinnussa luonnonlakien kanssa, sitä käyttökelpoisemman ruumiin hän omistaa. Jos hän ravitsee sitä kohtuullisesti puhtaalla ruualla, käyttää sitä järkevästi hyödyllisessä toiminnassa, pysyy ruumis terveenä ja voimakkaana ihmisen käyttövälineenä, jotavastoin huolimaton ja irstailija rakentaa ruumiistansa oman vankilansa.

Kun näin tutkimme jumalallisten voimien toimintaa aineellisessa luonnossa, huomaamme siinä kaikkialla esiinpursuvan liikkeellepanovoinman, joka toimii niin täydellisellä järkevyydellä, että se näyttäytyy laiksi. Jos nyt pidämme mielessämme vielä sen totuuden, että koko aineellinen maailma muodostaa vain yhden kokonaisuuden, jossa jokainen muoto on toisesta riippuvainen, on vain osa kokonaisuudesta — niinhän jo taivaankappaleetkin kulussansa määrittävät toistensa ratoja, eikä ihmisruumiskaan synny ilman vanhempien välitystä — ja vielä

ajattelemme, että kaiken olevaisen takana ja summana täytyy olla Yksi, jonka ulkopuolella ei voi mitään olla, ei tässä olevaisen karkeassa tilassa, jota sanotaan ainemaailmaksi, enempää kuin olevaisen hienommassakaan tilassa, jota sanotaan henkimaailmaksi, ja sitten siirrymme mietiskelemään ihmiselämän ikuisen olemuksen ongelmia, niin voimme syystä kysyä: eikö ihmiselämä sisällykään tähän jumalallisen lakiperäisyyden kokonaisuuteen? Onko jumalallinen voima ja viisaus ja rakkaus menettäneet mahtinsa inhimillisessä elämässä? Vallitseeko siinä vain sattuma, oikku ja mielivalta, niin että hän aivan kuin arpapelissä, kuin liukkaalla jäällä kulkien *saattaa* pelastua ikuiseen onneen, mutta useissa tapauksissa joutuu kärsimään ikuista piinaa?

Pyhä kirjat ja uskonnot vain ihmistä varten.

Sanoimme totuudenetsijän voivan kääntyä myös pyhien kirjojen ja niihin kätkeytyjen viisasten opetusten puoleen. Kun näin teemme, silloin on hyvä ettemme pysähdy yhteen kirjaan tai uskontoon. Sillä täytyy muistaa, etteivät pyhimmätkään kirjat ja uskonnot ole totuutta korkeammalla. Samoin on tärkeätä ymmärtää, ettei ihminen ole luotu joitakin kirjoja tai uskontoja varten, niiden orjaksi, vaan ovat kirjat ja uskonnot ihmistä varten. Ellei olisi kehittyvää ihmistä, ei kirjoilla eikä uskonnoilla olisi mitään

arvoa. Mutta vaikkei maailmassa olisi yhtäkään kirjaa tai uskontoa, olisi ihmisellä sittenkin oma inhimillis-jumalallinen arvonsa. Ja ne, jotka ovat saavuttaneet täydellisyyden viisauudessa, eivät ole sitä kirjoista saaneet, vaan päinvastoin osan siitä kirjoihin antaneet — nuoremmille veljilleen vähitellen sulatettavaksi. Ja voivathan viisasten opetukset säilyä toisellakin tavalla, niinkuin kansan suusta kerätty Kalevala todistaa. Niinpä ovatkin suuret Opettajat aina varottaneet »kirjaimen orjuudesta, joka kuolettaa». Siksi mekin voimme kääntää etsivän katseemme, lapsenmielisen, so. ennakkoluulottoman ja kasvamiiseen taipuisan sydämemme niiden oppien puoleen, joita Aikain Viisauudesta kaikkina aikoina tarjotaan »rahatta ja hinnatta».

Tätä jumalviisautta (teosofiaa) Paavalikin silloisen kirkon ulkopuolella saarnasi (tosin »juutalaisille pahennukseksi ja kreikkalaisille hulluudeksi»), kullekin sen mukaan kuinka he kykenivät sulattamaan. »Maidolla minä teitä ruokin, koska ette voineet miesten ruokaa sulattaa.» Tätä samaa »ruokaa» tarjotaan nykyäänkin teosofian välityksellä kaikille kansoille kaikkien uskontojen alueilla.

*Vuorottelu maisessa elämässä työn ja levon kausina
avaimena ikuisen elämän kehittymiselle.*

Katsokaamme siis mitenkä teosofia sanoo inhimillisen kehityksen käyvän. Pääajatus siinä on,

että se elämän kehitys, mikä tapahtuu ihmisyyden asteella on niin suuri, ettei se voi tapahtua yhdessä ruumiselämässä, vaan on ikuisen ihmisen tätä varten pukeuduttava toiseen ruumiiseen toisensa jälkeen, jossa saamiensa kokemusten opettamana hän viisastuu ja kasvaa, tullen kykeneväksi elämään yhä korkeampien lakien mukaisesti. Näin ihmiskunta vie kehittyvän elämän eläinkunnan rajalta ihmiskunnan yläpuolella oleviin elämänjärjestöihin, joissa se on vapautunut inhimillisen jälleensyntymisen pakollisuudesta.

Kun ihminen maisessa elämässään on loppuun kuluttanut fyysillisen ruumiinsa elinvoimat, seuraa väsymys, raukeaminen, kuolema. Mutta todelliselle ihmiselle tämä fyysillinen kuolema on vain vapautuminen aineen kahleista ja syntyminen hienompiaineiseen tilaan. Voidaksemme tätä paremmin käsittää, ajattelemme ihmistä kahdenlaisena olentona, nim. aineellisessa muodossa esiintyvänä persoonallisuutena, ja toiseksi sinä ikuisena olentona, joka persoonallisuuksien kautta kehittyy. Ja kun sitten katselemme tätä persoonallista elämää, etsien siinä luonnonlakien toimintatapaa, huomaamme kuinka siinäkin vallitsee säännöllinen vuorottelu työn ja lepokauden, virkistymisen ja väsymisen välillä. Aamulla nousemme virkistyneinä, ryhdymme toimiimme eloisina ja voimakkaina -- edellyttäen että olemme viettäneet yömmme luonnonlakien mukai-

sesti, so. rauhallisessa ja virkistävässä unessa. Mutta kun ehtoo tulee, tunnemme väsymystä ja levon tarvetta. Ja niin jatkuu tämä vuorottelu kautta ihmiselämän ja ainemaailman.

Kun ihminen ehtoolla käy levolle ja saavuttaa sen tilan, jota sanotaan nukkumiseksi, on hänen karkein ruumiinsa ottanut huomattavan askeleen sitä tilaa kohti, joka täydellisenä näyttäytyy kuolemassa: se ei kykene liikkumaan, eivätkä sen aistimet toimi. Sillä on vahingoittumattomina kaikki aistimet, mutta siitä huolimatta se ei näe avoiminkaan silmin; se ei kuule, ei haista eikä maista. Todellakin kummallinen tila, jos maltamme pysähtyä sitä hetkiseksi miettimään.

Mutta tämä ruumiin lamautuminen johtuu vain siitä, että ihminen on sen jättänyt lepäämään ja vetäytynyt vähemmän aineellisissa muodoissaan niitä vastaaville elämän tasoille, ei tyhjään rauenneena, vaan elävänä ja toimivana olentona. Ja herätessämme me joskus onnistumme painamaan fyysillisiin aivoihimme kuvia tästä toiminnasta. Silloin sanomme nähneemme unia, jotka voivat olla joko kiutsallisia tai hauskoja ja vieläpä opettavaisiakin, riippuen sielumme tilasta, s.o. millaisilla kuvilla, pyyteillä ja harrastuksilla sen päivätajunnassamme täytämme.

Unitila lähenee siis sekä ruumiin että — niinkuin saamme nähdä — ikuisen ihmisen kannalta katsottuna huomattavasti kuolemanjälkeistä tilaa. Se on vain erotus, että yhteys fyysillisen ruumiin

kanssa on katkaistu kuolemassa, joten ihminen ei voi esim. hädän ja ahdistuksen hetkellä paeta fyysillisen ruumiin turviin, niinkuin oli oppinut tekemään pahaa unta nähdessään.

Tämän kuvan lyhyessä persoonallisessa elämässä vallitsevasta vuorottelun laista voimme pitää mielessämme ajatellessamme ikuisen ihmisen kehitystä.

Lähin kuolemanjälkeinen tila.

Fyysillinen kuolema on siis vain tilan muutos ikuiselle ihmiselle, syntyminen kokoomukseen hienommalle henkiaineen tasolle. Hän on jättänyt niiden aistimusten kokoomuksen, joilla hän oli yhteydessä fyysillisen maailman kanssa, toimien nyt astraali- eli tunneruumiissaan, ja sen avulla ja välityksellä elää ja tekee havaintoja tuonelassa, ollen siveellisesti samanlaisessa tilassa, missä hänen tunneruumiinsa oli tottunut väreilemään maisen elämänsä aikana. Niinpä henkinen ihminen, joka Kristuksen eli uhrauksen lain tukemana on pyrkinyt elämäänsä itsensä unohtavaa veljeyselämää, sivuuttaa nopeasti alemmat tasot ja siirtyy ylemmille, korjaamaan sitä satoa, johon hänen mainen elämänsä oli siemenen antanut.

Mutta jos ihminen on elänyt esim. eläimellisten himojensa vallassa tai rikoksellisena, ei hänen tunneruumiinsa kaamalookassa, himojen paikassa

eli tuonelassa kykene värähtelemään kauneudessa ja loistossa, vaan on pakotettu taistelemaan omien luomiensa eläimellisten peikkojen kanssa. Ja kun hän taas pitää niitä todellisina olioina, niinkuin maisessakin elämässä oli katoovaisia muotoja ja tilapäisiä himojen aistimuksia pitänyt, niin hän ei kykene näkemään, että nuo kuvat ovat hänen omia luomiaan, ja että niihin elämää johtavat langat lähtevät juuri hänestä itsestään. Siksi hän nyt on omien harhakuviansa piirittämänä. Ne kaikki lähestyvät häntä kuin ainakin nälkäiset lapset isäänsä. Mutta nyt ei isä voikaan lapsiaan tyydyttää, ja se tuottaa hänelle kärsimystä.

Maisen elämänsä aikana hän oli niitä ruokkinut ja kasvattanut alistumalla niiden palvelijana rikokselliseen ja renttuilevaan elämään. Jos hän joskus tilapäisestikin joutui pois himojensa palvelomisesta, silloin ne sitä raivokkaammin hyökkäsivät hänen kimppuunsa. Tilapäisen rauhan hän saavutti ainoastaan heittäytymällä rentonaan himojensa palvelukseen joko julmurina tai muuna irstailijana, ylensyömärinä tai juomarina ja heku-moitsijana, aina sen mukaan, minkälalaisia himojaan hän auliimmin oli palvellut.

Toinenkin keino himoista vapautumiseen olisi ollut, nim. päättävästi kieltäytyä niitä palvelemasta. Mutta tämä olisi vaatinut työtä, kestävää tutkimista ja pommistelua, ja sitä hän ei jaksanut, ei tahtonut. Mutta elämän laki opettaa

häntä muutosten ja kärsimysten kautta. Siksi pä kuolema onkin ihmisen uskollisin ystävä, joka näyttämöä muuttaen pakostakin panee ihmisen erilaisten vaikutusten alaiseksi ja niiden kokemuk-sista oppimaan. Nyt kun hänellä tuonelassa ei enää ole yhteyttä ainemaaailman kanssa, täytyy hänen pakostakin lopettaa himojensa ruokkimi-nen ja kasvattamien. Nyt voimme käsittää, mikä tuskallinen taistelu tästä syntyy, kun kaikki himojen peikot nälkäisten eläinten tai muussa muodossa hyökkäävät hänen kimppuunsa — ravinnon vaatijoina. Eikä hänellä enää ole sitäkään keinoa käytettävänään, joka fyysillisen elämän aikana pelasti pahasta unesta: heräämisen mahdollisuutta fyysilliseen ruumiiseen. Vaikka hän koettaa hakea tyydytystä himoilleen vetäyty-mällä kapakoiden ja irstailevien läheisyyteen, nauttien niiden inhoittavista höyryistä, niin on se kaikki tilapäistä eikä kykene täysin ravitse-maan hänen ruumiillistuneita pyyteitään.

Mutta tässä seikassa onkin hänen pelastuksensa. Sillä *kun himot eivät enää saa ravintoa, kulkevat ne pakostakin häviötään kohti*. Aste asteelta niiden voimat heikkenevät, siksi kunnes ihminen niistä vapautuu. Ja silloin hän on valmis siirtymään seuraavalle elämän tasolle.

Ikuisen kadotuksen mahdottomuus.

Vaikka siis lähinnä kuolemanjälkeinen tila saattaakin olla enemmän tai vähemmän tuskal-

linen, jopa joskus julmakin, aina sen mukaan, millaisella kehitysasteella ihminen on, niin on se kaikki kuitenkin hedelmiä omasta kylvöstä. Mitään iankaikkista, loppumatonta kidutuspaikkaa emme voi ajatella mahdolliseksi. Se ei mahdu jumalallisen lakiperäisyyden ja oikeamielisyyden puitteisiin. Sillä missä silloin olisi sääli ja rakkaus, kenenkä iloksi ja vaatimuksesta tällainen kadotus olisi olemassa? Hänenkö, jota määrittelemme kaiken oikeuden ja hyvyyden summaksi? — Voisimme hetkeksi, vaikkapa pitkäksikin, pysähtyä miettimään tätä kuvaa, joka tekee kaiken elämän lähteestä, rakastavasta, uhrautuvasta Isästä oikullisen ja julmaa julmemman tyrannin.

Sillä jos ajattelemme tilapäistä tuskantilaa, joka pituudeltaan ja laajuudeltaan on suhteessa ihmisen sieluntilaan ja tulos hänen omista kylvöistään, silloin voimme sitä ymmärtää: *se opettaa ihmistä nousemaan yhä korkeampaan elämään.* Mutta mitä apua ikuisesta piinautumisesta olisi elämän kehittymiselle? Siihen se on aivan tarkoitukseton ja mahdoton. Ainoa toinen mahdollisuus olisi, kun ajattelemme sitä ihmisen teoillaan ansaitsemaksi rangaistukseksi meidän vankilajärjestelmämme tapaan. Mutta onhan maisellakin rangaistusjärjestelmällä myös kasvattava tarkoitus; ja tuomion suuruus harkitaan aina rikkomuksen mukaiseksi. *Olsiko siis jumalallinen oikeudenkäyttö inhimillistä alempana?* Sillä millä teoillaan ihminen lyhyessä, *rajoitetussa* elämässään olisi

ansainnut *rajoittamatonta*? Ja millainen olisi se voima, joka tämän järjettömän ja tarkoituksettoman järjestelmän olisi *pannut* alkuun? — Itsekäs ja raaka ihminen voisi tällaista havitella, jos siihen kykenisi.

Eri tasojen ja taivas- ja helvettitilojen ymmärtäminen.

Kun puhutaan eri tasoista, niin on tarpeellista huomauttaa, ettei tasoilla tarkoiteta eristettyjä, päällekkäisiä kerroksia, vaan henkiaineen eri kokoomustiloja. Tasot eivät ole päällekkäin niinkuin lautaset tai sipulinkuoret, vaan ne ovat kaikki samassa paikassa, läpäisten toinen toisensa, jotenkin samaan tapaan kuin ihmisruumis on kokoonpanoltaan kiinteää, juoksevaa ja kaasumaista ainetta.

Saman periaatteen saamme pitää mielessämme ajatellessamme taivas- ja helvettitiloja. Niinhän taivastenvaltakunnastakin sanotaan, ettei se ole »siellä eikä täällä, vaan teissä itsessänne», mikä merkitsee, että jos ihminen elää korkeampien hengenlakien mukaan, hän elää taivaassa jo fyysillisenkin elämänsä aikana. Ja johdonmukaisena vastakohtana taivastilalle on oleminen »ulkonaisessa pimeydessä, jossa on itku ja hammasten kiristys». Kun ihminen elää itsekkyydessä, vihan ja kateuden täyttämänä, hän fyysillisenkin elämänsä aikana elää taivastilan vastakohdassa,

kylmässä ja kolkossa, veljistänsä eristyvässä ja katkeroituvassa sydämen tilassa.

Kuolemanjälkeinen taivas eli ihmisen varsinainen koti jälleensyntymisien aikana.

Kiirastulen jälkeen vainaja vetäytyy taivasmaailmaan. Sillä niinkuin ihminen sai tuone-
lassa niittää kaiken mitä hän oli himoissaan
kylvänyt, samoin hän on niittävä hyvistä ja
epäitsekkäistä ajatustensa kylvöistä ja pyrkimyk-
sistä taivastasolla. Tänne ei ylety alemman
maailman itsekäs pauhu ja taistelu, vaan on se
suojattu tila, levon ja onnen koti.

Kuitenkaan se ei ole pelkkää lepoa, vaan myös
rauhallista harrastusta ja toimintaa. Siellä ihmi-
nen näkee toteutuneena kauneimmat unelmansa,
nekin, jotka epäonnistuivat. Sillä nyt hän on itse
ajatusten maailmassa ja näkee ne muotoihin
pukeutuneina. Tämä herättää hänen älyllistä
toimeliaisuuttaan, kehittää taipumuksia erikoi-
siksi kyvyiksi seuraavaa elämää varten. Tärkein
tehtävä hänellä onkin järjestää kaikki maisen
elämänsä kokemukset, luokittaa ne kukin koh-
dallensa sopusointuiseksi kokonaisuudeksi. Sillä
juuri kokemusten kautta herätetty *tieto* tekee
hänen älyllisen ja siveellisen kasvunsa mahdolli-
seksi.

Kun tämä järjestely alemmassa älytason osas-
tossa on loppuunsaatettu, kokee ihminen persoo-

nallisuuden kuoleman ja vetäytyy pysyvään itseensä, sen kolminaisuuden uloimpaan ilmennykseen, »syyruumiiseen», jolloin hän on saapunut varsinaiseen kotiinsa jälleensyntymien aikana. Kuitenkin sanotaan suuremman osan ihmisistä olevan kykenemättömiä tajuamaan tämän tason elämää, syystä etteivät ole vielä sitä varten sanottavasti kylväneet. Kuitenkin jokainen ihminen herää täällä hetkeksi, juhlallisimmaksi hetkeksi pyhiinvaellustensa aikana. Se on hetki, jolloin hän saa välähdyksenä nähdä pitkän menneisyytensä, ymmärtää, mitenkä nykyisyys on siitä johtunut ja mitä se vaikuttaa tulevaisuuteen.

Ihminen kolminaisuuden kuva, jonka kuvan paljastaminen on ihmiskehityksen päämäärä.

Teosofia opettaa, että niinkuin jumaluus ilmennyksessään on kolminainen, samoin ihminenkin Jumalan kuvana on pysyvässä itsessään kolminainen. Tätä kolminaisuutta teosofisessa kirjallisuudessa kutsutaan Atmaa-Buddhi-Manas, mikä merkitsee Isä-Poika-Pyhähenki eli Tahto-Tunto-Tieto. Kun ihminen »pyrkii täydellisyyteen» (katso Hebrealaiskirje 6:1), tulee hän ensiksi kosketukseen jumaluuden uloimman ilmennyksen, tiedon eli järjen kanssa. Täten voisimme sanoa syyruumiin, puhtaan järjen käyttövälineen, ilmentyvän siihen kokemuksista painautuvan muistin eli tiedon avulla. Sanotaankin ihmi-

sen varhaisemman henkisen kehityksen tapahtuvan miltei yksinomaan tässä älyllisessä puolessa, ja vasta kehityksen jatkuessa hänessä elävöityy korkeampi tunne-elämä, tulee elävämpään yhteyteen jumaluuden toisen olemuksen, Pojan eli Kristuksen kanssa, jolloin korkeampi rakkaus, veljesrakkaus, pääsee hänessä vaikuttamaan. Tätä tietä hän tulee kosketukseen oman henkensä ja jumaluuden ensimmäisen ilmennyksen, Isän eli tahdon kanssa. Sillä »minä ja Isä olemme yhtä».

Kolmannessa »persoonassa» ihminen siis »tulee tietämään hyvän ja pahan». Tämä tieto ajaa hänet ulos maisen onnen paratiisista. Eikä hän voi sinne enään palata, sillä taivainen enkeli, hänen oma korkeampi tietoisuutensa, vartioi tiedon miekalla varustettuna paratiisin porttia. Tällöin ihminen joutuu hänelle kuuluvan ihanteen velvoitukseen, jolloin hänen pitää »otsansa hiessä leipänsä syödä». Ennen hän eli tyytyväisenä alemmassa minässään, aatamilaisessa paratiisissaan, kykenemättä älyämään, kuinka monen veljen kyynelillä tuo onni oli ostettu. Mutta niin pian kun hän *tämän* seikan älyää, on hän maistanut »hyvän ja pahan tiedon puusta» siitä johtuvine seurauksineen.

Kun ihminen näin oppii erottamaan hyvän ja pahan, mieltyy hän vähä vähältä hyvään ja kauniiseen, joka vie hänet kosketukseen jumaluuden toisen ilmennyksen, Pojan kanssa. Tänä hänen siveellisten pyrkimystensä aikana hänessä

elävöityy Kristus, ja kun »aika on täytetty», tulee rakkaus hyvään yhä suuremmaksi, ja se synnyttää hänessä Kristuslapsen. — Tallissa, eläinten suojassa se syntyy, sillä sielu on vielä eläimellisten himojen ja pyyterden tyyssija. Mutta lapsi kasvaa »tiedossa ja viisaudessa» turvallisesti. Sillä enkelit vartioivat häntä, kunnes ihminen kykenee puhdistamaan sydämensä temppelin itsekäistä kaupustelijoista ja rahanvaihtajista, kunnes kykenee »yksin sotkemaan syntikuurnansa».

Näin tulee ihminen jumaluuden toisessa ilmenyksessä, Pojassa, »vapautetuksi kaikesta pahasta». Ihminen oppii yhä enemmän rakastamaan. Kristus kuiskaa hänessä: »Rakasta Jumalaa yli kaiken ja lähimmäistäsi Kristusrakkaudella». Mutta sitten hänen täytyy huudahtaa: »Sitä hyvää, jota minä tahdon, en minä tee, ja sitä pahaa, jota minä en tahdo, sitä minä teen.» Tämä heikkouden tunne ja voiman kaipaus vie ihmisen kosketukseen jumaluuden ensimmäisen ilmennyksen, Isän eli Tahdon, Voiman kanssa, jolloin hän tahtoo ja voi tehdä kaikkea hyvää yhä kasvavassa määrässä, so. siinä määrässä, kuinka korkealle hänen kehittyvä ymmärryksensä, hyvän ja totuuden kaipuunsa on kohonnut.

Näin eilispäivän lapsi on tämänpäivän nuorukainen ja huomisen mies. Kenessäkään ihmisessä ei ole ehdotonta pahaa, vaan »paha» on tietämättömyyttä. Buddha sanookin pahan ja kärsimyksen johtuvan tietämättömyydestä. Kun ihminen

kasvaa henkisessä tiedossa, sivuuttaa hän kompastukset ja välttää kärsimykset. Ja Kristus on osoittanut, kuinka suuri on inhimillisen elämän päämäärä sanoessaan: »Olkaa täydelliset niinkuin taivaallinen Isänne».

Kun me tämän päämäärän edessä pysähdymme niittimään omaa tilaamme, ajattelemaan kuinka vähän me osaamme erottaa hyvää pahasta, kuinka vähän rakastaa ja toteuttaa sitä, minkä hyväksi ymmärrämme, silloin me käsitämme kuinka jumalallisen kehitysuunnitelman mukaista on, että me uudelleen ja uudelleen saamme jatkaa kehitystämme tässä maisessa koulussa, joka kätkee vielä niin paljon salaisuuksia meitä varten.

Jälleensyntyjä tieteilijänä.

Jälleensyntymien pyörässä kehittyvää ihmistä voisimme verrata tieteilijään, joka keräilee muinaismuistoja, satuja ja runoja. Vaikka keräilijä matkallaankin tekee valikoivaa työtä, täytyy hänen vasta keräilyn loputtua järjestää saaliinsa käyttökelpoiseksi kokoelmaksi. Mutta kun se on tehty, tuntee hän työn puutetta; ja hänet valtaa halu lähteä uudelleen keräilylle. Mutta nyt hän lähtee hiukan kykenevämpänä kuin edellisellä kerralla. Jos hän edellisellä kierroksella teki erehdyksiä, niin ei hän tahdo uudella matkallaan tehdä samoja virheitä ja tyhmyyksiä. Hän on

nyt pikkusen viisaampi; ja se viisaus on tulos edellisen matkan kokemuksista, voitoista ja pettymyksistä.

Samoin jälleensyntyvä minä maisessa vaelluksessaan kerää monenlaisia kokemuksia, ja saatuaan ne taivasmaailmassa järjestykseen, tuntee hänkin työnsä loppuneen. Silloin hän, ikäänkuin työtä etsien, luo etsivän katseen ympärilleen, näkee menneisyytensä ja väläyksen tulevaisuuteen, huomaa oman tilansa ja ymmärtää, kuinka paljon hänellä vielä on opittavaa ainemaailman koulussa. Hän käsittää, ettei hän voi jäädä paikalleen eikä liioin matkata eteenpäin vaativammille elämän taipaleille, vaan että ainoa mahdollisuus on jatkaa vanhassa koulussa uutta lukukautta. Silloin hän varustautuu uudelle maiselle matkalle, kerää äly- ja astraalitasojen aineista uudet verhot ympärilleen ja laskeutuu niissä fyysillisen maailman kynnykselle. Nyt hän on valmiina odottamassa Kohtalon Herrojen määräämää fyysillistä syntymistä siinä kansassa ja perheessä, joka tarjoaa suurimpia kehitysmahdollisuuksia ja karmallisten velkojen suorittamistilaisuuksia. Ja niin ihminen on alottanut uuden kierroksen entistä pikkusen viisaampana ja siveellisesti voimakkaampana, kehittyneempi ymmärrys ja herkempi omatunto oppainansa.

Omantunnon kasvu.

Joskus, nähdessämme rikollisia tekoja, tulemme sanoneeksi: »se ihminen on tappanut omantuntonsa.» Niin ei kuitenkaan tarvitse olla, vaan hänen moraalinen heikkoutensa voi johtua siitä, että tuolla ihmisellä on toistaiseksi lyhyt inhimillinen elämän taival takanaan, joten hänen sisäinen äänensä, omatuntonsa, ei osaa pitkälle erottaa hyvää pahasta. Niinpä raakalainen voi syödä toisen ihmisen aivan rauhallisesti, ilman omantunnon tuskia. Hänen kykynsä hyvän ja pahan erottamisessa ei ylety makuaisista pitemmälle; mikä maistuu hyvältä, se on hyvää, mikä pahalta, se on pahaa.

Mutta murha tuottaa sittenkin karmalliset seurauksensa, jotka kasvattavat häntä kovuudellaan, kunnes hänen omatuntonsa kasvaa niin herkäksi, ettei hän voi aiheuttaa väkivaltaista kuolemaa yhdellekään olenmalle.

Omat työmme ja Jumalan armo.

Niin järjellinen ja jumaluuden täydellisyyttä osoittava kuin teosofinen maailmankatsomus onkin inhimillisen elämän kehittymisestä jälleensyntymien kautta ja jumalallisten lakien turvissa, saa se sittenkin taistella montaa ennakkoluuloa vastaan. Mm. me yksinkertaiset uskovaiset, jotka vielä kamppailemme »Kristuksen opin al-

keissa» (Hebrealaiskirjeen 6 luvun 1—3), kauhistumme siitä, että ihmisen autuus rakentuisi hänen omille töilleen, eikä Jumalan armoon. Ettei asia aivan niin yksipuolinen ole, sen voimme huomata ajatellessamme asiaa »vertauksissa». Kaksi maanviljelijää toimii naapureina. Toinen saa runsaita satoja, toinen tuskin elatuksensa. Ja erotus johtuu siitä, että toinen on viisas ja toimelias, pyrkii maanviljelyksessä vallitsevien luonnonlakien salaisuuksien perille ja toimii niiden mukaan. Toinen on »paha ja laiska», ajattelee vain: »Jumala se viljan kasvattaa.» Miksi hän ponnistelisi? Sehän olisi epäluottamus Jumalaa kohtaan! On turvallisempaa ja helpompaakin »uskoa Jumalaan», ja vaikkapa kirkossa rukoilla hyvää satoa. Mutta sittenkin pelto kasvaa ainoastaan sopusoinnussa hänen omien ponnistustensa kanssa. Hän tulee vuosi vuodelta yhä painavammin tuntemaan osansa kelvottomana palvelijana. Hän saa huomata, että »jokaiselle jolla on, annetaan; mutta jolla ei ole, häneltä otetaan pois sekin, mikä hänellä on.»

Näin ollen voimme sanoa: runsas tai niukka sato johtuu yksinomaan maanviljelijästä itsestään. Mutta voimme katsella asiaa toiseltakin puolen. Ei toimekaskaan voi pöyhkeästi käskää viljojansa kasvamaan, ei omilla voimillaan suoraan muuttaa maan ravintoaineita viljaksi. Se on sittenkin Luonto tai Jumala, joka viljan kasvattaa. Tältä näkökannalta voimme sanoa

aivan vastoin edellistä väitettämme: vilja on kokonaan Jumalan lahja — niinkuin se onkin, koska itse ihminenkin »on ja liikkuu Jumalassa».

Mutta viisaita emme ole, jos jättäydymme toisen tai toisen määritelmän varaan. Viisas on se ihminen, joka koettaa nähdä kokonaisuuden, ja vakavasti ja pelottomasti toimii parhaimpansa mukaan.

Henkiseen täysikäisyyteen pyrkijä toimii viisaan maanviljelijän tavalla. Hän tutkii ja tutustuu henkisen elämän lakeihin, ja pyrkii myös vilpittömällä mielellä soveltamaan niitä elämänsä. Sitä hänen ei tarvitse tehdä taivaan toivossa eikä kadotuksen pelossa, niin että hän menettämisen pelosta kätkeisi talenttinsa maahan, vaan hän toimii täten siksi, että se on hänen eittämätön velvollisuutensa Elämää kohtaan. Sillä hän tunnustaa pätevyyden sanoille: »Älkää eksykö, Jumala ei salli itseään pilkata, sillä mitä ihminen kylvää, sitä hän niittääkin.»

Lapsen mieli.

Toisena kompastuskivenä ovat nuo tunnetut Jeesuksen sanat opetuslapsilleen: »— joka ei ota vastaan Jumalan valtakuntaa niinkuin lapsi, hän ei pääse sinne sisälle.»

Nämä sanat sisältävät suuria totuuksia. Sillä taivasten eli Jumalan valtakuntaan ei voi päästä, ellei ole lapsen tilassa sekä sisäisesti että ulkoi-

sesti. Lapsi ei tunne eikä tiedä omistavansa mitään. Siksi pä rikkaan nuorukaisenkin, jota Jeesus puhutteli ja joka hartaana kuunteli hänen opetuksiaan, olisi pitänyt luopua kaikesta maisesta rikkaudesta, ennenkuin hän olisi voinut tulla varsinaiseksi Mestarin oppilaaksi. Sitä ei rikas nuorukainen vielä siinä ruumistuksessa jaksanut tehdä ja siksi hän toistaiseksi jäi Portin ulkopuolelle.

Mutta kun me takerrumme tähän Raamatun paikkaan ja teemme siitä esteen kehityksellemme, pysähdymme me vain joihinkin lapsen ominaisuuksiin, sen luottamukseen vanhempiansa kohtaan ja näennäiseen tietämättömyyteen ja tyhmyyteen, mutta jätämme syrjään lapsen pääominaisuudet, sen tiedonhalun ja pyrkimyksen *kasvamaan* sekä ulkonaiselta kooltaan että tiedoltaan. — Lapsen tilaan tuleminen on siis ihmisen pyrkimyksen päämäärä niin kauan kun hän on Portin ulkopuolella. Saavutettuaan tämän vastaanottavan mielen tulee hänen pyrkimyksensä kasvaminen nuorikon ja aikuisen täydellisyyttä kohti. Mutta sulkeutuessamme omiin, tavallisesti ulkoapäin saamiimme ennakkoluuloihin, jonkin opinkappaleen sokeaan uskoon tai siihen luuloon, ettei meidän tarvitse eikä sovi vastaanottaa enempää oppia eikä tietoa, silloin olemme lapsen tilan vastakohdassa, oman tietämättömyytemme yltäkylläisyydessä, jossa lapsen taipainen kasvaminen on mahdoton. Sokea »usko-

vainen» kerskuu sillä, että hän on tyhmä, yksinkertainen ja tietämätön, kun taas lapsi häpeää tietämättömyyttään ja alinomaisella kyselemisellään kasvattaa itseään tiedossa.

Jospa mekin syntyisimme oikeiksi lapsiksi! Silloin voisimme myös alkaa kasvumme oikeiksi naisiksi ja miehiksi, oikeiksi ihmisiksi, joiden välityksellä Jumalan tahto voisi ilmetä maan päällä!

Ja kyllä me silti saamme olla nöyriä Jumalan ja ihmisten edessä, sillä siten me opimme toimimaan korkeimman lain, rakkauden lain mukaisesti. Me voimme kokonaan, ei ainoastaan uskolla vaan myös järjellämme ja tahdollamme ryhtyä toimimaan Mestarin johdolla viisaan ja toimeliaan palvelijan tavoin.

Teosofisen elämänymmärryksen merkitys.

Nyt kysytään: mitä hyötyä teosofiasta on? Ennenkuin tähän voimme vastata, täytyy ensin selvittää itselleen, millaista hyötyä tarkoitamme. Jos hyödyllä tarkoitamme niitä voittoja, jotka tuottavat nautintoja pian haihtuvalle persoonalliselle itsellemme, silloin emme toivoisi teosofian tulevan avuksi pyrinnoillemme. Mutta jos ajatlemme asioita henkisyyden kannalta, ikuisina olentoina, silloin teosofiasta voisi olla paljonkin hyötyä. Ensiksikin ja ennen kaikkea poistaa teosofia ne tietämättömän ihmismielen mukaan tehdyt silmälasit, joilla olemme oppineet juma-

luutta katselemaan. Me pääsemme siitä ristiriidasta, että jumaluus olisi samalla kertaa kaiken hyvyyden, viisauden, laupeuden ja oikeuden täydellisyys, ja taas toiselta puolen ihmisen kaltainen suuttunut kiivailija. — Kristushan asettaa ihmisihanteeksikin suuttumattomuuden, joten ihmiselle tulisi tässä asetetuksi suuremmat vaatimukset kuin Jumalalle. Meidän ei tarvitse uskoa Jumalaan, joka voi vihastuneena tuomita omat luomuksensa, lapsensa, ikuiseen piinaan, joka itse asiassa merkitsisikin samaa kuin itsensä tuomitseminen. Me pääsemme ajattelemasta häntä sellaiseksi, joka voisi suunnitelmissaan erehtyä ja syyttää siitä toisia. Niin tekee vain tyhmä, itsekäs ihminen; hän on aina valmis lukemaan omaksi ansiokseen menestykset, nekin, joiden saavuttamiseksi hän ei ole mitään tehnyt, mutta erehdyksistä ja onnettomuuksista hän on valmis pesemään kätensä hakien syntipukin toisista.

Toiseksi teosofiassa aukenee eteemme ihmiselämässä esiintyvien ristiriitaisten ja laittomuudelta näyttävien vaikeuksien ja pulmakohtien ratkaisu. Me näemme siinä kehittyvän ihmiselämän päämäärän, joka on Jumalan kuvan paljastuminen meissä »Isän täydellisyyteen».

Teosofiaa voimme sanoa evankeliumiksi, joka pelastaa ymmärryksemme. Se ei vaadi meitä ottamaan järkeämme vangiksi sillä tavalla, ettemme saisi ajatella henkisiä asioita. Ja tämä

merkitsee paljon. Sillä voimme ymmärtää, että jos pakoitamme järkemme suunnittelemaan vain katoavaisuudessa, se ei koskaan opi työskentelemään ikuisuuden, Jumalan valtakunnan hyväksi.

Nyt ihminen järkeilee, kuinka hän saisi nauttia eristettyä onnea välittämättä lähimmäistensä kohdalosta. Hän ajattelee tämän eristyksen jatkuvan iankaikkisesti, luulee jumaluudenkin lopullisesti jakautuvan kahteen osaan, niin että *Jumaluus voisi olla ikuisesti autuas, samalla kun se toisessa puolessaan olisi ikuisesti tuomittu.*

Mutta mitä vaikuttaisikaan elämäämme, jos sekä yksityisiä että yhteisiä pyrintöjämme olisi suunnittelemassa korkeamman henkisyyden valistama järki? Sellaisen valistuneen järjen omaava ihminen löytäisi kannustavan elinvoimansa toiminnastaan sopusoinnussa kokonaisuuden kanssa. Tällaisten ihmisten suunnittelemat yhteiskuntalaitokset olisivat veljeyden elähyttämät, rakkauksen tulen lämmittämät. Voimme sentähden sanoa: siinä määrässä kuin tämä veljeyshengen elähyttämä järkevyys pääsee toimintaamme vaikuttamaan, siinä määrässä tulevat uudet maat ja uudet taivaat luoduiksi. Siinä määrässä toteutuu rukouksemme: lähestyköön sinun valtakuntasi, jossa sinun tahtosi meidänkin välityksellämme tapahtuu.

II.

KAHDENLAINEN RISTI

RISTIINNAULITTUNA.

Ja minä käänsin kasvoni Herran Jumalan puoleen, etsiäkseni Häntä. Ja hän neuvoi minua ja puhutteli minua ja sanoi: »Daniel, nyt olen minä lähtenyt neuvomaan sinua ymmärrykseen. Siis käsitä sana.

Daniel 9:3, 22, 23.

Ihmisarvoituksen syvyys.

Ryhtyessämme käytännössä sulattamaan aatetta: »Ihminen, tunne itsesi», ja ryhtyessämme mietiskelemään ihmisen arvoitusta ja olemusta, huomaamme tuon lauselman suunnattoman syvyyden. Sillä mitä enemmän sitä mietimme, sitä kauemmaksi häipyvät alkuperäiset juuret, todelliset arvot. Voitaneekin johdonmukaisena periaatteena sanoa, että jos ihminen pääsee täydelliseen tietoon itsestään, se merkitsee hänen inhimillisen kehityksensä huippusaavutusta; hän siirtyy yli-inhimilliseen kehitykseen.

Mutta vaikka myönnämme vasta täydellistyneen ihmisen, Mestarin, oman olemuksensa ja tietonsa avulla osaavan ratkaista ihmisen arvoi-

tuksen, ei tämä seikka mitenkään vapautta kehtään meistä kohdaltamme ponnistelemasta oman salaisuutemme perille pääsemiseksi. Tämä on inhimillinen tehtävämme huolimatta siitä, että ihmiskehityksen tuolla puolen avautuu yhä laajenevia mahdollisuuksia siirtyä entistä syvemmälle olemassaolon salaisuuksiin.

Tämän aavistamme ajatellessamme, että kaikki elämän langat johtavat siihen jumalallisen salaisuuden valtamereen, joka on Oleminen ja Olemattomuus. Me emme nähtävästi voi elämän äärimmäistä rajaa saavuttaa, emme nostaa kättämme ja sanoa: tästä se alkaa.

Monadin laskeutuminen aineeseen.

Mutta tämä rajaton elämän ulottuvaisuus koskettaa järkeämme sen äärimmäisillä rajoilla, jota on hyvä mietiskellä, mutta johon emme saa toivottomina hukkoa. Me tiedämme mitä tiedämme, ja siitä on ponnistettava eteenpäin ja kehityksen kuluessa on avautuva yhä laajenevia näköaloja. Nyt voimme tutkimuksissamme lähteä siitä jumalallisesta kiinästä, jota sanotaan *monadiksi*, joka lepää Logoksen helmassa ja on yhtä olemusta sen kanssa. Tämä on se siemen, jossa tulevan kehityksemme kaikki mahdollisuudet uinuvat.

Tämä monadi on vapaa ja täydellinen Isänsä vapaudessa ja täydellisyydessä. Mutta se ei ole

tietoista täydellisyyttä eikä vapautta. Se tietoisuus ja vapaus täytyy saavuttaa omaperäisen kokemuksen kautta. Ja kokemuksia saadakseen täytyy monadin menettää vapautensa henkisillä tasoilla, aloittaa korpivaelluksensa aineen pimennoissa ja olla aineessa vangittuna siksi kunnes pääsee aineen salaisuuksien perille, kunnes kykenee sen salaiset solmut avaamaan ja tämän tietonsa avulla uudelleen saavutetussa vapaudessa työtä tekemään.

Tämä monadin vaellus on kuin tutkijan, joka lähtee opinto- ja tutkimusmatkalle vieraalle maalle. Monadi lähtee henkisen kotimaansa vapaudesta aineellisuuden rajoituksiin oppimaan. Eikä tämä voi tapahtua umpimähkään, aineen syvyyksiin heittäytymällä. Sen täytyy tapahtua järjestyksellisesti. Monadin täytyy alistua uuden herransa valtakunnassa vallitsevien lakien alaisuuteen. Sillä »maassa maan tavalla». Se ei saa täällä esiintyä alastomana, vaan sen pitää pukeutua uuden herransa tarjoamiin pukuihin. Ja kun tässä valtakunnassa on seitsemän eri tasoa eli tiheystilaa, täytyy monadinkin pukeutua asteettain seitsemään vaatekertaan, voidakseen esiintyä kaikilla tiheysasteilla.

Tässä aineen vaatimuksessa on ihmisen seitsemänkertaisuuden salaisuus ja perusta. Sillä voidakseen esiintyä kaikkein alimmalla, fyysillisellä tasolla, täytyy hänen ensin läpikäydä kaikki muut tasot ja olla ainakin alkeellisesti, periaat-

teellisesti niiden tarjoamiin verhoihin pukeutunut. Näistä aluksi periaatteellisista verhoista on kolme ylintä niin hienoa ja läheistä, ettei ihminen pitkän koulunsa aikana niitä ollenkaan riisu päältään. Ne ikäänkuin vastaavat fyysillisen ruumiin luonnollista peitettä, ihoa, joka kasvaa itsestään ja luonnollisella tavalla peittää ruumiin, ollen yhtä sen kanssa. Neljää alinta käyttövälinettä — jotka eivät kylläkään pitkään aikaan ole mitään varsinaisia käyttövälineitä — voisi sensijaan verrata tavallisiin vaatekertoihin, koska ihminen niitä pukee päällensä ja taas riisuu, riippuen siitä millä tasolla ja missä koulusalissa hän milloinkin opintojaan harjoittaa.

Monadin kehitys aineessa.

Katselkaamme nyt sitä työtä ja kehitystä, mikä monadilla on edessään uuden herransa valtakunnassa. Tullessaan täme se on aivan tietämätön ja kokematon: sekin tulee »alastomana» maailmaan. Tätä seikkaa voi parhaiten valaista ihmisen esiintyminen maisessa elämässä. Hänkin syntyy alastomana ja avuttomana. Hän saa alussa vanhemmiltaan vaatteet; äiti vaatettaa hänet. Tässä vaiheessa hän kuluttaa monta nuttua ja mekkoa. Mutta nämä ovat tavallaan kuin lahja- ja lainavaatteita. Sittemmin hän oppii itse hankkimaan vaatteensa, ottaen ohjakset omiin käsiinsä.

Kun monadi astuu pitkään kehityskauteensa, sekin saa pukeutua Aineen äidin antamiin vaatteisiin. Se on saanut työskennellä suunnattomia ajanjaksoja sopeutuakseen niihin ja oppiakseen niitä käyttämään. Mitä iankaikkisuuksia onkaan vierinyt, ennenkuin se tuli edes ensimmäiseen verhoonsa puetuksi. Ja kuinka paljon sillä lieneekään kehitystä takanaan esiintyessään ensi kertaa fyysillisellä näyttämöllä karkeimmassa puvussaan, kivikuntana, jossa se saa istua jäykänä niinkuin ainakin kokematon ja ujo lapsi vieraan talon ovipielessä. Sillä on kyllä jonkunlainen kokemus eri tasojen elämisen ehdoista, koska se on niiden kautta laskeutunut alimmalle tasolle, mutta se kokemus on vain hämärää sisäistä aavistusta. Todellisuudessa monadista — tai monaadin säteestä — on tullut ehdoton käskyläinen, orja. Ainoastaan tällä ehdolla on hänen uusi herransa hänet valtakuntaansa päästännyt ja vaatteisiinsa pukeutunut.

Nyt monadi nousee hitaasti ylöspäin kivi-, kasvi- ja eläinkunnan kautta, saapuen niin viimeiselle fyysillisen koulusalin luokalle, ihmisasteelle, ihmiskuntaan. Ja niinkuin isän ja äidin tahto on lakina kuuliaiselle lapselle, samoin luonnossa vallitsevat lait pitävät huolta lapsi-ihmisen kehityksestä. Ja koska hän on tullut yhteyteen aineen kanssa, hän saa oppia tuntemaan luonnon lait oman itsensä välityksellä.

Varhaisemmassa kehityksessään ihminen ei tie-

dä olevansa orja eikä vapaa; hän vain on. Mutta vähitellen pääsee sisäinen ääni, Isän ääni, hänessä sen verran kuiskaamaan, että hän alkaa hämähästi jotakin kaivata. Tämä kaipaus on kaukaista muistoa Isän kodista, siellä vallitsevasta rauhasta ja onnesta. Hänkin kaipaa onnea. Silloin Harhan Herra, jonka orjana hän on, tarjoaa tuhansia houkutuksia. Ja ihminen viehättyy niihin, huumaantuu ja juopuu. Mutta juopumusta seuraa väsymys ja tuska. Ja jos hän koettaa toisella taholla, on tulos sama.

Näin ihminen kokee ensimmäisiä nautinnon ja tuskan kokemuksia. Ne herättävät hänessä varovaisuutta. Joskus hän alkaa kapinoida kaikkia vastaan — ja raivoissaan iskee päänsä yhä hullummin seinään. Mutta hänen herransa tuntuu vain ilkkuvan hänelle.

Näin on ihminen *ristinnaulittu*. Tämä tapahtuu sentähden, että hän on lainavaatteissa. Hänen pitäisi palata Isän kotiin itsetietoisessa vapaudessa, jota ei edusta alastomuus eikä lainavaatteet. Ja sentähden hänen työnsä ja kehityksensä on siinä, että hän oppii itse valmistamaan sen hääpukunsa, jota hän täydellisesti hallitsee, jossa tuntee olevansa vapaa. Eikä tämä voi käydä niin, että hän heittäisi lainavaatteet yhtäkkiä yltään, koska hän siten jäisi alastomaksi. Hän pitää ne päällensä, mutta niiden alla, niiden suojaassa, voisimme sanoa, hän kasvattaa oma-peräisiä käyttövälineitään. Ja tässä itsenäiseksi

tulemisessa on hänen vapautumisensa huomennäkö, siinä on hänen inhimillisen kehityksensä päämäärä.

Mutta jo kehityksensä aikanakin on ihmisellä suhteellinen vapaus. Hän voi jättäytyä herransa palvelijoiden, luonnossa vallitsevien lakien viskeltäväksi, kovien kolausten ja kokemusten opettavaksi, tai voi itsetietoisesti alkaa puhdistautumisensa lainavaatteista ja rakentaa ja kehittää itselleen vapauden pukua. Lähdemmekin nyt seuraamaan häntä näissä puuhissaan.

MATKAAJAN KULKUNEUVOT SALAISILLA SAARILLA.

Hän vie minut viherjäiselle
niitylle ja virvoittavien vetten
tykö. Psal.

Kiinteä kulkuväline.

Edellisessä koetimme seurata ihmismonadin kulkua sen syventyessä aineen syvyyksiin. Huomasimme sen tulleen puetuksi seitsemän tason verhoihin. Nämä verhot eivät kuitenkaan ole käyttökelpoisia työvälineitä, sillä ihminen ei kykene niitä hallitsemaan, vaan ne päinvastoin rajoituksellaan hallitsevat ja vangitsevat häntä.

Ajatelkaamme hänen tilaansa seuraavalla tavalla. Hän on, kuten sanottu, lähtenyt opinto-

retkelle vieraaseen maahan. Sitä varten hänen on kuten muistamme, täytynyt alistua sen maan hallitsijan asettamiin ehtoihin. Näiden ehtojen mukaisesti hänet viedään tiedottomassa tilassa seitsemän suuren esteen yli tuohon vieraaseen maahan, jossa hänen täytyy kerjäläisenä elää siihen saakka, kunnes itse keksii keinot ja tavat, joiden avulla voi palata esteiden yli takaisin vapauteen.

Alimmaksi esteeksi ajatelkaamme hänen vaellustaan »lavean tien» aikana. Hän asuu kuin josakin saarella, jota ympäröi silminkantamattomiin ulottuva rämeinen suo. Alussa hän on tähän saareen ja sen antimiin aivan tyytyväinen. Mutta vähitellen hän kyllästyy niihin. Hänessä herää heikko sisäinen aavistus, että tuon suunnattoman suon toisella puolen voi olla vieläkin parempaa.

Tämä aate on alussa heikko, mutta vähitellen se pääsee vaikuttamaan hänen toimintaansa. Hän ryhtyy puuhaamaan siltaa tuon suunnattoman suon yli, voidakseen siirtyä noille aavistamilleen onnen maille. Sitä siltaa hän rakentaa oman saarensa aineksista. Hän kantaa siihen kiviä, soraa ja mitä sopivaa sattuu käsiinsä saamaan.

Eräältä kannalta katsottuna voisimme ajatella tämän työn heijastuvan siinä toimituksessa, kun ihminen uhraa Jumalalle tai jumalille puita, heiniä, kalliita kiviä, kultaa, hopeata ja eläimiä, saadakseen onnea persoonalliselle elämälleen.

Laineilla liikkuva kulkuneuvo.

Näin toimien hän saa siltansa sellaiseen kuntoon, että hän voi siirtyä suon yli toiselle saaripyörykkeelle. Siellä hän huomaa paljon uutta, mutta hänen suhteensa siihen on sellainen, ettei hän voi siellä elää, vaan hänen täytyy elääkseen pitää suhdettaan yllä ensimmäiseenkin saareen, saadakseen sieltä osan sitä voimaa, joka pitää hänet pystyssä. Tämä saattaa hänen työnsä paljon laajemmaksi ja monimutkaisemmaksi kuin se oli aikaisemmin tuossa ensimmäisessä saaressa.

Vähitellen hän tottuu näihinkin uusiin oloihin siinä määrässä, että elämä taas alkaa tuntua tyhjältä ja kolkolta. Hän ikävöi jälleen jotakin uutta. Silloin hän huomaa tämän saaripyörykkeen rajoittuvan mereen, jonka pohjaa hän ei löydä ja jonka rantaa hän ei näe.

Ja taas hän aavistaa: jos pääsisi tuon meren toiselle puolelle, voisi sieltä mahdollisesti löytää onnen. Ryhtyisikö taas siltaa rakentamaan? Se olisi toivotonta työtä, koska ulappa on silmin-kantamaton ja pohjaton. Mutta hän yrittää kuitenkin. Hän kantaa saaren antimia, risuja, puita, kasveja ja heittää ne meren täytteeksi. Silloin hän tekee merkillisen havainnon: risut ja puut eivät vaivukaan pohjaan! Tästä hän keksii aatteen purjehtia yhteensidotuilla puilla, sittemmin venheellä ulapan yli.

Näin hän on tullut kolmannelle saarelle. Katso-

kaamme hänen puuhaansa taas toiselta näkökanalta. Ihminen oli vähitellen tyrttynyt siihen onneen, mitä aistilliset nautinnot tuottivat. Hänellä alkaa olla aavistuksia jostakin kaukaisemmasta onnesta, sanottakoon sitä vaikka haudantakaisen paratiisin ja taivaan kaipuuksi. Sinne hän ryhtyy kulkuneuvoja rakentamaan, tai oikeammin kasaamaan aineita, joista kuoleman jälkeen voisi niitä rakentaa. Ja tämä aineiden kasaaminen ilmenee siinä, että hän uhraa rahoja ja rikkauksia jumalisiin tarkoituksiin siinä toivossa, että siten voittaisi haudantakaisen onnen.

Lentävä kulkuneuvo.

Vaeltajamme aseman vakiintuminen kolmannella saarella vie paljon aikaa, koska hänen on pidettävä suhdettansa yllä kaikkien kolmen saaren kanssa ja sitä varten saatettava niitä yhdistävät kulkuneuvot yhä käyttökelpoisemmiksi.

Vähitellen hän kuitenkin tuntee olevansa »kotonaan», käy leväperäiseksi, josta uhkaa takatalvi ja rappeutuminen. Mutta tästä seuraa myös kyllästyminen ja tyytymättömyys. Taas hän alkaa kaivata uutta elämää. Silloin hän tulee kääntäneeksi katseensa eteenpäin ja huomaa tätä kolmatta saartansa ympäröivän pohjattoman ja silmin kantamattoman syvyyden, rotkon.

Taas hän toivoo: pääsisipä tuon rannattoman syvyyden toiselle puolelle; ehkäpä siellä onnen

tavoittaisi. Mitä tehdä? Siltaako rakentamaan, vaiko venhettä veistämään? Ei apua kummastakaan. Hän ikävystyy, tuskastuu. Jotakin tehdäkseen hän heittelee syvyyteen mitä käsiinsä saa. Ja katso: heittämänsä kuivat lehdet leijailevat syvyyden ilmakerroksissa. Jospa hänkin voisi leijailla! Ja ties kuinka monien välimuotojen kautta hän vihdoin keksii keinot ja vehkeet, joilla voi ilmassa liidellä. Ja niin hän lentää neljännelle saarelle.

Nyt on taas rauha palannut — hetkeksi. Hän puuhaa uudessa saarensa yötä ja päivää, ylläpitäen yhteyttänsä kaikkien edellistenkin saarien kanssa, joista hän yhä on riippuvainen. Ja nopeamman liikeyhteyden saamiseksi hänen on pakko parannella kaikkia edellisiäkkin kulkuneuvojaan.

Kaikkea tätä puuhaa voisimme taas katsella toisestakin ikkunasta. Ihminen on kyllästynyt tuohon ainaiseen paratiisiin ja taivaan toivoon ja niiden hallitsijoiden lepyttelemiseen. Hänen silmänsä aukenevat näkemään, ettei taivaan vuoksi työskenteleminen ole erikoisen jaloa; se on hiukan itsekästä. Itsekkäältä tuntuu myös rukoilla syntejensä anteeksi, menestystä ja rikkautta siinäkin mielessä, että sitä toisille lahjoittelemalla taivasta ansaitsisi. Sitäpaitsi hänen ympärillään, hänen hyvinvointinsa rinnalla, on paljon puutetta ja kurjuutta. Ja mitä enemmän hän rikkautta ja hyvinvointia itselleen hankkii, sitä vähemmän sitä jää muille.

Kaikki tämä tekee hänet alakuloiseksi ja rauhattomaksi. Hän heittää haaveilemiset haudantakaisista taivaista ja paratiisista ja alkaa noudattaa oikeusperiaatetta. Hän ei enää uskalla rukoilla köyhyyttä eikä rikkautta, vaan tyytyy siihen mitä oikeudella hänelle tulee. Hän on tarkka velvollisuuksiensa täyttämisessä ja vaatii sitä toisiltakin.

Tie näyttää nousevan pystyyn.

Palatkaamme taas tuolle neljännelle saari-pyörykkeelle, jonne matkaajamme jätimme. Hän on sen kauniissa helmassa viihtynyt jo pitkät ajat. Hän on yhdistellyt näiden neljän saarensa kokemuksia ja havaintoja, parannellut siltoja ja muita kulkuneuvoja, ja siinä on työtä ja puuhaa riittänyt.

Mutta vielä on isän koti kaukana; hän on vain jollakin kohdalla kotimatallaan. On siis aivan luonnollista, että sitten kun saavutettu asema on käynyt mukavaksi, jolloin on jäänyt aikaa aprikoimisiin, herää hänessä uusien kokemusten kaipuu. Ja taas hän luo katseensa saarensa ulkopuolelle ja huomaa, että taivasta tavoittelevat tulipatsaat loimuavat kaikkialla saaren ympärillä. Hän aivan ällistyy. Tässä ei auta sillat, ei venheet, ei ilmalaivat; kuluttavainen tuli ne kaikki poroksi polttaisi. Sinne lähteminen olisi kaiken loppu. Ja nähtävästi ei meidänkään

ole lupa neuvoa, kuinka tuon tulipatsaan läpi voisi turvallisesti kulkea. Siksi jättäkäämme hänet kasvamaan neuvokkuudessa ja rohkeudessa ja siirtykäämme taas katselemaan asiaa toiselta puolen.

Ihminen oli aikansa elänyt oikeus- ja velvollisuusperiaatteen mukaan. Hän koetti täyttää velvollisuutensa ja olla ketään loukkaamatta. Tämä vei hänet lopuksi yksinäisyyteen. Hän ei uskaltanut ketään lähestyä loukkaamisen pelossa. Ei hän tohtinut enää paljon mitään toimiakaan, sillä hän pelkäsi aina loukkaavansa jotakin. Jos hän istui huvitilaisuudessa, hän kärsi siitä, etteivät kaikki saattaneet olla mukana. Menipä hän minne tahansa, hän tunsi jotenkin olevansa aina tiellä. Ja jos me seuraisimme pitemmälle tätä ihmistä voisimme kenties nähdä hänet pylvään päässä seisomassa, niinkuin jotkut entisajan pylväspyhimykset.

Mutta alkäämme menkö niin pitkälle, vaan jättäkäämme hänet taaskin miettimään tilaansa ja etsimään ulospääsyä, miettimään miten voisi sukeltautua tuon loimutavan tulipatsaan toiselle puolelle.

Missä arvoituksen ratkaisu?

Etsiessämme totuutta tarjoutuu oppaiksemme muutamia mestariolentoja, kuten Jeesus, Paavali ja Buddha. He olivat ihmisiä, jotka eivät mitään

oikeuksia itselleen etsineet. Ja sittenkin heitä painoi tavaton työn taakka. Työtä heillä riitti ja kaukana oli heistä pylväspyhimyksen toimettoisuus.

Mistähän tämä johtui? Kuulemme yhden heistä sanovan: »Joka koettaa voittaa sielunsa itselleen, hän kadottaa sen, ja joka kadottaa sielunsa, pelastaa sen».

Tämä on vähän hämää puhetta. Merkinneekö se sitä, että nämä suuret olennot jo olisivat purjehtineet tuon kaikki kuluttavan tulipatsaan toiselle puolelle? Ehkä he olivat tehneet rohkean päätöksen sielunsa menettämisenkin uhalla murtautua tuon tulipatsaan toiselle puolelle. Jotakin tällaista heidän on täytynyt tehdä, sillä muuten he eivät voisi niin asiantuntijan vakuudella sanoa, että ainoastaan sielunsa kadottamalla ihminen voi sielunsa pelastaa.

Ehkä meille, jotka tuon poloisen saarimiehen, tuon autuudestansa huolehtivan kanssa niin paljon murehdimme sielumme pelastuksesta, ehkä meille olisi tärkeintä ajatella, kuinka voisimme sielumme oikealla tavalla kadottaa. Sitä jääkäämme miettimään.

KARKEIN VERHOMME.

Vai ettekö tiedä, että ruumiinne
on sen Pyhän Hengen temppeli,
joka teissä on. 1 korint. 6:19.

Kehityksen perättäinen järjestelmällisyys.

Jatkaessamme kuvaustamme pyhiinvaeltajan — joksi ihmistä myös sanotaan — matkasta, koetamme katsella sitä käytännöllisen toimintamme kannalta.

Hän on edellä kuvailemissamme puuhissa päässyt niin pitkälle, että hänellä on alku ja pohja kolmen alemman asteen yli johtaviin kulkuneuvoihin. Hänellä on sitäpaitsi alulla neljä alempaa käyttövälinettä, kun nim. jaamme fyysillisen ruumiin kahtia, kiinteään ruumiiseen ja sen eetteriseen kaksoispuoleen. Kolmas on astraali- eli himoruumis ja neljäs älyruumis, oikeammin persoonallinen minä.

Matkailijamme aloitti kiinteällä sillalla; sitten tuli venheen ja ilmalaivan vuoro. Jos hänen ensimmäinen esteensä olisi ollut sellainen, että olisi kohta pitänyt keksiä ilmalaiva, ei hän olisi muuta tarvinnutkaan, koska sen avulla olisi voinut liidellä kaikkien esteiden yli. Mutta silloin hän ei olisi tullut kosketukseen noiden jäykempien elementtien kanssa, eikä olisi saanut niiden antamaa kokemusta. Tässä näyttäytyykin yksi kehityksen peruslaeista: mitään porrasta kehityksessä

ei voida sivuuttaa. Ne voidaan astua joko hitaammin tai nopeammin, mutta ne on astuttava.

Näin tulee kehitys aukotonta ja kulku tulevaisuudessa turvatuksi. Ja toiseksi: kulkija kykenee rakentamaan hienompia kulkuneuvoja ainoastaan sen kokemuksen viisastuttamana, minkä hän on kerännyt vähemmän vaativissa tehtävissä. Niinpä kiinteän sillan rakentaminen kysyi vain fyysillistä voimaa ja uutteruutta. Vesien yli purjehtiminen on jo vaateliaampaa; siinä ei enää riitä pelkät ruumiin voimat. Ja ilmakerroksissa kulkeminen edellyttää jo melkoista älyllistä kekseliäisyyttä.

Näissä puuhissa kuvastuu eri käyttövälineiden, kiinteän, tunne- ja älyruumiin asteettainen kehitys. Seuratkaamme näiden ruumiiden rakentamista alhaalta ylöspäin, karkeammasta hienompaan.

Eloton ja elollinen aine.

Me olemme tottuneet puhumaan elottomasta ja elollisesta aineesta. Elollisella aineella silloin ymmärrämme sellaista ainetta, jossa siihen kätkeytynyt elämä on siinä määrässä huomattavissa, että havaitsemme sen fyysillisillä aistimillamme. Ja me luulemme elottoman aineen tulevan elolliseksi vasta sitten, kun se joutuu siihen tilaan, jossa me aistimillamme havaitsemme siinä olevan elämää. Niinpä luulemme elottoman aineen muut-

tuvan elolliseksi siten, että se elottomasta olotilastaan kasvien välityksellä on siirtynyt ruumiimme kudoksiin.

Kuitenkin asiaa lähemmin ajatellessamme huomamme, ettei mitään elotonta ainetta ole olemassakaan. Tämä näkyy siinäkin ilmiössä, että aine kykenee muuttumaan toiseen olotilaan tai kokoon. Niinpä »elottomat» kappaleet kylmässä supistuvat, ikäänkuin tahtoisivat säilyttää lämpönsä, ja lämmön lisääntyessä taas laajenevat, päästääkseen liikaa lämpöä ulos. Näin toimii oma ruumiimme: kylmässä se vetäytyy kokoon, jottei lämpö haihtuisi, kuumassa taas laajenee, hikireijät avautuvat ja liika lämpö haihtuu pois.

Fyysillisen ruumiimme seitsenkertaisuus.

Fyysillisen ruumiimme kiinteä puoli on käyttövälineistämme ainoa, minkä havaitsemme viidellä aistimellamme. Se onkin monimutkainen laitos, oikea mestariteos. Se on pienoiskuva fyysillisestä maailmasta, joten sitä syystä sanotaankin pienoismaailmaksi. Me tapaamme siinä kaikkien fyysillisten alatasojen ainelaatuja: kiinteää, juoksevaa ja kaasumaista, sekä niinkuin teosofisessa kirjallisuudessa esitetään, neljänasteista eetteriainetta.

Tämä on tarpeellista sen vuoksi, että ihminen kykenisi ruumiinsa välityksellä olemaan kosketuk-

sessä kaikkien fyysillisten ainelaatujen kanssa ja saamaan niistä kustakin niille ominaiset opetukset.

Mutta vaikka ruumiimme onkin kokoomus kaikista seitsemästä fyysillisten alatasojen aineista, voi se kuitenkin olla joko karkeampi tai hienompi. Ja tässä seikassa onkin *eräs ruumiittemme kehittymisen ja jalostumisen salaisuus*.

Kuten olemme nähneet kätkeytyy kaikkeen aineeseen elämää. Ja johdonmukaisesti lähtien siitä, että henkiaineen yhdistelmät fyysillisellä tasolla ovat hyvin moninaiset, voimme ymmärtää tämän asteikon jatkuvan ylemmilläkin tasoilla, astraalisella ja älyllisellä. Astraalinen ja älyllinen elämä, joka on sidottu fyysillisen aineen muotoihin, on myös eriasteista. Siis niissäkin aineissa, joita ihminen ravinnossa ruumiiseensa kerää, on sidottuna niitä elähyttävää eriasteista elämää. Kun siis syödessämme ylläpidämme ruumistamme, sidomme me siihen samalla ravinnossa olevan elämän. Me joudumme tällä tavalla aivan välittömään yhteyteen niiden astraalisten ja ylempien voimien kanssa, joita ruumiimme ravintoaineissa asustava elämä edustaa. On niinkuin jokaisella palalla, minkä suuhumme pistämme, yhdistäisimme ruumiimme sähkölangalla johonkin alaosastoon näkymättömässä maailmassa, täten tehden itsemme niiden voimien vaikutuksille alttiiksi.

Tässä onkin yksi fyysillisen ruumiimme kehittymisen ja jalostumisen salaisuus. Sillä ennenkuin

voimme päästä alkuunkaan ruumiimme valtiaana, ennenkuin voimme alkaa lainavaatteidemme pois ravistamisen ja pukeutumisemme vapauden vaatertakaan, täytyy meidän päästä ainakin älylliseen selvyYTEEN näistä luonnon totuuksista ja käyttää hyväksemme siinä saavuttamaamme tietoa. Meidän pitää ottaa ruumiimme kehittämisen omiin käsiimme järjestellisesti määräämällä, kuinka ja koska ja millä me sitä ravitsemme.

Ravintoaineittemme kolme pääominaisuutta.

Jo muinaiset Viisaat ovat jakaneet ravintoaineemme — yleensä luonnossa vallitsevan kolmen ominaisuuden mukaan — kolmeen suureen ryhmään: tamasisiin, rajasisiin ja sattvisiin, eli hitaisiin, himollisiin ja sopusuhtaisesti värähteleviin. Hitaisiin kuuluvat kaikki sellaiset ruuat, jotka aiheuttavat hitautta ja velttoutta, niin kuin kaikki pilaantunut ja vaikeasti sulava ravinto. Laiska ja välinpitämätön nauttii tällaisista ruuista; rajasiset ja sattviset eivät sovellu hänelle.

Rajasisia eli himollisia ovat kaikki ne ruuat ja nautintoaineet, jotka kiihottavat himoluonnetta, etenkin väkijuomat ja muut kiihottavat nautintoaineet sekä eläinten liha ja veri.

Sattvisia eli värähteleviä ovat ne ravintoaineet, joissa ei ole kumpiakaan edellisten ominaisuuksia. Sellaisia ovat puhtaat kasvikunnan tuotteet,

kun ne eivät ole mätänemisen tai käymisen kautta pilaantuneita. Tietysti näissä kaikissa ryhmissä on vielä monia eri asteita. Ja puhtaatkin ruuat voivat väärinkäytettyinä vaikuttaa epäpuhtaiden tavalla. Niinpä jos niitäkin syömme liian paljon, seuraa siitä väsymys ja velttous. Samoin jos syömme niitä himoiten, ne saavat himoja elähyttävän luonteen.

Ei siis siinä kyllin, että ruokamme ovat puhtaita, vaan meidän on niitä nautittava »pestyin käsin», kohtuullisesti ja himoitsematta. Meidän pitäisi muistaa, että kaikki leipämme on jumaluuden ruumista ja kaikki juomamme hänen vertansa. Sillä uhrautuuhan niissä kaikissa jumalallinen elämä ihmisen hyväksi. Sentähden jokainen ateria voisi olla uhrijuhla, jolle mennessään ihmisen pitäisi itseään »oikein koetella», syökö hän ravinnokseen vaiko himoitakseen.

Katsellessamme ihmisten ruokajärjestelmää huomaamme sen jokseenkin sekalaiseksi. Kuitenkin on meillä lännen kansoilla himollisten ja kiihoittavien ruokien käyttö ehkä huomattavin. On jokseenkin yleinen vielä se luulo, ettei ihminen voi hyvin eikä jaksaa tehdä työtä ilman lihaa. Ja eikö moni tupakoitsija olisi mieluummin »viikon ruuatta kuin päivän tupakatta». Samaa mieltä ollaan monen muun nautintoaineen suhteen.

Tämä kaikki osoittaa, kuinka syvällä me elämme himoluontomme uumenissa. Mutta hi-

moluotommon ollessa vallalla on se vaara tarjolla, että kiihotuksella ja liikarasiituksella tarvelemme ruuansulatuselimemme ja sitä tietä koko ruumiimme terveyden.

Ruumiimme uudistus.

Jos siis tahdomme katkoa niitä nauvoja, joilla olemme aineen ristille naulittuja, täytyy fyysillinenkin ruumiimme saattaa järkevästi, hätäilemättä tahtomme alaisuuteen, eikä sallia himon hallita meitä. Jos olemme himollisilla nauttimisilla kiinnittäneet itsemme himomaailmaan, voimme siitä myös vapautua järkevästi menettelemällä. Tämä on kyllä alussa himoluotomme vaatimusten tähden vaikeata, joten monikin pitää sitä ruumiinsa räökkäämisenä, eikä huoli yrittääkään. Mutta päästyämme puhdistuksessa kunnon alkuun, tulee työmme yhä menestyksellisemmäksi, sillä vanhat ainekset häviävät vähitellen ruumiistamme ja sijalle tulee uusia, puhtaampia. Todistaahan tiedekin ihmisruumiin uudistuvan seitsemässä vuodessa. Jos siis seitsemän vuoden ajan jaksaisimme pitää ruumistamme kurissa, ravita sitä puhtailla ruuilla, olisi meillä jotakuinkin puhdas ruumis, erittäinkin jos olemme kohtuullisia ja noudatamme terveydenhoidollisia lakeja. Ehkä tätä aikaa voisi vielä lyhentääkin, jos päättävästi eläisimme henkistä elämää. Puh-

distavat ja virkistävät kylvyt ovat myös hyvänä apuna ja välttämättömiäkin, samoin raitis ilma asunnoissamme.

Eetteriruumiista,

kiinteän ruumiin valimosta ja kaksoispuolesta, ei tavallinen ihminen kykene erityisesti huolehtimaan. Se onkin niin läheisessä yhteydessä kiinteän ruumiin kanssa, että ne tulevat yhdessä osallisiksi samoista muutoksista. Eetteriruumiin tehtävänä on välittää kaikkiallista elonvoimaa kiinteään ruumiiseen. Se on sähköllis-magneettinen side kiinteän ruumiin ja kaikkiallisen elonvoiman välillä.

Jos kiinteä ruumis on terve ja puhdas, silloin on eetteriruumiskin terve. Ne yhdessä tulevat karkeammasta hienommiksi. Sensijaan että ne ennen vastasivat ainoastaan karkeisiin värähtelyihin, tulevat ne puhdistuneina värähdyskosketukseen hienompien ainesten ja voimien kanssa.

Mutta niinkuin tuon saarimiehen piti yhä parantaa kaikkia kulkuneuvojaan, samoin on laita tässäkin. Ihminen ei kykene saamaan fyysillistä ruumistaan kuntoon, ellei hän samalla huolehdi korkeammistakin käyttövälineistään. Siksi mekin siirrymme niihin.

HIMO- JA TUNNELUONTOMME.

Sydäimestä lähtee pahoja ajatuksia, murhia, aviorikoksia, hau-reutta, varkauksia, vääriä todistuksia, rienauksia. Matt. 15:19.

Autuaita ovat puhdassydämiset. Matt. 5:8.

Ihmisen moninkertaisuuden näyttäytyminen.

Fyysillisen ruumiinsa puhdistus- ja uudistustyössä saa ihminen piankin huomata olevansa tekemisissä useampien hänessä vaikuttavien voimien kanssa. Päästyään älylliseen selvyYTEEN karkeiden tai liiallisten ruokien ja nautintoaineiden haitallisesta vaikutuksesta ruumiinsa ja hermostonsa terveyteen, ei hän kuitenkaan voi niistä luopua. Jos hän koettaa, niin hän saa aivan kuin toisen voiman vastaansa, joka tavallisesti vie hänestä voiton.

Tästä saammekin lähtökohdan ihmisen moninkertaisuuden todentamiseen, siihen, että hän on sidottu monien käyttövälineiden kautta niitä vastaavien tasojen voimiin.

Tästä ei ihminen ole tietoinen niin kauan, kun hän elää ja toimii yleisen virran mukana, koettaen kiltisti palvella kaikkia itesssänsä ilmeneviä voimia. Eri voimat sekottuvat hänen tietoisuudessaan yhdeksi, jota hän tietämättömyydessään pitää itsenään. Niin kauan kun hän

on välinpitämätön itsensä tuntemiselle, ovat alemmat voimat hänessä etualalla; silloin voisimme sanoa Jumalan olevan hänessä alistetun eläimen alle.

Tämä on kylläkin luonnollinen aika hänen kehityksessään, koska hänen juuri näin on mahdollista joutua kosketukseen kaikkien läpäiseviensä voimien kanssa; hän saa niistä otteen, voidakseen alkaa painiskelunsa, ja niin päästä joskus näiden voimien voittajaksi, hallitsijaksi. Niinhän on laita fyysisessäkin työssä. Jos uutisviljelijä peltoa raivatessaan tahtoo vääntää kannon ylös maasta, pitää hänen ensin saada luja ote, joka kestää juurien ja maan vastustusvoiman. Mutta uutisraivaajan tarkoituksena ei ole kantoon kiinni takertuminen, vaan sen ylös vääntäminen, voittaminen. Samoin ei ihmisenkään tarkoituksena ole takertua näihin maailmankaikkeuden erilaisiin voimiin, vaan hallitsemalla käyttövälineitään hallita vastaavan tason voimia.

Himoluonnon näyttäytyminen.

Jos nyt ihminen tahtoo saada yliotteen fyysisestä ruumiistaan, joutuu hän, niinkuin sanottu, pian tekemisiin toisenkin ruumiinsa kanssa. Ajatelkaamme taas syömistä. Säännöllisessä tilassa ruumis ilmaisee ravinnontarpeensa nälän ja janon tunteena. Mutta tähän tunteeseen voi

hiipiä toinenkin tekijä, himo. Se on ilmaus astraaliruumiin olemassa-olosta. Sen voima ilmenee alkuperäisimpänä ollen himona.

Syömisen oikea tarkoitus on fyysillisen ruumiin ravitseminen. Mutta mitä enemmän tässä aletaan herkutella, sitä enemmän joudutaan ravitsemaan himoruumista, vaikka luullaan fyysillistä ruumista ravittavan. Tuo alituinen nälän tunne ja ruuan tarve ei ole nälkää, vaan himoa. Ja tämän valtaan päästyä ei ihminen jaksa pysähtyä fyysillisen ruumiin ravitsemiseen, vaan antautuu himoa palvelemaan, joka tavallisesti vie ylönsyömiseen ja juomiseen, aiheuttaen liikarazitusta ja väsymystä vatsalle, kunnes se ei enää kykene varsinaista tehtäväänsä suorittamaan. Tästä seuraa yleinen heikkous ja raihnaisuus.

Näin huomaamme, etteivät ne vastukset, jotka meissä nousevat koettaessamme uudistaa ruokajärjestelmäämme, ole lähtöisin ainoastaan kiinteästä ruumiista, vaan paljon enemmän himoruumiista. Fyysillinen ruumis on varustettu hyvin suurella mukautumiskyvyllä; jos päättävästi kiellämme siltä jotakin, mukautuu se uusiin oloihin. Ja hyväksymisensä se näyttää parempana terveytenä ja kukoistuksena. Himoluontomme sitävastoin on paljon kauheampi vastustaja. Kuinka moni ihminen onkaan sortunut himonsa ahdistamana? Eikä syöminen ja juominen suinkaan ole ainoa kanava sen voimien esiintymiselle. Se voi pistää kyntensä kaikkialle;

kaikkiin toimiimme se voi sotkeutua. Sentähden: jos kukistat himosi yhdessä muodossa, katso ettei se nouse ylös toisessa. Sillä pääasia ei himoluonteellemme suinkaan ole muoto, jossa se saa ihmistä hallita. Tärkeintä himon kannalta on, että se saa hallita, tapahtukoon se missä muodossa tahansa. Etupäässä se iskeytyy luonteemme heikoimpaan kohtaan. Sekin tuntee säännön: »siitä yli mistä aita matalin».

Kaikkein vahingollisinta ja edistystä haittaavinta on kuitenkin se, että ihminen on niin sotkeutunut himoluontoonsa, että pitää sitä itsenään: himon vaatimukset esiintyvät ihmisen omina vaatimuksina. Ja kuinka ihminen voisi ruveta itseänsä vastaan taistelemaan? Hänestä tuntuu, että jos hän kukistaisi himonsa, hän kukistaisi itsensä. Ja mitä hänestä silloin jäisi jällelle.

Himoluonteen hienontuminen.

Himo nauttii ja saa ravintoa yleensä siitä, että se saa ihmisen tuottamaan toisille kärsimyksiä. Julmimpana tämä nautinto esiintyy silloin, kun ihmiset hyökkäävät toistensa kimppuun, nauttien kiusaamisesta, räähkäämisestä ja surmaamisesta.

Mutta jos ihmisessä pääsee Itsen ääni niin paljon vaikuttamaan, ettei hän salli himon nauttia pelkästä tuhoamisesta, silloin himon ilmene mistapa hieman muuttuu. Siihen yhdistyy hie-

nostuneempia, verhotumpia nautintoja. Tuo »verho» tekee karkean, rikoksellisen teon jälleen luvalliseksi. Tyypillisimpänä tämä näyttäytyy aatteen tai hyvän asian vuoksi harjoitetussa julmuudessa. Himo on siten kuin virta: jos siltä sulkee uoman, se nousee yli äyräittensä. Se hakee uuden uoman, jolloin se taas näyttää voimansa ja raivonsa. Tällaista julmuutta on maailmalliseksi mennyt ns. kristillinen kirkko aikoinaan paljon harjoittanut. Tarvitsee vain muistaa inkvisition, noitavainot ja jesuiittain iskulauseen: tarkoitus pyhittää keinot.

Vielä voi himo esiintyä sellaisina luonteen heikkouksina kuin suuttuminen, kosto, itsensä-hillitsemättömyys, kateus, mustasukkaisuus, rikkauden- ja vallanhimo jne. Ja tuo alkuperäinen tuskasta nauttimisen himo, joka julmimmillaan esiintyi verenhimona, mukautuu myöhemmin hienompiin muotoihin. Se tyytyy siihen nautintoon, minkä se sanoillaan, kokkapuheillaan ja jaarittelullaan aiheuttamastaan tuskasta voi imeä. Ihminen, joka palvelee himoa tässä muodossa, tuntee itsensä oikein virkistyneeksi sellaisen tilaisuuden jälkeen, jossa hän sukkeluuksineen, pistopuheineen ja myrkyllisine siveysaarnoineen on oikein saanut iskeä läsnäolevia ja etenkin poissa olleita »ystäviään». Ellei jossakin seurassa ole tilaisuutta tällaiseen turmielliseen parjaukseen, se on hänestä sietämättömän ikävää, eikä hän sellaiseen seuraan juuri toista kertaa viitsi mennä.

Himoruumiin puhdistus ja uudelleen rakentaminen.

Ihmisen käyttövälineiden kykenemättömyys henkiseen elämään johtuu siitä, että ne ovat niin raskaita ja kömpelöitä, että ihminen sananmukaisesti istuu niissä kiinni. Hänen tehtävänsä on siis rakentaa ne vähitellen uudelleen. Mutta miten ihminen voi astraaliruumistaan puhdistaa ja uudelleen rakentaa? Yksinkertaisesti kieltäytymällä liittämästä siihen alhaisia, kelvottomia rakennusaineita. Mutta kun astraaliaine esiintyy enemmän voimana kuin aineena, täytyy hänen saada siinä toiset, korkeammat voimat vaikuttamaan. Ennen oli astraaliruumis aina ottamassa, vaatimassa; se himoitsi monia nautintoja. Nyt on tämä astraalinen virta saatava kääntymään. Ja siinä voi olla, etenkin hitaalle ja välinpitämättömälle työtä pitkäksi aikaa. Mutta kun se kerran saadaan kääntymään, se kuljettaa itsensä entiset karkeat aineet pois, ja tilalle tulee uusia, hienompia.

Tätä työtä ihminen voi tehdä itsetiedottomasti, jouduttuaan uskontojen siveysoppien vaikutuksen alaiseksi. Nämä siveysopit ovat nim. sellaisia, että niitä seuraamalla astraaliset voimavirrattodella muuttavat suuntaansa. Kun siveysopeissa kehoitetaan armahtavaisuuteen, säälliväisyyteen, anteeksiantavaisuuteen ja rakkauteen, niin ne ovat juuri vastakkaisia vihalle, kateudelle, julmuudelle jne.

Mitä hartaammin ja palavammalla innolla joku koettaa seurata Mestarinsa ja uskontonsa siveysopillisia neuvoja ja määräyksiä, sitä voimakkaammin hän työskentelee astraalisten voimavirtojen kääntämiseksi toiseen suuntaan ja sitä raskaampana hän tuntee tämän työn painon. Se onkin sitä jokaisessa ihmisessä toistuvaa Mikaelin taistelua Lohikäärmettä vastaan, joka voi tuntua kamppailulta itse paholaisen kanssa, ja jossa hätäntynyt taistelija johtuu rukoilemaan, että Jumala päästäisi hänet pahasta.

Paitsi tätä uskonnollista työskentelyä, joka on enimmäkseen itsetiedotonta, saaden kannustinta haudantakaisen helvetin pelosta ja taivaan toivosta, voidaan tätä työtä tehdä itsetietoisemmalakin tavalla. Ihminen tahtoo päästä oman salaisuutensa perille ja päättää alistua noudattamaan niitä määräyksiä ja menettelytapoja, joita Mestarit ihmisille antavat.

Silloin hän voi ponnistella ylevöittämään itsessään vaikuttavat voimat, työskennellä aivan tieteellisellä tavalla. Ennen hän aina etsi nautintoa, onnea ja taivasta itselleen, nyt hän asettaa sielussaan päämääräkseen koko astraalisen virran kääntämisen. Ja kun kaikki ihmissielut yhdessä määräävät tämän virran laadun, niin on välttämätöntä, että hän kykenee unohtamaan oman onnensa omassa eristetyssä sielussaan ja koettaa löytää sen kaikkien yhteisessä sielussa. Sentähden onkin sanottu, että vasta kun ihmi-

nen lakkaa onnea tavoittelemasta, onni hänelle saapuu.

Näin työskentelemällä ihminen keventää astraaliruumistaan, ja siitä kehittyy kelvollinen työkalu todelliseen työhön. Sillä todellista työtä on vain se, jota tehdään Joltajan suunnitelmien mukaisesti kokonaiskehityksen jouduttamiseksi.

Ja nyt on helppo ymmärtää, että mitä uutterammin joku työskentelee suuren sillan ja laivan rakentamisessa rämeikköisen suon ja meren ulapan yli, sitä nopeammin kirpoavat hänen astraaliset kahleensa muovautuen kelvollisiksi ja kau niiksi työkaluiksi, joita voidaan käyttää ihmiskunnan onnensaarien löytämiseen ja saavuttamiseen.

ÄLYRUUMIIMME.

Älkää olko lapsia ymmärrykseltänne, vaan pahuudessa olkaa lapsia; ymmärrykseltänne olkaa täysi-ikäisiä. 1 Korint. 14:20.

Älyn erottaminen Itsestä.

Siirtyessämme tunne-elämästä askeleen ylemmäksi joudumme alueelle, jossa vankka perustus tuntuu häviävän. Tunteet ja himot me vielä jotenkuten erotimme koettaessamme pitää niitä aisoissa. Mutta siirtyessämme älyyn ja koettaessamme ymmärtää älyluontoamme, joudumme

todellakin ilmassa liitelemään. Silloin tarvitsemme tuon saarimiehen tavalla ilmalaivan tai lentokoneen.

Koettaessamme erottaa fyysillistä ja astraalista ruumistamme ihmisestä, me kyllä käytimme juuri älyllisiäkin työkalujamme. Havaitsimme älyssämme fyysillisen ja astraaliruumiin olevan itsemme ulkopuolella, koska jouduimme niiden kanssa ristiriitaan. Tästä olisimme helposti voineet johtua pitämään älyä varsinaisena itsenämme. Mutta jos tahdomme vapautua älyllisistäkin kahleistamme, täytyy meidän tunkeutua vielä syvemmälle itseemme, pakottaa älykin jäämään askelta alemmaksi, jotta voisimme sitä tarkastella. Meidän on vedettävä rajaviiva älymme ja Itsemme välille, noustava älynkin yläpuolelle, ylempään kolminaisuuteemme, korkeampaan ymmärrykseemme, viisauteemme ja tahtoomme: me *tahdomme* älyltämme jotakin.

Ennen tätä tahtomistamme älymme ratsasteli mielin määrin ja me seurasimme mukana. Se oli kuin ilmapallo ilman ohjauslaitetta, liidellen tuulien mukana. Jos tuuli sattui olemaan myötäinen, oli älymme oivallinen kulkuneuvo. Mutta vastatuulella emme sillä mihinkään päässeet. Jos koetimme kiinteästi ajatella jotain asiaa, liiteli se jo tuhansissa muissa sille mieluisemmissa asioissa, niissä, joissa se oli tottunut askartelemaan, jättäen meidät avuttomiksi, hajamielisiksi ja väsyneiksi. Ellemme muuten voi todeta, kuinka

todella vaikeaa on ajatusten hillitseminen, päättäkäämme miettiä jotain asiaa esim. 10 minuuttia niin, ettemme sillä ajalla päästä ajatustamme mihinkään muualle. Silloin saamme huomata, että olemme 10 minuutin kuluttua ehkä unohtaneet koko yrityksemme. Älymme ikkunan ohi on mennyt niin monta tuttua matkaaajaa, eikä se hennonut olla rientämättä katselemaan niiden ohikulkua — ja me seurasimme voimattomina mukana, unohtaen kokonaan sen työn, johon olimme 10 minuutiksi lupautuneet.

Ehkä sitten jälkeenpäin muistuu mieleemme päätöksemme harjoitella älymme hallitsemista 10 minuuttia, ja päätämme tehdä uuden yrityksen. Siten menetellen opimme vähitellen tuntemaan älyn luonnetta ja sitä järkevästi käyttämään hyödyllisenä työkaluna.

Äly himon palveluksessa.

Kun siis sekä älymme että himomme tahtovat esiintyä yhtenäisinä, voivat ne helposti lyöttäytyä yhteen. Himoluonnon ollessa vielä nykyisessäkin rodussa älyä voimakkaamman, äly voi helposti joutua himon palvelukseen. Himon vaatimukset kasvavat yhä suuremmiksi ja äly saa keksiä niille tyydytystä. Mitä paremmin äly tässä työssään onnistuu, sitä suuremmaksi ja tärkeämmäksi se itsensä tuntee, eikä ylpeydessään huomaa, että hän tosiasiaassa on himon palvelija. Pian äly ja

himo ovatkin niin yhdistyneet, ettei niitä helposti esaa erottaa toisistaan. Jos siis himoluonne vaatii esim. kostoja, ryhtyy äly suunnittelemaan, kuinka tuo kosto tulisi mahdollisimman musertavaksi. Samoin käy himon heikentymisessä nautinnoissa: äly saa keksiä yhä monipuolisempia, »hienostuneempia» nautinnon muotoja. Ja kun himo nautinnoissaan tarvitsee rahaa, rikkautta, saa äly taas lähteä keksimään ja keinottelemaan ja rikkauksia puoleensa vetämään.

Jos tässä valossa luomme katseemme ihmiskuntaan kokonaisuudessaan, niin on helppo huomata, kuinka äly kaikesta kehityksestään huolimatta on alistettu himon palvelukseen. Toiset ovat aistillisuuden orjia, toisia kannustaa toimintaan vallan, rikkauden ja kunnianhimo, toisten syöksyessä suin päin julkisiin tai peitettyihin rosvouksiin ja vääryyksiin saman voiman ajamina.

Sodat, kansojen verileikit, ovat tervettä järkeä vastaan. Mutta sittenkään eivät kansat ole vuosituhansien kuluessa jaksaneet kieltäytyä tällä raalla ja verisellä tavalla palvelemasta himoluontoaan. Onpa äly saanut alistua siihenkin järjetömyyteen, että Jumalaakin on veriuhreilla lepyttävä.

Äly uskon kuuliaisuudessa.

Kansat ovat siis kehittäneet älyänsä himon palveluksessa. Ja mitä pitemmälle älynkyvyt

tällä tiellä kehittyvät, sitä kauheammaksi elämämme muodostuu.

Tämän yhteydessä ymmärrämme jonkin verran sitä uskonnollista opetusta, ettei järkeä saa sekottaa uskonnollisiin asioihin. Sillä korkeamman elämän kannalta on todella ihmisen parempi olla vähä-älyisempi, kuin että hän terävä-älyisenä käyttäisi kykynsä himojen ja itsekkyyden palveluksessa, tullen siten vaaraksi ja painajaiseksi vähemmän älykkäille olennoille, ihmisille ja eläimille.

Kuitenkin tämä uskonnollisessa elämässä ilmenevä järjen puute voi tulla esteeksi kehitykselle. Ensiksikin älylliset kyvyt kaikesta huolimatta kehittyvät himojenkin palveluksessa. Mutta jos niiltä kielletään pääsy korkeampaan elämään, jäävät ne pakostakin alempien voimien palvelijoiksi. Ihminen alkaa pitämään henkisiä asioita vain sivuasioina, joita harrastetaan mikäli »tärkeämmiltä» asioilta aikaa riittää ja mikäli siitä on hyötyä hänen itsekkäille pyrinnoilleen. Toisena seurauksena on mitä järjettömimpien mahdollisuuksien kotiutuminen uskonnollisiin opetuksiin. Korkeat henkiset opetukset madaltuvat ja vääristyvät, joutuen mukautumaan alemman minämme vaatimusten mukaisiksi. Me omaksumme pyhistä kirjoista vain ne kohdat, jotka tukevat hyväksymiämme oppeja, ja selitämme niitä tämän mukaisesti.

Jos siis tahdomme täyttää inhimillistä kutsu-
mustamme, emme saata jättäytyä välinpitämöt-

tömiksi älyllisen kehityksemme suhteen. Oikea ja turvallinen tie tässä on se, että teemme älyllisessä työskentelyssämme samanlaisen käännöksen kuin edellä tunneluonnossamme. Meidän täytyy irroittaa älymme himon palveluksesta ja alistaa se ylemmältä Itsestä tulevan ohjauksen alaiseksi. Jos äly on ylemmän Itsen palveluksessa, silloin se on oikealla tavalla alistettu »uskon kuuliaisuuteen» *toimivana palvelijana* eikä hyödyttömänä vankina. Jos näin teemme, silloin ei ole mitään vaaraa älyn terävyydestä. Päinvastoin ovat älylliset kyvyt suurena apuna, ne ovat aivan välttämättömiä, jos tahdomme kutsumustamme täyttää, jos tahdomme olla jumalallisen kehityksen mukana työskentelijöinä.

Äly hengen palveluksessa.

Kuulee joskus hartaan, pelastuksestaan ja autuudestaan riemuitsevan uskovaisen puhuvan, kuinka hänkin tahtoi tehdä työtä Jumalan valtakunnan hyväksi, mutta lahjattomana sanoo olevansa siihen kykenemätön. Siitä huolimatta hän pitää järjen saattamista uskonnollisten asioiden yhteyteen milteipä syntinä, eikä huoli yrittääkään älyllisesti kehittyä. Tähän on tietysti syynä yksipuoliset uskonnolliset opetukset, joihin hän on pienestä pitäen kasvatettu. Ne ovat muodostuneet hänelle todella »uskon kuuliaisuuden» kahleiksi, joita ei ole niinkään helppo murtaa.

Koettakaamme nyt lyhyesti tutkia, miten voisimme kehittää älyllisiä kykyjämme ilman että siitä olisi uskonnolle vaaraa. Silloin on meidän luotava ankaranlainen katsaus oman sielumme syvyyksiin. Jos sen teemme, silloin ehkä löydämme sieltä pikku fariseuksen, ehkä huomaamme, ettemme olekaan aivan vilpittömiä totuuden palvelijoita. Olemme vain osan itsestämme luovuttaneet »uskollemme», osan pidättäneet »itsellemme». Me heittäydymme uskonnon armoihin tunteissa, mutta älylliset kyvyt pidätämme maisia harrastuksia varten itsellemme. Me aivankuin jaamme itsemme kahtia. Ollessamme tarpeeksi ankaria itsearvostelussamme toteamme tehneemme myönnytyksiä alemmalle puolellemme. Me emme tahdo älyllisesti pohtia ja miettiä henkisiä asioita, koska siitä koituisi työtä ja ponnistelua. Kenties pelkäämme päästäkin älylliseen selvyYTEEN, koska aavistamme mahdollisesti sitä tietä paljastuvan sellaisen totuuden, joka pakottaisi meidän luopumaan sellaisesta, joka vielä tuntuu niin miellyttävältä ja tarpeelliselta.

Tässä heikkoudessamme on syvin syy siihen, ettemme välitä päästä suurempaan selvyYTEEN. Mutta jos niin on, tunnustakaamme se rehellisesti ainakin itsellemme. Silloin emme joudu syylliseksi ainakaan epärehellisyyteen. Kun emme pelkää totuutta, vaan tahdomme siihen alistua niin paljon kuin se meille paljastuu, antautukaamme silloin älyinemme kaikkinemme sille

Jumalan Pojalle, jota sanomme rakastavamme. Kun niin teemme, silloin alamme hävetä tietämättömyyttämme. Me tahdomme kehittää järkeämme, jotta se voisi tulla hyödyllisemmäksi välineeksi kunnioittamamme ja rakastamamme Opettajan palveluksessa. Ja ensimmäinen tehtävämme on ajatusten hillitseminen. Ne eivät saa vapaasti liidellä, vaan me määräämme niiden työn, niiden liikkumisalueen. Opittuamme josain määrin ajatuksiamme hillitsemään, me aloitamme niiden puhdistamisen. Ne ovat ehkä tähän asti askarrelleet vain pikkuhuolissa, ulkonaisissa asioissa, sekä luoneet ja kasvattaneet vain itsekäitä pyyiteitä yhdessä tai toisessa muodossa niistä ravintonsa saaden, tai ovat olleet uskonnollisen suvaitsemattomuuden ja ahdasmielisyyden lähteenä. Nyt on astuttava älyn oville vartioimaan, ettei sinne pääse muut kuin sellaiset ajatukset, jotka tarkalla valikoimisella olemme hyväksyneet sisään otettaviksi ja vaalittaviksi.

Tämä on alussa vaikeata, koska kasvattamaton älyruumiimme vetää magneetin tavoin kaltaisiansa huonoa ainesta puoleensa. Mutta ellemme väsy vartioimiseen, menettävät vanhat ajatusmuodot vähitellen elinvoimansa, tullen kuolleina ulos heitetyiksi. Tilalle tulee toivomiamme uusia, jalompia ajatuksia, joista älyruumiimme vähitellen rakentuu uudelleen. Joskus puhdistus ja uudistus kehittyy niin pitkälle, että älyruumis oman luontonsa voimalla työntää huonot, alhai-

set ajatukset luotaan ja avaa pääsyn vain jaloille, yleville ja hyödyllisille ajatuksille.

Kun olemme näin pitkälle päässeet, silloin älystämme tulee nöyrä ja nopsa palvelija, joka halusta syventyy henkisten asioiden miettimiseen ja jota voimme käyttää edellä kuvattujen sillan, venheen ja ilmalaivan rakentamiseen sekä itsellemme että toisille.

Mutta saadaksemme edes jonkunlaisen kokonaiskäsityksen siitä suunnitelmasta ja niistä kehitysmahdollisuuksista, joissa näiden käyttövälineiden jatkuva täydellistyminen on mahdollinen, täytyy meidän vielä tutustua kahteen suureen totuuteen, jälleensyntymiseen ja karmaan.

JÄLLEENSYNTYMINEN.

Niinkuin ihminen, joka riisuu vanhat vaatteensa ja pukee päälensä uuden puvun, niin astuu ruumiissa asuja, riisuen kuluneet ruumiinsa toisiin, uudelleen muodosteltuihin. Bhagavad-Gitaa 2:22.

Jälleensyntymisessä täydellistyvän kehityksen ratkaisu.

Edellisistä esityksistä lieene selvinnyt, että ihmisen kehitys on siinä, että hän takoo alempien maailmoiden kahleista sellaiset käyttövälineet, joita hän voi vapaasti hallita ja käyttää korkeam-

man tahtonsa mukaisten suunnitelmien toteuttamisessa. Tästä johtuu kysymys: kuinka tämä voi toteutua, kun ihmiselämä on niin lyhyt? Kuolema voi lopettaa työmme ennenkuin kunnan alkuunkaan olemme päässeet.

Tämä on aivan oikeutettu kysymys — ollesamme kirkko-opetuksen antaman tiedon varassa. Mutta jos olemme jossain määrin jaksaneet sulattaa teosofisen maailmankatsomuksen mukaista viisautta ja elämänymmärrystä, josta tässä esitetyt näkökohdat ovat lähtöisin, silloin meillä on ihmisestä jo paljon laajentunut tieto. Ihminen ei ole ainoastaan se, minkä aineellisilla aistimillamme havaitsemme, eikä edes pelkkä tunne- ja älyolento, vaan hänessä on lisäksi se paljon syvällisempi puoli, jota Paavali sanoo hengeksi, jakaessaan ihmisen kolmeen osaan: ruumiiseen, sieluun ja henkeen. Tämä jumaluuden kolminaisuutta vastaava, itsessään kolminainen ikuinen henki on se, joka aineen ristille laskeutuen yhä uudelleen jälleen syntyy alemman kolminaismaailman aineeseen, luoden niistä vähitellen yhä täydellistyneempiä käyttövälineitään. Näin on ihmisen jatkuva kehittyminen jälleensyntymisen kautta mahdollinen.

Jälleensyntyminen yleisenä aatteena.

Jälleensyntymisoppi on muutamille pitkälle kehittyneille olennoille kokemusperäinen tieto, ja he voivat puhua asiasta kokemukseen ja

näkemykseen perustuvalla varmuudella. Mutta meidän, joilla kehityksemme puutteellisuuden tähden ei vielä ole tuota suoranaista asioiden näkemystä, täytyy toistaiseksi tyytyä järjellisen ja aatteellisen mietiskelyn synnyttämiin sisäisiin näkemyksiin ja vakuuksiin.

Ryhtyessämme järjellisiin tutkimuksiin teemme pian sen havainnon, että kaikessa ilmenneessä elämässä on ulkonainen muoto ja sisäinen aate, jotka kumpikin omalla linjallaan ja tavallaan ovat periytymisen ja jatkuvan kehityksen alaisia.

Seuratkaamme kasvien kehitystä. Maanviljelijä päättää jalostaa jonkun kasvin. Vaikka hän valikoi parhaan laadun, kylvää sen parhaaseen sille sopivaan maahan, ei kasvi tule yhdessä sadossa paljonkaan paremmaksi; kasvattaja ei pääse pitkälle yhdessä kasvin ruumistuksessa. Mutta menevätkö kasvattajan ponnistukset hukkaan kasvin ulkoisen muodon hävitessä? Ei suinkaan, vaan ponnistusten tulokset säilyvät ja kehkeytyvät kasvista syntyneessä siemenessä. Se on näennäisesti pieni tulos suuresta kasvista, mutta kuitenkin siihen sisältyvät tulevan kasviruumistuksen kaikki mahdollisuudet. Jos jalostaja on taitava ja kärsivällinen, hän saa joskus esille aatteen, johon oli alunperin pyrkinyt.

Kasvinjalostus ei siis tapahdu yhden, vaan monen perättäisen muodon välityksellä, jossa aate siirtyy pienessä siemenessä muodosta toiseen. Jalostaja voi panna erikoishuomionsa

joko ulkonaiseen muotoon tai sisäiseen aatteen. Ulkoinen pyrkimys voi kohdistua siis joko sadon runsauteen tai muodon kokoon ja kauneuteen. Sisäinen vaatimus pyrkii taas parantamaan ravinnon arvoa ja makua. Jos jalostuksen tarkoituksena on esim. kauneuden esille loihtiminen, silloin ei niinkään välitetä kasvin ravintoarvosta eikä mausta. Jos taas ravintoarvo ja maku ovat kysymyksessä, silloin ulkoinen muoto saa uhrautua sisäiselle aatteelle.

Yleinen jälleensyntymisaate sovelletuttuna ihmiseen.

Ihmisen kehittyminen jälleensyntymisen kautta tapahtuu periaatteessa jokseenkin samalla tavalla kuin kasvienkin. Ihmiskuntakin kehittää ulkoista muotoa eri rotujen seurattessa toisiaan, sekä sisäistä puoltaan, varsinaista ikuista itseään. Alkeellisella asteella voisimme verrata ihmistä villikasviin, joka kehittyy vapaasti ulkona luonnossa, ollen silloin ulkoisten seikkain, ilmaston ja maalaatujen johdettavana. Tällöin kehitys käy hitaasti. Mutta jos maanviljelijä tai puutarhuri ottaa sen hoiviinsa, silloin kehitys käy nopeasti.

Ihminenkin saa alkeellisella asteellaan toiminta-vaikutteensa ulkoapäin: toiset aistimukset tuottavat nautintoa, toiset kärsimystä; ja hän toimii näiden ulkonaisten vaikutteiden mukaan.

Näin hänen kulkuneuvonsa rakentuvat ja kehittyvät ilman ihmisen tietoista johtoa. Mutta

jotain hän tässäkin oppii. Joutuessaan jostakin kosketuksesta käsimään, painautuu siitä muisto häneen, muodostuu kokemus. Näitä kokemuk-
siaan hän oppii vähitellen valikoimaan. Niinkuin tuo saarivaeltaja ensin rakenteli kiinteätä siltaa ja sitten vasta venheen ja lopuksi lentokoneen, samoin ihminenkin varhaisemmissa ruumistuk-
sissa on järeän ruumiinsa rakennuspuuhissa, jolloin sen pyyteet ja mukavuudet määräävät hänen toimintansa. Jos hänellä vain on ruokaa ja auringonpaistetta, ei hän muusta välitä.

Sitten pääsee himoluontokin vaikuttamaan. Ihminen ei enää tyydy pelkkiin ruumiin muka-
vuuksiin, vaan etsii myös himolleen, tunteilleen tyydytystä. Tämä kasvattaa toista kulkuneuvoa, astraaliruumista. Kehittyneempänä tämä tila voi esiintyä uskonnollisena hartautena, jolloin hartauden kiihottimina ovat kuoleman pelko ja haudantakaisten nautintojen toivo. Hän syöksyy miltei sokeasti tämän tunteensa valtaan, sillä hänen järkensä silmät eivät ole vielä auenneet.

Kuitenkin nämä fyysilliset ja tunteen kokemuk-
set herättävät älyllisen puolen. Hänessä herää tarve lisätä nautintoja, jolloin äly joutuu palvele-
maan häntä näissä alemmissa puolissa kehittyen tässä työssään. Mutta ennenkuin näin pitkälle on päästy, on ihmisen pitänyt kulkea pitkän jälleen-
syntymissarjan läpi. Jos nyt tässä valossa luomme tarkkailevan katseemme ihmiskuntaan ja huomaamme siinä ihmisiä, jotka järkensä puolesta

ovat aivan lapsen kaltaisia, jotka eivät pysty älylliseen työhön, kun samalla aikaa heidän rinnallaan elää älyn jättiläisiä, jotka järkensä terävyydessä ovat sivistyksen ja kehityksen tienraivaajia; kun huomaamme siveellisessä kunnossa ja kestävyyydessä Paavalinkin tapaisen jättiläispyhimyksen rinnalla täydellisiä raakalaissieluja, silloin emme voisi välttää oikeutettua arvosteluamme jumalallisen tuotannon oikeamielisyydestä, elleimme uskoisi jälleensyntymisoppiin kaikkien epätasaisuuksien selvittäjänä.

Koettakaamme nyt katsoa

Kuinka jatkuuissa ruumistuksissa tehty työ tulee jälleensyntyvän ihmisminuuden hyväksi.

Me huomasimme, kuinka kasvinjalostajan työn tulokset keskittyivät pieneen siemeneen. Siemenen valmistuttua tuli kuin lepoaika kasville ja sen jalostajalle. Tarvitsi vain säilyttää tuo pieni siemen seuraavaa kevättä varten. Koko suuren kasvin säilyttäminen olisi ollut hankalaa ja jalostus myös käynyt hankalaksi. Olisi pitänyt alkaa herättämällä uudelleen henkiin koko vanha kasvi, jolloin siinä olisivat pysyneet voimakkaina kaikki kehitystä vastustavat voimat. Jos sen sijaan kasvattaja saa siemenestä kehittää ulkoisesti uuden kasvin, silloin hänen on helpompi johtaa sen kehitystä haluamaansa suuntaan.

Kun ihminen kasvin lailla jättää fyysillisen

ruumiinsa kuolemassa ja astraalisen kaamalookassa ja deevakhanissa, tuonelassa ja taivaissa, hän vetäytyy kaikkine kokemuksineen kuolematomaan Itseensä. Silloin hän on sillä asteella, jolla kasvin aate on levätessään siemenessä. Jokaisesta maisesta vaelluksestaan tuo ihminen pienen lisän kuolemattomuuden valtakuntaan. Näistä kokemuksista tulee aineksia varsinaisen Itsen kasvattamiseksi, täydellisen ihmisen kehittämiseksi. Tämä pysyväinen kokemuksien tallettaja on ylimmän kolminaisuuden — josta edellä oli puhe — uloin puoli, jota teosofisessa kirjallisuudessa sanotaan *syyruumiiksi*. Se on syyruumis samalla tavalla kuin siemen on syy tulevan kasvin laatuun. Kun ihminen lähtee uudelle kiertomatkalleen, hän saa tästä syyruumiista siemenet uuden ruumistuksensa käyttövälineisiin, jotka tulevat laadultansa näiden siementen kaltaisia.

Väliin tullut kuolema ei siis mitenkään tee tyhjäksi aikaisempien maaelämien ponnistuksia. Ne kaikki siirtyvät yhä kehittyvän syyruumiin kautta uusiin ruumistuksiin, tullen esille eri käyttövälineiden kunnollisuudessa. Fyysillinen ruumis jalostuu omien lakiensa mukaan kansojen ja rotujen kehittyessä. Astraaliruumis tulee yhä eloisammaksi, tunteet voimakkaammiksi ja sittemmin yhä herkemiksi. Samoin äly varttuu entistä joustavammaksi ajattelun ilmentäjäksi. Nämä ovat ne »synnynnäiset lahjat», jotka ihmi-

nen tuo tullessaan ja jotka eri ihmisillä ovat niin eri asteille kehittyneet.

Me ymmärrämme tätä ihmisen täydellisyyteen kehittymistä paremmin ajatellessamme valokuvaajan työtä. Valokuvaaja näppää kuvan levyynsä, mutta jos otamme tuon levyn heti katsellaksemme, emme siinä kuvaa näe. Ja kun levy näin ennenajojaan vedetään päivän valoon, ei siihen täydellistä kuvaa ilmestykään. Jos sensijaan jätämme levyn valokuvaajan haltuun, hän voi siitä kehittää kuvan tuomalla sen varovasti pimeydestä päivän valoon.

Ihminen, jota sattuvasti sanotaankin Jumalan kuvaksi, on aivan tuon levyn kaltainen. Ei sekään alkuaan ole mikään täydellinen Jumalan kuva, mutta siinä on kaikki mahdollisuudet sellaiseksi kehittyä, niinkuin tuossa levyssä oli mahdollisuudet valokuvan ilmentymiseen. Kun elämän suuri valokuvaaja, kaikkiallinen elämän Laki, kuljettaa ihmistä varovasti tietämättömyyden pimeydestä valoon, paljastuvat nämä mahdollisuudet vähitellen Jumalan kaltaisuudeksi.

Kun ihminen tahtoo olla suuren valokuvankehittäjän työn jouduttajana, silloin hänen pitää elää käytännöllisellä tavalla »uskon kuuliaisuudessa». Hänen täytyy ottaa vaikutuksia ylemmästä minästään, joka kuiskaa hänelle omantunnonäänenä. Kun hän näin tekee, silloin hän jouduttaa syyruumiinsa kehitystä ja kasvua, silloin hän varsinaisesti kehittää Jumalan kuvaa itsessään.

Kun ihminen näin elää ja toimii, kasvattaen itseään, hän samalla kerää aineksia niihin kulkuneuvoihin, joilla hän kenties joskus voi vaeltaa tuon pelottavalta näyttävän tulipatsaan läpi sen kaikki kuluttavan loimun toiselle puolelle, jonka patsaan eteen jätimme tuon uutteran saarimiehen ihmettelemään. Ja jos hän joskus sinne pääsee, hän silloin ehkä kertoo meille enemmän. Siihen mennessä koetamme vielä vastata kysymykseen:

Miksi ihminen ei muista ennen eläneensä maan päällä?

Tähän vastaamme, ihminen ei muista sitä, koska hänellä nyt on uudet aivot. Ja mitäpä häntä hyödyttäisikään noiden järjestämättömien kokemusten suunnaton sekamelska. Siksipä tuo muisto ilmeneekin paljon hyödyllisemmällä tavalla: järjestettyinä älyllisinä kykyinä ja si-
veellisinä voimina.

Eihän ihminen muista kaikkia nykyisenkään elämänsä kokemuksia, vaikka onkin samat aivot. Jos hän on nuorena käynyt koulua, lukenut ja osannut monenlaisia läksyjä, ei hän vanhempana niitä enää muista, mutta kuitenkin tuo koulutyö tulee hänessä esille jonkunlaisena pohja- eli yleistietona, joten hän on yleensä pystyvämpi toimimaan kuin jos hän ei olisi koulua käynyt.

Ajatelkaamme kahta ihmistä, jotka saavat jonkun laskutehtävän. Toinen on nuoruudessaan

käynyt kansakoulun, jolloin hän kyllä osasi laskea, mutta nyt hän on sen unohtanut. Sitten he ottavat esille laskuopin ja silloin tuo kansakoulun käynyt selviää asiasta paremmin kuin koulua käymätön toverinsa, koska hän siinä lukiessaan vain elähyttää muistissaan olevan tiedon.

Tällä tavalla ilmenee myös edellisistä elämistä tuotu kokemuksien muisto kykyinä ja taipumuksina. Tällainen kyvyiksi ja taipumuksiksi järjestynyt tieto on todella paljon arvokkaampi kuin monien hajanaisten ja järjestymättömien asioiden haihtuva muistaminen.

Elleivät kokemukset järjestyisi kyvyiksi, vaan jäisivät muistiin yksinäisinä tapauksina, silloin olisi ihmisen jokaisessa vastaantulevassa tehtävässä käytävä muistissaan läpi kaikki menneet kokemukset, nähdäkseen kuinka silloin tällainen työ tehtiin ja mitä siitä kulloinkin seurasi. Tällä tavalla kävisi kaikki kovin hitaasti. Ainoastaan yhden elämän kokemuksia voidaan näinkin käyttää.

Nytpä ihmisen kehittyminen onkin niin viisaasti järjestynyt, että maisen elämän aikana hän kerää kokemuksia, haudan tuolla puolen järjestee ne kyvyiksi ja taipumuksiksi. Näin on kaikilla tarkoituksensa; ihmiselämä ei ole tarkoituksetonta loikoilemista haudan kummallakaan puolella.

Vielä on huomattava, että toinen voi olla taipuisa oppimaan toista ainetta, esim. laskentoa,

toisen taas ollessa synnynnäinen nero kielissä tai soitannossa jne. Tällä tavalla tulevat esille ne erityiset kyvyt ja luonteenominaisuudet, joita kyseessä oleva henkilö on edellisissä elämissä erikoisemmin kehittänyt. Kaikki nämä seikat ja huomiot puhuvat jälleensyntymisopin puolesta ja vasta tämän opin valossa näyttäytyy jumalallisen järjestelmän suuruus ja täydellisyys.

KARMA.

Mitä ihminen kylvää, sitä hän
niittääkin. Galatal. 6:7.

Kaikkiallinen laki elämän perustana.

Seurattuumme ihmisen kehitystä jälleensyntymäin pitkässä sarjassa täytyy meidän vielä tutustua siihen yleiseen elämän lakiin, joka on kaiken perustana, jonka turvissa ja johdossa kaikki kehitys tapahtuu ja joka inhimillisessä kehityksessä tunnetaan syyn ja seurauksen eli karman lakina. Voidakseen turvallisesti ja menestyksellisesti puuhailla kulkuneuvojensa rakentamisessa täytyy vaeltajan tuntea ne lait ja ohjesäännöt, joiden turvissa nuo työt ovat mahdolliset toimittaa. Nämä lait paljastuvat hänelle työn ohella. Kun hän ahkerasti puuhaa, ponnistelee ja kokeilee, keksii hän aina jonkun keinon, jota noudattamalla työt paremmin menestyvät. Juuri

tämä havainto on hänelle siihen saakka salassa olleen luonnonlain paljastumista. Laki tietysti oli ennenkin olemassa ja vaikutti hänen toimiinsa, mutta kun hän ei sitä tuntenut, ei hän osannut elää sopusoinnussa sen kanssa, ja siksi hänen puuhansa epäonnistuivat, siksi hän joutui kärsimään.

Jos katselemme mitä tahansa inhimillistä edistystä ja kehitystä, huomaamme sen kaiken olevan salassa olleiden luonnonlakien ilmisaamista ja käytäntöön sovelluttamista. Suuret keksinnöt eivät ole muuta kuin havainto, miten keksinnössä paljastuneen lain mukaisesti työskentelemällä saadaan aikaan keksinnön näyttämä tulos.

Kun tieteilijä, opettaja, maanviljelijä tai kuka tahansa kokeilee ja tekee havaintoja saadakseen parempia tuloksia haluttuun suuntaan, on se aina luonnonlakien tutkimista. Kaikki sekini tosi tieto, mitä on kirjoihin pantu, on ensin luettu luonnon suuresta kirjasta, joko fyysisestä tai henkisemmistä painoksista. Näitä tietoja voivat sitten toiset tutkijat käyttää apunaan ja oppaanaan.

Vaikka siis kirjat ja muu opetus ovat suurena apuna opiskelijalle, pääsee hän varmaan tietoon asiasta ainoastaan todentamalla sen itse luonnossa.

Pitäen tämän mielessämme ymmärrämme, miksi Buddha tai muut hänen kaltaisensa salatieteilijät eivät pyydetäessäkään ryhdy millään »kouraan-tuntuvalle» tavalla todistelemaan syviä opetuk-

siaan. He vain sanovat: näin olemme nähneet, ja te voitte käyttää tätä tietoa hyväksenne. Jos joku vaatii heiltä varmoja todistuksia, niin he ilmoittavat ne ehdot, joita noudattamalla voidaan tietoon päästä. Niinhän on jokaisen tavallisenkin tiedemiehen pakko menetellä, eikä päähämme pälkähdä häntä siitä moittia. Salatieteilijät eivät siis oikeastaan kieltäydy todistamasta. He kyllä todistavat, mutta lain sallimilla ehdoilla. Jos hylkäämme nuo ehdot, jos mieluummin olemme tietämättömyydessä, niin se on oma asiamme.

Kolmenasteista karmaa eli perisynti ja tekosynti.

Kun ihminen toiminnallaan tulee suhteisiin tuon yleisen lain kanssa, sanotaan hänen luovan karmaa. Karma on siis toimintaa, josta aina johtuu joku tulos. Jos ihminen aina osaisi toimia sopusoinnussa lain kanssa, silloin hänen kehityksensä olisi nopea. Mutta emmehän sellaista voi pitää mahdollisena, koska se edellyttäisi ihmisen edeltäpäin olevan selvillä karmasta ja sen työskentelytavasta. Hän pääsee kokemuspäraseen tietoon tästä laista juuri törmätessään sitä vastaan, koska yhteentörmäyksestä aiheutunut kokemus lisää hänen tietoaan.

Kuitenkin on hänen omassa vallassaan, tahtooko hän jouduttaa kehitystään ottamalla huomioon ja seuraamalla lain osoittamaa tietä. Ja tässä

hänelle on suurena apuna ne tiedot, joita teosofisessa kirjallisuudessa annetaan. Niiden avulla hän pääsee asiasta älylliseen selvyYTEEN. Joutuessaan sitten käytännölliseen kosketukseen lain kanssa hän osaa paremmin mukautua sen opetukseen, omatessaan tietopuolista tietoa karman työskentelystä.

Ihminen siis toiminnallaan luo karmaa, jota sanotaan olevan kolmea lajia. Ensiksi kypsytetty karma, joka on menneissä elämissä alkuunpanneiden syiden kypsyneet hedelmät, hyvät ja pahat, jotka nykyisessä elämässä välttämättömästi purkautuvat. Toiseksi on se menneisyyden karma, mikä ei vielä välttämättömästi purkaudu, vaan tulee esille luonteemme taipumuksina, joita vielä voimme muuttaa tai vahvistaa. Jos tällainen karma näyttäytyy esim. luonteen heikkoutena, niin tuota heikkoutta hemmottelemalla me vahvistamme sen huonoa vaikutusta tulevaisuuden varalle. Jos taas teemme työtä heikkouttamme voittaaksemme, niin sen huono vaikutus heikkenee, ja me olemme tulevaisuudessa vapaampia.

Kolmanneksi on se karma, jota parhaillaan luomme teoillamme, ajatuksillamme ja haluillemme, josta taas muodostuvat tulevien elämiemme olosuhteet sekä luonteemme ja kykymme.

Kirkollisissa opeissa puhutaan perisynnistä ja tekosynnistä. Tekosyntejä ovat ne rikkomukset, joita olemme tässä ruumistuksessa tehneet. Perisynti taas johtuisi esivanhempiemme tottelemat-

tomuudesta. Nyt teosofian valossa ymmärrämme, että perisyynit ovat juuri tuota menneisyyden karmaa, jonka olemme perineet »esivanhemmitamme», omista entisistä ruumistuksistamme. Tämä synty nyt purkautuu siinä ympäristössä ja niinä ulkoisen elämän tapauksina, joiden keskellä elämme, tai näyttäytyy luonteemme heikkouksina ja kykyinä. Tekosynti on taas nykyisen elämämme teoilla, himoilla ja ajattelulla aiheuttamamme karma, jonka seurauksia saavat jälkeen tulevaisemme, so. me itse tulevissa ruumistuksissamme kantaa ja sovittaa ehkä kolmannessa ja neljännessä, kenties seitsemännessä polvessa, jälleensyntymässä.

Menneisyyden karman eli perisyynin näyttäytyminen.

Koettakaamme ymmärtää, kuinka perisynti, menneisyyden karma, näyttäytyy nykyisessä ruumistuksessamme. Ensiksikin syntymäpaikkamme, ympäristömme ja asemamme on aiheutunut monenlaisista syistä. Me olemme edellisissä elämissä rikkomuksillamme tuottaneet kärsimystä muille olennoille; olemme kadehtineet, lähettäneet vihan ja koston ajatuksia, tai iloinneet nähdesämme toisen olennon tuottavan pahaa toiselle, ja siten yhdistäneet itsemme tuohon pahaan. Me olemme myös toisiin ihmisiin tai eläimiin kohdistuneilla teoillamme antaneet heille apua tai

ilon ja nautinnon aihetta; olemme jaloilla ajatuksilla, säälin, anteeksiantavaisuuden, rakkauden ja hyväntahtoisuuden tunteilla ja ajatuksilla kylväneet siementä hyvää satoa varten. Kaikki nämä vikamme ja ansiomme yhteensä olivat määräämässä nykyistä paikkaamme ja ympäristöämme. Sillä laki vaatii velkojemme suorituksen, mutta suo myös niittää tulokset hyvästä kylvöstä.

Eikä tässäkään vielä kaikki. On vielä joukkokarma. Sillä meidän esiinnyimme monena muuna paitsi yksityisenä henkilönä. Me olemme perheen ja yhteiskunnan jäseniä, kuulumme kirkollisiin tai muihin yhdistyksiin; olemme maan, kansan ja valtion kansalaisia jne. Kaikissa näissä me vaikutamme joko nauttien niiden tarjoamia etuja tai kantaen niiden taakkoja, tai olemme mukana määräämässä tuon yhdyskunnan toimintaa. Ja tullaksemme toiminnasta osallisiksi ei meidän tarvitse olla varsinaisia toimihenkilöitä. Me yhdistymme haluinemme ja ajatuksinemme kannattamaan joko itsekkäitä tai jaloja pyrintöjä, ja niin saatamme itsemme osalliseksi hyvästä tai huonosta joukkokarmasta. Kaikki nämä moninaiset tekijät ovat määräämässä uuden ruumistuksen paikkaa, aikaa ja ympäristöä.

Tämän karman valossa selviää eräs merkillinen ilmiö ihmisten välisissä suhteissa. Nim. se, että jotkut henkilöt jo ensinäkemältä vaikuttavat sietämättömän vastenmielisiltä, jotkut taas erittäin miellyttäviltä.

Ymmärtääksemme tätä ajatelkaamme, mikä erityinen seikka on omiansa tekemään jonkun henkilön vastenmieliseksi tai miellyttäväksi. Jos mitkään, niin velkasuhteet ovat omiansa muuttamaan ihmisten välit. Ihmiset yleensä välttävät sitä henkilöä, jolle ovat velassa. He pelkäävät joutuvansa karhutuiksi, eivätkä muutenkaan tunne itseänsä vapaaksi velkojansa läsnä ollessa. Sitävastoin on meille paljon miellyttävämpi sellainen henkilö, joka on meille velkaa. Häntä ei tarvitse vältellä, sillä hän on nöyrä, kohtelias ja palvelushaluinen, oikein miellyttävä.

Nyt ymmärrämme, että nuo käsittämättömän vastenmieliset henkilöt ovat karmallisia velkojiamme. Tekisimme viisaasti koettaessamme voittaa vastenmielisyytemme, sillä siten vapautuisimme karmallisesta velkojastamme tulevien jälleensyntymien varalle.

Mutta kaikkea karmaa ei voi sovittaa purkautumaan yhdessä ruumistuksessa. Sillä meillä saattaa olla karmallisia suoritettavia useammille kansoille ja sellaisille yksilöille, jotka eivät ole samaan aikaan ruumistuneina. Tämä ylijäämä jää odottamaan aikaansa ja voi, niinkuin sanottu, vaikuttaa luonteemme heikkouksina ja taipumuksina.

Koettakaamme vähän selvitellä tätä luonteesamme näyttäytyvää karmaa. Tämän karman huono puoli vastaa varsinaisemmin sitä, mitä kirkollisessa sanastossamme sanotaan perisyn-

niksi. Sillä perisyntihän juuri näyttäytyy luonteemme huonoina puolina, perinnöllisenä syntinä, joka saattaa meidät hitaiksi kaikkeen hyvään. Meillä voi tässä ruumistuksessa olla kehityksen kaipuuta, tahtoisimme toteuttaa korkeampaa elämää, mutta vaikeudet ja luonteemme huonot ominaisuudet nousevat vastaan, tukahuttaen hyvät pyrkimyksemme. Olemme entisillä toimillemme ja laiminlyönneillämme, leväperäisyydellemme rikkoneet siveellisiä lakeja vastaan, ja siksi tällaiset pyrkimyksemme ovat perin vaikeita. Ehkä joskus olemme eläneet henkiseen elämään otollisessa ympäristössä, kenties luostarissa, mutta laiminlyöneet siveellisen kehityksemme. Hedelmänä tästä on nyt sellainen ympäristö, joka vaikeuttaa henkisiä pyrkimyksiämme.

Samoin on laita älyllisessä puolessa. Me olemme käyttäneet älyllisiä kykyjämme väärin, omaksi eduksemme ja muiden vahingoksi. Yhdessä purkautuvan karman kanssa tämä näyttäytyy siten, että me nyt saamme olla toimittamassa toisten itsekkään älyllisesti keksimää nuotan vetoa, jolla he hankkivat itsellensä etuja meidän kustannuksellamme. Tai olemme laiminlyöneet älyllisen kehityksemme velttoudessa tai saituruudessa. Meillä olisi ollut varoja, aikaa ja tilaisuutta tietojen hankkimiseen, mutta olemme antaneet kaiken mennä käyttämättä ohi. Seurauksena tästä meiltä nyt puuttuvat nuo mahdollisuudet. Me ehkä nyt tahtoisimme tehdä henkistä työtä,

mutta ei ole aikaa, ei varoja eikä tilaisuutta, joten entisetkään älylliset kykymme eivät pääse kehittymään. Olemme ehkä joskus tutustuneet johonkin henkiseen liikkeeseen, johon olisimme voineet syventyä hankkimalla kirjoja ja tutkimalla niitä, mutta sairautensa ja leväperäisyydessä jättäneet kaikki sillensä. Meiltä ei ole riittänyt mitään sellaisiin harrastuksiin. Ja seurauksena on nyt taloudellisia vaikeuksia, ainakin luulemme olevan, jottemme voi hankkia kaipaamiamme kirjoja jne. Karma on tarkastanut päivätyömme ja langettanut tuomionsa: »Ottakaa talentti häneltä pois ja antakaa sille, jolla on kymmenen talenttia». Sillä miksi elämä sijoittaisi pääomiansa hyödyttömästi.

Tällaista on perisynti. Ja tulevien ruumistustemme perisyynit muodostuvat nykyisistä teko-synneistämme. Tämä on tärkeä pitää mielessä nykyisten rikkomusten ja laiminlyöntien, etenkin juuri laiminlyöntien keskellä. Sillä taasenkin olemme mielestämme sellaisessa asemassa, ettei aikamme ja varamme mitenkään riitä kirjoihin, yleensä syventymiseen henkisiin asioihin.

Niin me luulemme. Mutta annapas kun karma heittää meidät tautivuoteelle, silloin on kyllä aikaa maata ja varoja lääkkeiden hankkimiseen. Tai jos tulipalo polttaa huoneemme, tapaturma vie lehmän tai hevosen, aiheuttaen monen sadan markan menetyksen, kestämmme me senkin.

Näin kohtalo tahtoo meille opettaa, ettei

meiltä puuttu aikaa eikä varoja. Meiltä riittää niitä molempia — jos ne väkisin viedään. Mutta meidän pitäisi kehittyä sellaisiksi taitaviksi taloudenhoitajiksi, että osaisimme vapaaehtoisesti as-tella eteenpäin kehityksen tiellä. Tyhmiä me tosiaan olemme. Vaikka varmaan tiedämme kuoleman jonkun vuoden kuluttua vievän kaiken, mikä hänen valtaapiiriinsä kuuluu, niin emme ymmärrä vapaaehtoisesti luovuttaa hänelle edes pientä osaa siitä, minkä hän pian vie väkisin kaikki. Mutta me pysymme kuoleman valtaapiirissä niin kauan, kun haluamme pitää hänen korut-jaan. Mikäli niistä vapaaehtoisesti luovumme, sikäli tulee kuolema niellyksi ja voitetuksi. Sik-sipä Paavali sanookin kuoleman olevan viimeisen voitettavan vihollisemme.

Karman lopettaminen.

Nyt olemme varmaankin huomanneet, millai-sien vaikeuksien keskellä ihminen värjöttää kul-kuneuvojensa rakentamisessa ja parantamisessa. Varmaan moni epätoivoisena, tai vielä pahempi, ylenkatseellisena huudahtaa: sehän on ainaista syiden ja seurausten punomista, verkon kuto-mista, josta ei ikinä tule loppua.

Saattaa siltä näyttää. Mutta jos on totta: »Niinkuin metsään huudat, niin se vastaa»; »mitä ihminen kylvää, sitä hän niittääkin», silloin on parempi tunnustaa tosiasiat kuin »potkia tut-

kainta vastaan». Jos osaamme asettua jälleensyntymisen ja karman lain järkevälle pohjalle, silloin emme tuhlaa aikaa turhassa tuskailussa ja välinpitämättömyydessä, vaan pyrimme selvyteen siitä, kuinka juuri näissä oloissa on toimittava. Saadessamme selville karman ja jälleensyntymisen lopettamiskeinot lienee meillä taas syytä huudahtaa: niinkö mutkattoman yksinkertaista se onkin!

Sillä mikä meitä sitoo jälleensyntymään ja karmaan? Se että kaikista toimistamme odotamme *palkkaa*. Me emme tee mitään ellemme saisi odottaa palkkaa. Tämä palkka kangastelee meille monissa muodoissa ja asteissa. Me ansaitsemme rahaa, päästäksemme sen suomista nautinnoista ja mukavuuksista osallisiksi; me ponnistelemme monenlaisilla kilpakentillä voittaaksemme kunniaa ja mainetta; me rakastamme vastarakkauden palkasta; me ponnistelemme uskonnollisten määräysten noudattamisessa ja hurskaudessa, saadaksemme nauttia iloa ja riemua taivaissa. Kaikki vain palkan vuoksi. Me olemme todella palkkavaimosta, emme vapaita poikia, ja siksi osanamme on »palkka» eikä vapaan pojan perintö.

Eräs erittäin innokas uskovainen lausui kerran: »Kyllä on kaksi tietä, tekojen tie ja uskon tie. Mutta tekojen tiellä on laki kokonaan noudatettava; jos rikot yhdessä kohdassa, olet viallinen koko lakiin». Tämä myönnitys hänen lausumaan tuntui kiintoiselta.

Mutta tämä tekojen tie vapauteen ymmärretään perin väärin. Sillä vaikka Paavali sanookin (room. kirj. 3:28), että »ihminen vanhurskautuu uskosta ilman lain tekoja», niin ei hän kuitenkaan missään paikassa sano: ilman *tekoja*, ilman *rakkauden tekoja*. Sillä lain työt olivat kirkollisten määräysten noudattamista, mutta rakkauden työt ilmenevät käytännöllisessä elämässä. Lain työt ovat vaadittuja, rakkauden työt vapaaehtoisia. Sama Paavalihan se esittää tuon tutun lauseen: »Usko, toivo, rakkaus», ja asettaa rakkauden kaikkein korkeimmalle, uskon ja toivon yläpuolelle. Minkä tähden? Sentähden, että vasta rakkaus on tosi kristityn elämää; usko ja toivo ovat vain portaita, joilla tähän elämään nouseaan. Paavalin oppi on, ettei se ihmistä mitään auttaisi, vaikka hän uskollaan vuoria siirtäisi, ellei se tapahdu rakkaudessa, so. ihmisiä auttaakseen. Ja mitä hyötyä siitä on, jos me olemme mukana kirkollisissa toimituksissa lakia täyttääksemme, ellei se herätä Kristusta meissä toimimaan? »Ellei teidän uskonne ole sellainen, että se herättää teissä Kristuksen ylös kuolleista, niin teidän uskonne on turha ja te olette vielä synneissänne.»

Tekojen tie on siis rakkauden tie. Ilman rakkauden tekoja usko on tyhjää, niinkuin Jaakoppikin niin painavasti opettaa.

Jos siis tahdomme lopettaa karmallisten siteiden luomisen, silloin on käännettävä tekojemme vaikuttimet toisinpäin. Meidän on opittava

toimimaan ilman palkan vaatimusta. On lakatava rukoilemasta itsellemme, ystävillemme ja vihamiehillemme sitä ja tätä; on opittava rukoukseen vain sitä, jota katekismuksessammekin sanotaan korkeimmaksi rukoukseksi: »tapahtu koon sinun tahtosi». Silloin emme luo uutta karmaa.

Mutta vanhat karmalliset velat on maksettava. Sillä sanoohan Kristus: »Älkää luulko, että minä olen tullut lakia tai profeettoja kumoamaan; en ole tullut kumoamaan, vaan täyttämään.» Tämä merkitsee, että kun Kristus meissä nousee ylös kuolleista, kun kristuselämä syttyy sydämessämme, silloin Kristus-ihminen täyttää lain, sovitaa ne perisynnit ja rikkomukset, joita vanha ihminen on tehnyt, joita ennen lihallisuuden päivinä teimme. Sillä »totisesti minä sanon teille: kunnes taivas ja maa katoavat, ei laista katoa pieninkään kirjain eikä ainoakaan piirto, ennenkuin kaikki on tapahtunut.»

Siis niin kauan kuin taivas ja maa ovat olemassa, niin kauan kuin ulkokohtaista elämää yleensä on olemassa, on myös laki olemassa. Ainoastaan kahdella tavalla tulee lain vaatimus tehottomaksi, nim. siten, että laki itse asettuu levolle, joka tapahtuu ainoastaan siten, että taivas ja maa lakkaavat olemasta, että ulkokohtainen elämä jossakin aurinkokunnassa sammuu, kun Jumala vetäytyy kaikkine lapsineen aikakautiseen lepoon, ja toiseksi siten, että

kaikki tapahtuvat, so. lain vaatimukset täyttyvät.

Tässä valossa ymmärrämme, miten Kristus on lain loppu ja täyttymys. Me olemme lain alaisia niin kauan kuin työskentelemme palkan vuoksi. Sillä joka nostaa palkkaa, häneltä myös vaaditaan; joka työskentelee palkatta, hän on vapaa. Mutta »laiskan linnaa ei ole missään».

Näin jokainen ihminen on lain orja Kristuksen tuloon asti. Eikä silloin merkitse mitään eläköö hän historiallisesti vanhan tai uuden testamentin aikana. Vasta Kristuksen syntymä ihmissieluun alkaa evankeliumin, vapauden ajan. Silloin sen ihmisen Vanha Liitto, Vanha Testamentti loppuu ja Uusi Liitto, Uusi Testamentti alkaa.

Sentähden: »Joka purkaa yhdenkään näistä pienimmistä käskyistä ja sillä tavalla opettaa ihmisiä, hän on sanottava pienimmäksi taivasten valtakunnassa; mutta joka niitä noudattaa ja niitä opettaa, hän on sanottava suureksi taivasten valtakunnassa.» (Matt. 5:17—19.)

Kenties tuo suuri ja peljättävä tuliloimu edellä kuvailemallamme saarella onkin rajapylväänä elämämme pakollisuuden ja vapaaehtoisuuden rajalla. Ehkä onkin niin, että ne, jotka ovat uskaltaneet sen loimun sivuuttaa, *saattavat tulla* vapaaehtoisessa vapahtaja-tehtävässään tavalla tai toisella ristiinnaulituiksi, mutta me, loimun tällä puolella olevat, kannamme pakollisen jälleensyntymisen ristiä.

III.

VAELTAJANA KORVESSA

TEOSOFIA JA KRISTILLISYYS.

Tämä mikä tapahtui heille, on esikuvallista ja on kirjoitettu varoitukseksi meille, joille maailman aikojen loppukausi on tullut. I Korint. 10:11.

Teosofian suhde uskontoihin.

Jokaisella ihmisellä on ainakin jonkunlainen käsitys elämästä, ja sitä sanotaan *elämänymmärryksi*. Tämä elämänymmärrys määrää ihmisen toimintatavan elämässä ja on jatkuvan kehityksen alainen. Sillä kaikki tiedot ja kokemukset, mitä ihminen saa, ne hän liittää omaan elämänymmärrykseensä joko vaistomaisesti tai itsetietoisesti.

Tämän yksilöllisen elämänymmärryksen ohella on ihmisillä vielä joukko elämänymmärryksiä eli maailmankatsomuksia, joita sanotaan uskonnoiksi. Nekin ovat jatkuvan kehityksen alaisia. Niiden kehityksessä on vielä huomattava eräs tärkeä kohta: kun niissä esitetyt opetukset tulevat ihmisten käytännölliseen elämään, häipyvät niistä vähitellen alkuperäinen henkisyys; ihmiset tarrautuvat niiden muodollisiin oppeihin

ja ulkonaisiin ihmekertomuksiin. Niin on käynyt kristinuskonkin. Me näemme Kristuksen opissa enimmäkseen kuolleen kirjaimen ja ulkonaiset ihmeet. Ne estävät meitä joutumasta sisäiseen vuorovaikutukseen elävän Kristuksen kanssa, joka koko rakkautensa voimalla tahtoo saada oman elämänsä meissä syttymään ja siten kohottaa meitä vähitellen itsensä kaltaisuuteen sisäisen kasvun kautta.

Tämä henkisyyden peittyminen uskonnoissa jo sellaisenaan vaatii, että ihmiskunnalla on näiden uskontojen ohella myös aina tarjolla vapaammasa, alkuperäisemmässä puhtaudessaan esiintyvää henkistä ohjausta. Niin on ollut aina ja niin on meidänkin päivinämmä. *H. P. Blavatskyn* alkuunpanema *teosofinen* sanoma on siinä suhteessa erikoinen ja itsenäinen, että se ei syntynyt minikään uskonnon virallistuneen ja muodollisen uskonnon helmassa, ei sen suojeluksessa tai leimaisimilla, vaan oli se kaikkien uskontojen takaisen uskonnon Pyhän Hengen itsenäinen ja alkuperäinen vuodatus. Sentähden on tällä liikkeellä paljon sanottavaa kaikkien uskontojen alueilla. Ensiksi se auttaa meitä paremmin ymmärtämään Jeesusta Kristusta, avaa silmämme näkemään sitä syvää viisautta ja Kristuksen opin jaloa henkeä, joka meiltä on peittynyt pyhien kirjojen vertauskuviin ja uskontojen muodollisiin juhlamenoihin ja jäykkiin opinkappaleisiin.

Toiseksi teosofia tarjoaa meille sellaista, joka

on joko unohtunut tai jota jatkuva kehitys tuo uutena esille.

Pari sellaista uudelta näyttävää vanhaa oppia ovat *jälleensyntyminen* ja *karma*. Nyt meille opetetaan ihmisen kehityksen rajoittuvan yhteen ainoaan maiseen elämään, jonka takana häämöttää ikuisesti muuttumaton kadotus tai autuus. Teosofia taas opettaa, että

»*Luonnollinen ruumis kylvetään, ja hengellinen ruumis nousee.*»

Tämä Paavalin lause (1 korint. 15. 4, vanha käännös) ymmärretään niin, että kun ruumis pannaan hautaan, se on kylvämistä, josta joskus nousee ylös hengellinen ruumis.

Tällainen käsitys kylvämisestä on aivan väärä. Eihän kasvimaailmassakaan pidetä kylvämisenä, jos *kuollut* jyvä pannaan maahan; se on *hautaa-**mista*. Mutta kylvämistä on kun *elävä* jyvä pannaan maahan, jossa se itää ja tuottaa sadon. Samalla tavalla ikuisen ihmisen kehityksessä on pidettävä luonnollisen ruumiin kylvämisenä sitä, kun hän tulee kylvetyksi tänne ainemaailman *elävään* ruumiiseen, josta nousee hengellinen ruumis siten, että ihminen luonnollisessa ruumiissa kerää kokemuksia, vie ne luonnollisen ruumiin kuoltua mennessään haudantakaiseen maailmaan, jossa ihminen rakentaa hengellistä ruumistaan, *sygyruumistaan* niistä aineksista, joita luonnollisen ruumiin elämä on antanut. Kun hän seuraa-

van kerran tulee kylvetyksi luonnolliseen ruumiiseen, tulee kasvanut hengellinen ruumis esille lisääntyneinä kykyinä ja siveellisinä voimina, jotka eri ihmisillä ovat niin eri kehitysasteilla. Tällaista voi todella sanoa luonnollisen ruumiin kylvämiseksi. Sitävastoin *kuolleen* ruumiin kätkemistä maahan mätänemään on sanottava *haa-
taamiseksi*.

Mutta voidaksemme hyötyä teosofian sanomasta, tästä meidän päiviemme evankeliumista, joka vapauttaa ei ainoastaan tunteemme, vaan myös ymmärryksemme, täytyy meidän nöyrästi tunnustautua tietämättömiksi, mutta samalla tiedonhaluisiksi lapsiksi Jumalallisen Viisauden edessä. Kun niin teemme, silloin se äidin rakkautella kasvattaa meitä täysi-ikäisyyttä kohti.

Lapsia me kyllä olemme tietämättömyydessämme, mutta harvoin meissä ilmenee lapsen pyrkimys kasvamaan tiedoiltamme. Ennakko-luulot, leväperäisyys ja välinpitämättömyys muodostavat vahvat Jerikon muurit ympärillemme. Ja tiedon ja henkisen elämän valo ei meihin pääse, ellemme näitä muureja kaada nurin tai edes hakkaa niihin reikiä. Ja miten tähän työhön ryhtyisimme? Tässä muistuu mieleen

Vertaus kymmenestä neitseestä.

Viidellä tyhmällä neitseellä ei ollut öljyä lampuissa, siksi he yljän tullessa jäivät ulkopuolelle,

pimeyteen. Toisilla viidellä oli viisauden todistuksena öljyllä täytetyt lamput, jotka olivat tavallaan pääsylippuina häähuoneeseen.

Tämä vertaus on hyvin opettavainen, jos peittelemättä tarkkailemme itseämme sen valossa. Silloin etsimme ensin tyhmän neitseen itsestämme. Miten hänet tunnemme? Hän haluaa mukavuutta ja odottaa palveluksia ympäristöltään. Jos hänelle puhutaan esim. uusista aatteista, ei hänellä ole aikaa, ei varoja eikä halua niihin tutustua. Hän vaan arvelee: »Ottakoot toiset asiasta selvän, kuulenhan sen sitten.» Hän antaisi mielellään toisten hakata reikiä ympäröiviin seiiniinsä, hankkia öljyä lamppuunsa.

Tällaisen tyhmän neitsyen me pian löydämme sielustamme. Mutta löydämmekö sieltä viisasta neitsyttä? Kas hän ei etsi vain mukavuutta, ei jätä kaikkea ylkänsä kannettavaksi, vaan ryhtyy itse toimimaan. Kuultuaan jostakin uudesta aatteesta ei hän jättäydy odottamaan toisten selvittelyjä, vaan ryhtyy sitä itse tutkimaan. Jos ennen omaksumansa opinkappaleet ovat esteenä, kiipee hän rohkeasti niiden yli, kunnes mahdollisesti uuden aatteen valossa näkee niiden maahan romahtavan. Jos hän kuulee esim. kadotus- ja lunastusoppien selventämiseksi puhuttavan jälleensyntymisestä ja karmasta, hän ryhtyy itsekohtaiseen tutkisteluun. Hän voi olla tässä niin hellittämätön, että heittäytyy Paavalin neuvon mukaan (1 korint. 14:15) ymmärryksel-

läänkin rukoilemaan. Hän saattaa huutaa sielussaan: sinä suuri Jumala olet antanut minulle ymmärryksen, joka kohottaa minut eläinten yläpuolelle. Sinun lahjasi, ymmärrys, sanoo minulle: jälleensyntyminen ja karma asettavat Sinut paljon korkeammalle täydellisyydessäsi, voimassasi, rakkaudessaasi ja erehtymättömässä viisaudessaasi, kuin tuo kauhea ja todella typerä oppi ikuisesta helvetistä ja rikoksien ja väärin valojen yhteyteen kietoutuneesta ulkonaisesta sijaissovituksesta. Sinun eteesi tulen sellaisena kuin olen: valaise ymmärrystäni; näytä minulle *totuus*, jotta voisin Sinun tahtosi mukaisesti elää ja toimia.

Tämä rukous ei jää tuloksettomaksi. Sillä eihän Isä anna lapsellensa kiveä tämän leipää pyytäessä. Ei, vaan kärsivällinen tutkija ratkaisee yhden ongelman toisensa jälkeen, nähden elämän yhä rikkaampana. Hän avaa sielussaan yhä uusia valon lähteitä, jotka aina joskus täyttävät hänen sydämensä riemulla, hääriemulla. Niin hän jatkuvasti päivä päivältä astuu häähuoneeseen tyhmän neitsyen jäädessä ulkopuolelle, tietämättömyytensä pimeyteen.

Näin tämä vertaus antaa meille tärkeän opetuksen: jokaisen on itse tehtävä työtä kehittyäkseen, häähuoneeseen päästäkseen. Toiset eivät voi sitä hänen puolestaan tehdä. Ainoastaan öljyä myyvän kauppiaan luokse voi viisas tyhmää neuvua.

Näin työskennellen ihminen on nuotan kaltai-

nen, joka kerää kaikenlaista. Mutta ainoastaan arvokkaat hän korjaa ja arvottomat, kuten ennakkoluulonsa, itsekkyytensä ja tietämättömyytensä hän polttaa tiedon ja totuuden kaipuunsa aina palavassa tulella, niinkuin Matt. 13:47—50 vertauskuvallisesti sanotaan.

Että näissä vertauksissa kymmenestä neitseestä ja nuotasta todella tarkoitetaan ihmisen tietämättömyyden ja itsekkyyden maailman loppua, se selviää hyvin parissa edellisessä säkeessä nuotta-vertauksen edellä, joissa samaa asiaa, taivasten valtakuntaa, verrataan kauppiaaseen, joka on valmis myymään kaiken voidakseen ostaa löytämänsä kalliin helmen.

Jokainen ihminen on kauppias, joka saa itse päättää, kerääkö jaloja helmiä, joihin ei ruoste pysty, vai tyytyykö maiseen kuonaan, jonka kuoleman ruoste hävittää.

Kun teosofisessa kirjallisuudessa puhutaan kahdenlaisesta syntymästä, nim.

jälleensyntymästä ja uudestisyntymästä,

niin lienee selvyiden vuoksi tarpeellista mainita, että ne merkitsevät aivan eri asioita. Jälleensyntyminen on, niinkuin jo edellä sanottiin, kun ihminen yhä uudelleen pukeutuu maiseen ruumiiseen. Uudestisyntymä on taas sisäisen tilan muutos ihmisessä, josta Jeesus sanoo: »Jos ihminen

ei synny vedestä ja Hengestä, ei hän voi päästä sisälle Jumalan valtakuntaan» (Joh. 3:5).

Jeesus on evankeliumien mukaan antanut ihmisyydestä ainakin kaksi määritelmää. Matt. 15:19 sanotaan: »Sillä sydäimestä lähtee pahoja ajatuksia, murhia, aviorikoksia, haureutta, varkauksia, vääriä todistuksia, rienauksia.» Tässä kuvataan uudestisyntymättömän eli vedestä ja hengestä syntymättömän sydämen tilaa. Siinä tilassa eläessään ihminen on kastamaton pakana, siitäkin huolimatta, että hänet olisi joihinkin kirkonkirjoihin virallisesti merkitty kastettujen luetteloon. Vasta kun ihminen alkaa käytännöllisessä elämässä peseytyä itsekkäisyydestään ja välinpitämättömyydestään, silloin hän alkaa toimittaa todellista kastetta. Mikäli hän tätä puhdistavaa uudestisyntymän pesua itsessään toimittaa, sikäli hän lähestyy sitä toista sydämen tilaa, jonka Jeesus on myös määritellyt: »Autuaita ovat puhdassydämiset, sillä he saavat nähdä Jumalan» (Matt. 5:8). Kastamaton ei näe Jumalaa; hän näkee kaikkialla vain pahaa, koska hän näkee sen oman pimeän sydämensä värittämänä. Niinhän se on: jos katselemme maailmaa värillisillä silmälaseilla, näyttää se saman väriseltä kuin ne lasit, joitten läpi katselemme.

Kun ihminen uudestisyntymän pesussa puhdistaa sydämensä, vasta sitten hän alkaa nähdä Jumalan. Ja millä tavalla? Hän saa omassa sielussaan kokea jumalallisen läsnäolon väläyksiä;

hän näkee Jumalan toisissa ihmisissä; hän näkee hänet ulkoisessa luonnossa, kukkien kauneudessa, koskien voimassa, tähtien paljoudessa; kaikki hänelle ylistää Jumalan majesteetillista suuruutta; sillä hän on syntynyt taivasten valtakunnan kansalaiseksi, ei missään pilvientakaisessa taivaassa, vaan oman sielunsa taivaassa.

Tällaisena taivasten valtakunnan kansalaisena hän sitten osallistuu ehtoolliseen. Mutta se ei ole joku ulkoinen muotomeno, vaan sisäinen tapahtuma. Se on puhdistuneen sielun elämää, jossa Kristus elää ja uhrautuu. Tässä ei enää ole kysymyksessä sielullinen peseytyminen vaan rakaudessa vahvistuminen. Niinpä Kristus sanookin itseään todelliseksi leiväksi ja oikeaksi viinipuuksi. Ja ne, jotka häneen yhtyvät, ovat todellisia, hedelmää tekeviä oksia elävässä viinipuussa. Kuivettuneet, hedelmättömät oksat varisevat siitä pois.

Täysin sopusoinnussa tämän ajatuksen kanssa on taas se myöhempi julistus, jossa sanotaan »Isäni siunatuiksi» niitä, jotka nälkäisissä, janoisissa, kodittomissa, alastomissa, sairaissa ja vangituissa veljissään Kristusta palvelivat. Veljissämme me voimme Kristusta sekä palvella että haavoittaa. Sillä: »Mitä olette tehneet yhdelle näistä pienimmistä veljistäni, sen olette tehneet minulle.» Ja päinvastoin.

Kun ollaan ulkoisen sijaissovituksen kannalla ja tietämättömiä jatkuvan kehityksen mahdolli-

suudesta jälleensyntymien kautta, silloin takerutaan vain tuohon alkeellisimpaan määritelmään ihmissydäimestä, että siitä lähtee vain pelkkää pahaa, jolloin nimenomaan vedotaan Jeesuksen todistukseen. Mutta kumma kyllä, ei pidetä yhtä tosina toisia Jeesuksen määritelmiä ihmissydäimestä. Ei uskota eikä pidetä edes mahdollisenakaan ihmissydämen voivan tulla puhtaaksi, vaikka sama suuri Opettaja senkin todistaa.

Ja vaikeahan olisikin uskoa tähän puhdistumiseen, ellemme omaksu teosofian esittämää *jälleensyntymisoppia*. — Mutta eihän Jeesus Kristus puhu ruumiillisesta jälleensyntymisestä? Ei ihan selvästi. Mutta syy voi olla siinä, että Jeesuksella Kristuksella oli oma sanomansa maailmalle. Jälleensyntymä oli silloin jo perinpohjin ihmiskunnan järjelle selvitetty. Edelliset suuret Opettajat edellisissä suurissa uskonnoissa olivat siitä seikkaperäisesti puhuneet. Kristuksella oli sensijaan ja lisäksi uusi käytännöllinen elämänsä katsomus: *Jumalan valtakunta on sisäisesti teissä!* Kun te opitte elämään *rakkaudessa*, sovussa ja yhteisymmärryksessä keskenänne ja kaikkien kanssa, niin Jumalan valtakunta ilmenee teidän keskellänne.

Tämä on Jeesuksen Kristuksen erikoinen sanoma. Sentähden ei tarvitse epäillä, etteivätkö Jeesus ja opetuslapset olisi tunteneet jälleensyntymisoppia. Uuden Testamentin kirjoituksiin se sisältyy ikäänkuin itsestään selvänä asiana. Esim.

kun opetuslapset kysyvät: »Rabbi, kuka teki syntiä, tämäkö vai hänen vanhempansa, että hän syntyi sokeana?» (Joh. 9:2.)

Tässähän opetuslapset olettavat synnynnäisen sokeuden synnin seuraukseksi, joka taas on mahdollista edellyttäessämme, että sama jumalallinen elämä, joka nyt oli pukeutunut synnynnäisesti sokean ruumiiseen, oli ennenkin elänyt inhimillisessä ruumiissa. — Muuten tämä Uuden Testamentin kohta on perin mielenkiintoinen kristitylle totuudenetsijälle. Sillä siinähan ikäänkuin välillisesti, ohimennen, annetaan tukea kahdelle tärkeälle opille: jälleensyntymiselle ja syyn ja seurauksen laille. Jeesuksen vastaus: »Ei tämä tehnyt syntiä eivätkä hänen vanhempansa, vaan Jumalan tekojen oli tultava ilmi hänessä», on syvällisesti valaiseva. Sillä eihän »tämä», tämä sokea ruumis, ollut koskaan ennen ollut olemassa. Mutta se jumalallinen elämä, se ylempi minä, joka oli tähän sokeaan ruumiiseen sidottu, se oli ennenkin elänyt ruumiissa, ja niissä tehdyt teot tulivat nyt ilmi tässä ruumiin sokeudessa.

Mutta kun kristillinen kirkko, oikeaoppisuudeksi muodostuessaan, kielsi ja unohti jälleensyntymisopin, ei se suinkaan ole ollut siunaukseksi länsimaiselle sivistykselle. Pikemminkin se painaa raskaana syntinä kristillisen kirkon omallatunnolla. Länsimainen sivistys muodostui vähitellen kuin pimeässä huitomiseksi, sodaksi ja taisteluksi. Tämä on hyvin ymmärrettävää, kun opin pohjaksi

tuli kokonaan väärinymmärretty sijaissovistusoppi, ja niin julma veljeyden ja rakkauden vastakohta kuin ihmisten toisistaan erottaminen loputtomiksi ajoiksi taivaaseen ja helvettiin.

Jos siis tahdomme päästä sopusointuun itse elämässä vallitsevien lakien kanssa ja siinä syventyä ja edentyä, ei meille riitä vain vanhojen oppilauseiden iänikuinen ja tolkuton toisteleminen, vaan meidän täytyy pyrkiä syntymään *syvem- mälle* elämän tuntemiseen. Siten mekin voimme tulla lapsina uuteen, määrättyistä opinkappaleista ja uskontunnustuksista — niinkuin esim. ulkonaisesta sijaissovitusopista — vapaaseen henkiseen elämään. Mekin voimme yrittää asettua puhtautessaan ja viattomuudessaan nöyrän ja vaatimattoman mutta kyselevän, tiedonjanoisen ja kasvavan lapsen kannalle. Siinä mielessä lähdemme tarkkailemaan muutamia uskonnollisia opetuksia teosofian valossa.

YDIN KRISTUKSEN OPISSA.

Miksi huudatte minulle: »Herra, Herra!» ettekä tee, mitä sanon: Rakasta Herraa Jumalaasi koko sydäimestäsi ja koko sielustasi ja koko mielestäsi, lähimmäistäsi niinkuin itseäsi. Luukk. 6:42 ja 10:27.

Kristuksen oppi ja ns. kristinoppi rinnastettuina.

Kristittyinä meidän on luonnollisesti pyrittävä mahdollisimman lähelle Kristusta. Meidän on pyrittävä syventymään hänen oppinsa ydinolemuksen, on koetettava päästä sen voiman salaisuuden perille, josta hän ja hänen uskollisimmat seuraajansa ovat voimia ammentaneet — seisossaan vankkana monien myrskyjen ja vainojen ahdistamana.

Tätä varten meidän on hyödyllistä asettaa rinnan alkuperäinen Kristuksen oppi ja hänen oppinsa siinä juutalaisuuden värittämässä muodossa, jollaiseksi Kristuksen oppi ihmisten käsissä on muodostunut. Jo päällimmitenkin katsoen huomaa melkein pä suoran vastakkaisuuden Kristuksen ja sittemmin hänen nimissään toimivan kirkon menettelyn välillä. Kristus ei sallinut asiaansa puolustettavan millään pakkokeinoilla. Tämä tulee hyvin näkyviin Pietarille kohdistetussa varoituksessa: pistä miekkäsi tuppeen. Ja että

Kristus tahtoi perustaa oppinsa kokonaan sisäisiin voimiin, se ilmenee vielä siinäkin, ettei Kristus tuomareittensa edessä tahtonut edes sanoin tai selityksin puolustautua.

Me ihmiset sitävastoin olemme, saadessamme hänen oppinsa hoidettavaksemme, mitä suurimmassa määrässä luottaneet ulkonaisiin pakko-keinoihin. Tämän todistaa mitä räikeimmällä tavalla kirkkomme historiassa esiintyvät vainot niitä vastaan, jotka eivät omantuntonsa tähden voineet hyväksyä kaikkia niitä opinkappaleita, joita kirkolliskokouksissa — useasti juonittelujen ja monien äänestysten avulla — julistettiin jumalallisiksi totuuksiksi.

Erotus johtuu siitä, että Kristus tahtoo maailmaa palvella, niinkuin hän itse sanoo: ettei hän tullut palveltavaksi vaan palvelemaan. Ihmisten muodostama uskonto sitävastoin esiintyy mieluummin hallitsijana ja käskijänä maailmassa. Tässä vallantavottelussa menimme me ihmiset yhä pitemmälle, niin että piti hävittää vanhat suuret kirjastot ja itse varhaisimpien kristittyjen kirjoitukset.

Näinollen täytyy kysyä: saivatko edes Raamatun kirjoitukset pysyä alkuperäisinä, vai eikö niihinkin tehty sellaisia poistoja, lisäyksiä ja muutoksia, että ne edes hämärästi sopivat tukemaan niitä kauheita ja Jumalan majesteettia alentavia opetuksia ikuisesta helvetistä ja järjettömästä sijaissovituksista, joita me ihmiset

kirkollisen vallan tavoittelussamme olimme laati-neet.

Ei myös tarvitse ihmetellä, jos joskus vieläkin löytyy pyhiä kirjoja vanhoista kätköistä. Sillä onhan niillä myös puolustajansa. Ja ehkä itse näkymätön totuuden henki on pitänyt huolta, ettei kaikkea alkuperäistä ole voitu hävittää.

Yksi tällainen merkillinen kirjoitus on metro-poliitta Bryenniuksen julkaisema. Sen on V. H. Valvanne esittänyt tutkielmassaan »Elämästä ja kuolemasta I», jossa siihen voidaan lähemmin tutustua. Kirjoituksen nimenä on *Herran oppi kahdentoista apostolin kautta kansakunnille*.

Jotkut meistä ovat kenties oudoksuneet, miksi ei itse Kristukselta ja hänen lähemmiltä seuraa-jiltaan ole mitään yhtenäistä, ehjää esitystä siitä opista, jota he lähtivät maailmaan julistamaan, vaan ainoastaan hajanaisia muistiinpanoja yksi-näisiltä oppilailta.

Tässä on nyt kaipaamamme kirjoitus, niinkuin sen nimikin jo osoittaa. Se on sisällöltään lyhyt, selvä ja ytimekäs esitys, ja täysin sopusoinnussa Uudessa Testamentissa esiintyvän vuorisaaunan kanssa. Siinä sanotaan: »On kaksi tietä, toinen elämään ja toinen kuolemaan. Mutta suuri ero on näiden kahden tien välillä. Elämän tie on tämä: ensiksi rakasta Jumalaa, joka sinut on luonut. Toiseksi: rakasta lähimmäistäsi niinkuin itseäsi. Mutta kaikkea sitä, mitä et tahdo sinulle tehtävän, älä sinäkään tee kellekään toiselle.»

Sitten seuraa näihin lauseisiin sisältyviä käytännöllisen elämän ohjeita. Näytetään kuka kulkee elämän tietä, kuka kuoleman tietä. Ja lopuksi sanotaan: »Jos voit kantaa Herran koko iestä, olet täydellinen; vaan jollet voi, tee mitä voit».

Kristuksen oppi on rakkaus.

Mikä nyt on ytimenä tässä Herran opissa? Onko se oppi syntiinlankeemuksesta, ikuisesta kadotuksesta, vai onko se uskomisessa joihinkin opinkappaleisiin? Ei mitään sellaista kuollutta uskoa, vaan elävää elämää, *rakkautta*. Rakasta Jumalaa yli kaiken ja lähimmäistäsi niinkuin itseäsi.

Mutta mitä on rakkaus? Onko se vain sydämelinen tunneläikkyminen? Katsokaamme. Jos jollakin ihmisellä on ystävä, jota hän todella rakastaa, niin hän tahtoo sitä ihmistä palvella. Hän ei voi nähdä rakastettuansa surullisena ja kärsivänä, vaan tekee kaikkensa saadakseen rakastetullensa onnea. Tämä rakkaus on Kristuksessa niin kaikkiläpäisevä, ettei hän ollenkaan ajattele itseään, vaan suhtautuu kaikkiin olentoihin niinkuin tavallinen ihminen ystävänsä, jonka hyväksi hän tahtoo kaikkensa antaa.

Kirkonopin ytimenä on puhdasoppinen uskontunnustus ulkonaiseen sijaissovittajaan.

Ei kai kukaan kieltäne, etteikö Kristus elämälään, kuolemallaan ja opetuksillaan pannut suurinta painoa rakkaudelle, joka määrää ja ilmenee ihmisten suhteessa Jumalaan ja toisiinsa. Mutta kuinka on laita kirkonopissa? Kuinka on käytännöllisessä elämässämme ilmenevän uskonnon laita? Puhutaksemme uskonopillisesti täytyy sanoa: puhdasoppinen uskontunnustus ja ulkonainen sijaissovitus ovat tulleet tärkeimmiksi virallistuneessa ja hallitsemaan pyrkivässä kristillisyydessä. Me olemme muodollisesti uskoneet ja tunnustaneet merkillisiä asioita, milloin ruumiin ylönousemiseen, niinkuin kolmannessa uskonkappaleessa sanomme uskovamme, tai loputtomaan kadotukseen, joissa luonnossa ja elämässä vallitsevat lait ja tosiasiat ovat tulleet ihan nurinkurisesti tulkituiksi.

Me olemme siten vähitellen jäykistyneet puhdasoppiseen kaavamaisuuteen. Olemme oppeja rakennellessamme unohtaneet elämän ja sen, mitä esim. Paavali sanoo: »Koko laki on täytetty yhdessä käskysanassa, tässä: Rakasta lähimmäistäsi niinkuin itseäsi» (Gal. 5:14). Hänhän, suuri »uskon apostoli», esittää tuon tutun lauseen: »Usko, toivo, rakkaus» ja sanoo suoraan: rakkaus on suurin näistä. Ja minkätähden rakkaus on suurin? Sentähden, että usko ja toivo sisältyvät

ja ilmenevät rakkaudessa. Vasta rakkaus on varsinaista Kristuselämää, johon usko ja toivo ovat itsessään sisältyviä portaita.

Missä Kristuksen rakkausuhri?

Kyllähän jokainenkin tavallansa myöntää Paa-
valin opin oikeaksi, myöntää Kristuksen olleen
rakkauden opettajan ja ilmennyksen. Mutta
tällöin annetaan hyvin vähän arvoa sille *elämälle*,
jossa Kristus uhrautui maailman hyväksi, käyt-
täen suurimman viisautensa ja voimansa vain
muita auttaakseen, asettuen henkisesti köyhänä
tietämättömän rinnalle, viisaana viisaan rinnalle;
oppineen ja oppimattoman rinnalle, voidakseen
jokaista auttaa omalta paikaltaan askeleen ylem-
mäksi.

Sensijaan me annamme paljon suuremman
arvon ja merkityksen sille, mitä *me olemme hänelle
tehneet*. Ja mitä me hänelle teimme? Palkinnoksi
kaikesta osottamastansa hyvästä me hänet lop-
pujen lopuksi julmasti *tapoimme*. Ja tästä *omasta
toimituksestamme* olemme sitten tehneet kaiken
henkisen elämämme perustuksen. Tämähän on
oikeastaan kauheinta itsekkyyttä. Mutta sekin
johtuu osaksi tietämättömyydestämme. Siksi
Jeesus murhaajainsa ympäröimänä rukoileekin:
»Isä, anna heille anteeksi, sillä he eivät tiedä,
mitä he tekevät» (Lutukk. 23:34). On kuin hän
sanoisi: odota vielä, Isä, anna minun edelleen

perata, kaivaa ja lannoittaa heidän juuriansa; ehkä he joskus hedelmääkin tekevät. Tämä on loppumatonta rakkautta meitä tietämättömiä ja leväperäisiä ihmisiä kohtaan.

Mutta tällaisena, elämällään ja opillaan vaikuttavana Vapahtajana, jollaisena Kristus omasta *vapaasta tahdostaan* uhrautuu, sellaisena hän kelpaa harvoille, hyvin harvoille. Useimmille se oppi on vieläkin hulluutta ja pahennusta. Me, useat meistä, hyväksymme hänet vain sellaisena, jollaiseksi me hänet *väkivallalla* teemme.

Tähän on moni aivan tosissaan valmis väittämään: kyllä Kristuksen verinen kuolema oli välttämätön ihmisten pelastamiseksi, ja kyllä hänen kuolemansa oli myös vapaaehtoinen uhri, sillä sanoohan hän itse, että hän voisi saada vaikka legioonittain enkeleitä itseänsä pelastamaan, mutta hän ei sitä tahtonut.

Niin, miksei. Mutta mitä sitten merkitsee Kristuksen tuskallinen, kolmasti toistunut rukous Getsemanessa? Kun hän profeetan silmällään näki, mikä kauhea rikos tulisi tapahtumaan hänen opettajatyönsä yhteydessä, »alkoi hän murehtia ja tulla tuskaan... Ja hän meni vähän edemmäksi, lankesi kasvoilleen ja rukoili: 'Isäni, jos on mahdollista, niin menköön minulta pois tämä malja; kuitenkin ei niinkuin minä tahdon, vaan niinkuin sinä'... Taas hän meni pois toisen kerran ja rukoili sanoen: 'Isäni, jos tämä malja ei voi mennä ohitseni, minun sitä juomattani,

niin tapahtukoon sinun tahtosi'... Ja hän jätti heidät, meni taas ja rukoili kolmannen kerran ja sanoi samat sanat uudestaan.» Jos nyt Kristuksen verinen kuolema olisi todella kuulunut jumallisiin suunnitelmiin, silloinhan Kristuksen olisi pitänyt ilolla ja riemulla käydä teurasuhriksi, ja nuo tuskalliset rukoukset olisivat aivan mielettömiä.

Kyllähän Kristuksen kuolema oli sittenkin tavallaan vapaaehtoinen. Se oli vapaaehtoinen samalla tavalla kuin kaikkien niiden, jotka totuutta kieltämättä on joko poltettu tai muuten tapettu. Galilei pelastui kuolemasta maksamalla siitä totuuden hinnan, todistaessaan maan pysyvän paikallaan, vaikka tiesi sen liikkuvan. Kyllä Kristuskin olisi voinut kuoleman välttää. Mutta siihen oli vain kaksi mahdollisuutta: joko kieltää oppinsa tai käyttää henkisiä voimia neroonalliseksi edukseen. Mutta jos hän olisi jomankumman näistä tehnyt, silloin hän ei olisikaan ollut se, joka voi itsestään sanoa: »Minä olen Totuus.» Ei hän olisi ollut se, joka tekee vain taivaallisen Isänsä tahdon, ja sentähden kieltäytyy toimimasta »tämän maailman» päämiehen käskyjen ja toivomusten mukaan; kieltäytyy käyttämästä henkisiä voimiaan omaksi edukseen tai toisten väkivaltaiseksi parantamiseksi.

Jospa Kristus kerrankin saisi tulla *elävänä* toimijana tunnetuksi ja vastaanotetuksi! Ja jospa meille sitten saatettaisiin sanoa: »Mene ja tee sinäkin samoin.»

Usko, toivo ja rakkaus.

a) Usko.

Sanoimme uskoa ja toivoa portaiksi, jotka johtavat rakkauselämään, Kristuselämään. Millä tavalla ne ovat portaita? Koettakaamme yksinkertaisesti ja käytännöllisen elämän kannalta ymmärtää näitä asioita.

Kun me maailman hyörinässä saamme kaiken kaipaamamme, silloin emme välitä henkisistä asioista. Mutta kokemuksien ja pettymyksien kautta meille alkaa selvitä, että on muutenkin elämää kuin tämä syömisen ja juomisen katoovainen elämä. Tämä on alussa heikkoa arvelua, aavistusta, mutta vähitellen se kasvaa sisäiseksi vakaumukseksi, uskoksi. Ihminen alkaa uskoa Jumalaan, henkiseen elämään.

Tämä usko on alku, jolle henkinen elämä perustetaan. Siksi apostoli sanookin uskoa yhdeksi Kristuksen opin alkeista eli perusteista, joista kehoittaa pyrkimään täydellisyyteen. (Hebr. 6:1.)

Miten uskoa on pidettävä perustuksena? Siten, että »ilman uskoa on mahdoton kelvata Jumalalle». Ellei ihmisellä ole uskoa Jumalan ja henkisen elämän todellisuuteen, ei hän osaa alkaakaan elämäntien kulkua. Sentähden on ensin saatutettava usko, joka on se peruste, jolle henkinen elämä rakennetaan. Mutta kun tämä usko on

saavutettu siihen määrään, että se alkaa vaikuttaa elämämme suunnitteluihin, synnyttää se meissä kaipauksen korkeampaan elämään. Me sitä toivomme, vaikkemme sitä vielä ymmärtävikään.

b) Toivo.

Tämä toivo on toinen porras astuimissa. Me toivomme ja ikävöimme katoomattomien perään. Ja saatuumme jalkamme tälle toiselle astuimelle, kun osaamme uskoa ja jaksamme toivoa, silloin rakkauselämän lämmittävät säteet tulevat meitä vastaan, ne syleilevät ja lämmittävät meitä. Tämä on sen riemuitsevan isän syleilyä, joka rientää portaille syleilemään kotiinpalaavaa tuhlaajapoikaa. Poika on arka ja pelkää huonoutta. Hän ei pidä itseään kelvollisena edes pojaksi kutsuttavan. Mutta isän riemuitseva katse ja suloiset sanat rohkaisevat häntä. Ja niin hän isän tukemana astuu kolmannelle portaalle, isän kotiin, jossa hänet puetaan uuteen pukuun ja annetaan sormus sormeen.

c) Rakkaus.

Nyt hänelle alkaa uusi elämä isän kodissa. Ehkä vanhin velikin vielä suostuu, nähdessään minkä työvoimanlisän nuorin veli on taloon tuonut. Juuri tämän pellolta palaavan vanhemman veljen puheesta huomaamme, ettei isän

kodissa vallitseva riemu ole tyhjää riemua, jollaiseksi kuolemanjälkeistä elämää kuvataan. Ei, vaan se on työn riemua, palvelemisen riemua. Sillä hän osaa nyt rakastaa, ja rakastajalle tuottaa riemua, kun hän saa rakastettuansa palvella. Usko ja toivo ovat hänet tähän tilaan vieneet.

Mutta sitten hän muistaa omat vaelluksensa n on tiellä. Hän näkee nuorempien veljien siellä kuluttavan pääomiaan ja hädässään latkivan sikojen ruokaa. Se saattaa hänet murheelliseksi, osaaottavaksi. Hän tahtoi heitä opastaa ja auttaa, niinkuin häntäkin on autettu. Ja katso! Silloin hän ymmärtää, ettei isän koti olekaan mikään eristetty paikka jossakin pilvien takana, vaan se on sieluntila. Se isän koti on kaikkialla, se on pystytettynä *jokaisen ihmisen sydämessä*. Ja hänkin asuu siellä. Siellä hän rakastaa, tekee työtä ja palvelee. Tämä työ tuottaa hänelle kaiken murheen ohella riemua, niinkuin aina rakastaja riemuitsee rakastettuansa palvellessaan. Ja onhan itse Rakkauden Herra sanonut, ettei hän tullut maailmaan palveltavaksi, vaan palvelemaan. Mutta vaikka hän pitää itseään palvelijana, on hän kuitenkin ja kaiketikin juuri sillä ehdolla Rakkauden Herra.

Näitä vanhempia, näitä Isän kotiin palanneita veljiä ne ovat nuo Kristukset, Paavalit, ne ne meitä tuhlaajapoikia rakastavat, heidän äänensä se on, joka sydämessämme kuiskaa: »Kuinka

monella isäni palkkalaisella on yltäkyllin leipää, ja minä kuolen täällä nälkään!» Siinä työssä on heidän ainaisesti jatkuva uhrinsa. Yksi fyysillisen ruumiin kuolema olisi pieni uhri. Sen uhrin ovat antaneet monet ihmiset: ryövärit, itsemurhaajat, soturit, varkaat ja sankarit. Mutta elää, *elää toisten hyväksi*, sitä voivat tehdä vain suuret sielut, täydellistyneet Jumalan Pojat. Ja sellaisiksi olemme kaikki kutsutut.

Ja nyt voimme kukin itseltämme kysyä:

Olemmeko kristittyjä?

Ajatelkaamme: jos me kaikki, jotka sanomme itseämme kristityiksi, olisimme kristittyjä, Kristuksen opetuslapsia sillä tavalla, että opettelisimme edes alkeellisesti elämään Hänen elämäänsä, silloin ei maailmassa tarvittaisi vankiloita, ei järjestyksen valvojia, ei käräjäaloja eikä ulosoton haltijoita. Ja me voimme itseltämme kysyä: ovatko nuo laitokset tai jotkut niistä minun tähteni tarpeellisia?

Huomaamme siis helposti, ettei maailmassa, erittäinkin kristityssä maailmassa, ole Kristuksen rakkausoppi päässyt vaikuttamaan. Me taistelemme »Jumalan avulla» toisiamme vastaan kuin konsanaan pahimmat pakanat. Jos jotkut uskovat olevan leipääkin isän kodissa, niin tyydytään tähän pelkkään uskomiseen. Ja kun tästä uskosta on tullut korkein tavoiteltava ihanne, kun siihen

ovat pysähtyneet sekä opetukset että opiskelijat, niin elämän tietä tuskin tunnetaankaan. Siksi onkin ihmisten maailma niin kylmä ja kolkko: rakkauselämän lämmittävät säteet eivät ole siinä vaikuttamassa.

Missä Kristus-voiman salaisuus?

Nyt tiedämme sen voiman lähteen, josta Kristus ja Hänen seuraajansa ovat voimia ammentaneet. Se voima on *toimivasta rakkaudesta*; se on *elämän tien* voima, ja siinä on Kristuksen opin ydin. Sillä tiellä kulkija on voimakas kestämaan kaikkea sortoa ja vainoa.

Mutta *kuoleman tien* voima ilmenee uskonnollisena suvaitsemattomuutena, kateutena, ahneutena, välinpitämättömyytenä ja vallanhimona. Sillä tiellä kulkija tulee voimakkaaksi sortamaan.

Kumpaaiko tietä uskontomme on kulkenut? Kumpaaiko tietä me itse astumme? Pidämmekö itseämme liian heikkona elämän tietä astumaan? Silloin muistakaamme: »Työmies on ruokansa ansainnut.» Kumpaaiko tietä kuljemmekin, ovat sen tien voimat apunamme, käytettävänämme. Mutta itse meidän on tie valittava.

SOVITUSOPPI.

Niinkuin tuon yhden ihmisen tottelemattomuuden kautta ne monet ovat joutuneet syntisten asemaan, niin myöskin tuon yhden kuuliaisuuden kautta ne monet joutuvat vanhurskasten asemaan. Roomal. 5:19.

Kirkollinen käsitys sovituksesta.

Tärkeimpiä kohtia kirkollisissa opeissamme on epäilemättä oppi lunastuksesta eli sijaissovituksesta.

Tämän opin pohjana on se omituinen ajatus Jumalan kaikkivoipaisuudesta, että hänen suunnitelmansa menivät nurin yhden ihmisen aivan mitättömän tottelemattomuuden vuoksi, ja ihminen joutui Jumalan vihan alaisuuteen, jopa heitettiin saatanan haltuun ikuisiksi ajoiksi. Ja jotta ihmiskunta voisi vapautua tottelemattomuutensa seurauksista, piti Jumalan tulla ihmisen muotoon itseänsä lepyttämään ja saatanaa hyvittämään tai kukistamaan. Tämän työn Jumala suoritti poikansa välimiehyyden kautta.

Että tämä lunastusoppi juontaa juurensa inhimillisestä ajattelusta ja on sen värittäjä, se näkyy siitä, että se on saanut pukeutua inhimillisen oikeudenkäynnin ja niihin puolittain peitetysti sisältyvien vehkeilyjen, petosten ja keinotteluperiaatteen mukaisuuteen — puhumattakaan siitä,

että sen päämomentti on veriteko. Tämä perin viekkaan, itsekkään ja rikollisen ajattelun piirre tulee esille tässä lunastusopissa. Itsekäs ja tietämätön ihminen pitää itseänsä maailman keskuksena, jota alemmat ja ylemmät olennot on luotu palvelemaan. Kummallinen on se ajatus, että ihmisen syntien sovituksiksi kelpaa hänen alapuolellaan ja yläpuolellaan olevien olentojen veri, siihen kelpaa eläinten ja jumalien veri, mutta ei koskaan sen veri, joka itse on synnin tehnyt, ihmisen oma veri.

Yksi tärkeä piirre on vielä tässä lunastusopissa. Ennen syntiinlankeemusta ihminen eli täydellisessä onnessa ja viattomuudessa. Syntiinlankemuksessa tämä tila menetettiin. Kun Kristus sitten verellensä lunasti ihmiskunnan, luulisi sen merkitsevän sitä, että olot olisivat tulleet ennalleen. Mutta niin ei kuitenkaan käynyt. Sillä kirkollisen käsityksen mukaan elää suurin osa ihmiskuntaa vieläkin saatanan vallassa; eikä Jumalan viha ole sammunut.

Tämän tilanteen edessä nouseekin sydämehtämme kysymys ja huokaus: joko Jumala tyhjensi kaikki voimansa ja keinonsa tuossa yhdessä lunastusyrityksessä? Eikö kukaan enää voisi uhrautua niiden puolesta, jotka yhä jäävät ikuisen kadotukseen?

Tämän kysymyksen olemme oikeutetut ja velvolliset tekemään omantuntomme edessä, kunhan sen teemme totuutta rakastavalla lapsen mielellä.

Mitä sovitus merkitsee?

Mitä sovitus merkitsee, jos tinkimättä asetamme itsemme tilinteolle tässä asiassa? Voisimmekohan me itse koskaan ja missään mutodossa jatkaa ja toteuttaa sovitusyötä?

Paavali kirjoittaa roomalaiskirj. 5:19: »Niin-
kuin tuon yhden ihmisen tottelemattomuuden
kautta ne monet ovat joutuneet syntisten ase-
maan, niin myöskin tuon yhden kuuliaisuuden
kautta ne monet joutuvat vanhurskasten ase-
maan.»

Voidaksemme ymmärtää tätä Paavalin puhetta,
täytyy meidän itsellemme selvittää, mitä sovitus
merkitsee käytännöllisessä elämässä.

Sovitus merkitsee, että ne rikkomukset, joita
joko tietten tai tietämättämme olemme tehneet,
tulisivat sovitetuiksi. Asian valaisemiseksi aja-
telkaamme tehneemme jonkun rikkomuksen, olem-
me esim. heittäneet kiven ikkunasta naapurimme
huoneeseen. Kuinka nyt tämän sovittaisimme?
Ehkä unohtamalla tuon pikku synnin. Tai ru-
koilemalla Jumalalta syntejämme anteeksi, ja
jos omatuntomme on rauhaton, menemällä yhtei-
seen tai salaiseen synninpäästöön ripissä ja altta-
rin sakramentissa.

Näin me ehkä onnistumme painamaan oman-
tuntomme rauhattomuuden. Mutta onko rikok-
semme tullut näin sovitetuiksi? Ei ole tullut.
Pelästys ja vahinko, minkä kivenheitollamme

naapurillemme tuotimme, on vielä sovittamatta. Ainoa keino sen sovittamiseen olisi: sovittaa rikkomuksemme sille, jota vastaan olemme rikoneet. Ja mikä estää tätä tekemästä? Useammin ehkä leväperäisyys ja ylpeydeltä vivahtava omanarvontunne. Olisi niin noloa ja häpeällistä puhua naapurille tuollaisesta asiasta. Voisi vielä tulla sivullistenkin tietoon, joten sovituksestamme koituisi vain nöyryytystä ja häpeää itsellemme.

Paitsi näin teoillamme, rikomme me myös puheillamme ja pahansuopaisilla ajatuksillamme lähimmäisiämme ja jumalallista oikeutta vastaan. Kaikista näistä on tili tehtävä jääväämättömän lain edessä. Vapautuksemme aamunkoitto on siinä, että harjoittelempa ajattelemaan, tuntemaan ja puhumaan oikeuden ja rakkauden hengessä.

*Miten yhden ihmisen tottelemattomuus saattaa
monet syntisen asemaan?*

Tämän käytännöllisen sovitustyön valossa voimme kysyä: miten yhden ihmisen tottelemattomuus saattaa monet syntisen asemaan? Katsokaamme. Olemmehan sanomalehdistä lukeneet, kuinka elokuvissa näytetyt rikolliset kuvasarjat ovat niin tenhonneet muutamia nuoria katsojia, että he ovat itse alkaneet samoin rikollisesti urheilla. Tai jos keskellämme elää ihminen, joka näyttää

hyvinvoivalta ja menestyy, vaikka on aivan välinpitämätön siveellisyyden vaatimuksille, hän on silloin houkuttelevana esimerkkinä muillekin pyrkimään samalla tavalla eteenpäin. Tässä on se viekoitteleva Aatamin ja Eevan omena, jota me jokainen elämällemme toisillemme tarjoamme.

Mutta jos tästä julkisyntisestä kehittyy ns. fariseus, joka esiintyy uskovaisena, käy julkisissa jumalanpalveluksissa, vieläpä tekee lahjoituksiakin uskonnollisiin tarkoituksiin, muistamatta kuitenkaan olla yhdessä tai toisessa muodossa loukkaamatta toisia, silloin hänen vaikutuksensa toisten tottelemattomuuteen tulee vieläkin suuremmaksi. Minkä vuoksi? Koska hän elämällään tahtoo näyttää, kuinka uskovaisen tulee elää. Hän opettaa elämällään ja ehkä puheellaankin: jos tahdotte menestyä maailmassa, jos tahdotte Jumalan siunausta töillenne ja toimillenne ja periä ikuisen autuuden kuolemanne jälkeen, niin tehkää niinkuin minä teen.

Tälle ihmiselle merkitsee hyvin vähän todelliseen sydämen puhtauteen pyrkiminen. Jos hänen lähelläään elää joku, joka koettaa seurata oppia: »autuaita ovat puhtaat sydämetä», niin hän pitää sitä vaarallisena harhaoppisena, tekopyhänä, joka muka omine puhtauksineen aikoo Jumalalle kelvata. Ja kiusallinenhan sellainen henkilö onkin hänen lähelläään, koska se on alinomaisena muistuttajana hänen uskonnollisuutensa pintapuolisuudesta.

Näin tämä ihminen uskonnolla silattuine oppeineen on esteenä vanhurskauden ilmenemiseen, mutta omiansa farisealaisuutta pönkittämään ympäristössään. Sillä monet kokemattomat sielut, jotka eivät vielä kykene itsetietoisesti määräämään, voivat todellakin ottaa hänet ihanteekseen. Sentähden Kristus puhuukin niin voimakkaasti uskonnollisten muutosten noudattajia, farisealaisuutta ja turhaa kirjanoppineisuutta vastaan, sanoen publikaanien ja porttojen kulkevan heidän edellään taivasten valtakuntaan.

Näin näemme yhden ihmisen tottelemattomuuden saattavan monet (ei kaikkia, vaan monet) syntisten asemaan, niinkuin apostoli sanookin.

Miten yhden kuuliaisuus saattaisi monet vanhurskasten asemaan?

Taaskin esimerkkinsä voimalla. Ajatellaan, että me tuon kivenheittäjän asemassa olisimme menneet naapurimme luo sovittamaan rikkomuksemme omin käsin ja sydämin. Silloin siitä olisi saattanut seurata muutakin kuin vain häpeää itsellemme. Ensiksikin saisimme tuntoa oman tunteemme todella vapautuneen tuon rikkomuksen painostuksesta. Ja toinenkin seuraus tuolla teollamme saattaisi olla. Ehkä se henkilö, jonka luo menimme käytännöllistä sovintotyötä tekemään, on itsekin tehnyt jonkun rikkomuksen, jonka on joko unohtanut tai nukuttanut omantuntonsa

äänen synnintunnustuksella sakramenttien osallisuudessa. Mutta nyt tulee naapuri ja esittää hänelle käytännöllisellä tavalla toisenlaista sovitusoppia. Tämä on todellakin kivenheitto hänen laastaroituun sydämeensä. Siellä se sattuu kiipeään. Hän huomaa rikkomuksensa olevan edelleen sovittamatta. Ehkä hänkin nyt jaksaa polkea käärmeensä pään ja menee sovittamaan rikkomuksensa samalla tavalla. Ja ehkä kolmas naapuri herättää neljännen jne.

Nyt ymmärrämme, kuinka yhden ihmisen kuuliaisuus on saattanut monet vanhurskasten asemaan. Tuo yksi todellinen sovitus on tullut syyksi monen ihmisen sovitukseen, aivan Paavalin sanojen mukaisesti.

Sisäiset syyt uskontojen veriuhreihin.

Tässä valossa me ymmärrämme, miksi sovitus on tuskallista. Syntiemme sovittaminen omin käsin ja sydämin on aina raskasta alemmalle itsekkäälle luonnollemme. Se vuodattaa siinä sydänverensä. Se on veriuhri alemmalle minällemme, vaikka salassa oleva ylempi minämme siitä riemuitsee.

Tässä ovat sisäiset juuret uskonnoissa tavattaviin veriuhreihin. Se on vertauskuvallista heijastusta todellisesta uhrista. Ihminen uhraa syntiensä sovitukseksi itsensä ulkopuolella olevaa, kunnes vähitellen oppii uhraamaan itsensä, tuon

ainoan ikuisesti kelpaavan sovintouhrin. Tämän uhrin tehdessään tulee hänestä sydämensä temp-pelin ylimmäinen pappi, jolloin ei enää tarvita vohlain ja kauristen verta, koska hän on oman itsensä antanut uhriksi. Nuo ulkoiset uhrin olivat korkeintaan vertauskuvia tästä oikeasta uhrista, jonka alkaessa häviävät vanhat uhrin ja temppelit, niin ettei niistä jää kiveä kiven päälle. Silloin on tullut totisen rukoilijan aika, joka ei enää ulkonaisilla vuorilla ja temppeleissä rukoile, vaan sydämen kammiossa.

Henkisen kuolon uni.

Tätä sovittamattomuuden aikaa sanotaan kuvaannollisesti kuoleman tilaksi. Ihminen nukkuu, niinkuin sanotaan, synnin unta, kuolon unta, ja ainoastaan alempi, eläimellinen puoli hänessä toimii. Ja kun Kristus edustaa ihmisen ylempää minää, niin voidaan sanoa Kristuksen meissä olevan ristiinnaulitun ja haudatun. Kun ylempi minämme meissä herää, kun Kristus meissä nousee ylös tästä kuolemasta, se on tavallaan hänen tulemisensa tuomiolle. Sillä niinpian kuin ylempi, henkinen elämä herää, on alemman puolellemme loppu lähellä. Se on tuomionpäivä eläimelliselle minällemme, joka silloin tekee tiliä hallituksestaan. Silloin alemmassa puolellemme maan perustukset järkkyvät, sen maat ja taivaat häviävät suurella pauhulla, siinä vallitsee häät

ja tuska, jollaista ei ole ennen koettu. Ihminen näkee, missä häpeässä hän on elänyt alemman minänsä hallitessa, siksi hän huutaa vuorille ja kukkuloille: langetkaa meidän päällemme ja peittäkää meidät.

Tässä tuomiossa alemman minän itsekkäät teot akanoina poltetaan, ja ainoastaan nisut korjataan aittoihin. Ne tulevat siemeniksi siihen uuteen elämään, joka nyt alkaa ja jossa ylempi minä, Jumalan Poika hallitsee.

Alemman minämme sovintokuolema.

Ensimmäinen aste tässä uudessa elämässä on alemman minämme sovintokuolema. Ihminen sovittaa rikkomuksiaan, vaikka hänen onkin juotava kieltäytyksen ja ivan katkerat maljat pohjaan saakka. Jokainen ivan ja pilkan piikki on naula hänen ristiinsä, jotka piikit tuntuvat alemman minän jaloissa ja käsivarsissa. Tämä on todellista eläimen veren uhria ihmisessä ja tätä kuvastavat uskontojen eläinuhrit.

Tätä uhria toimittaessaan ihminen on aseeton, koska hän ei voi puolustautua syytöksiä vastaan vaan ainoastaan rukoilla syyttäjiensä puolesta. Kun alemman eläimellisen minän sydänkin näin tulee keihäällä lävistetyksi ja veri vuotaa kuiviin, vasta silloin saapuu sisäinen rauha, sisäinen tasapaino. Silloin vasta hän tuntee veloistaan päässeensä ja voi riemullisesti sanoa: nyt se on täytetty.

*Kristuksen ylösnouseminen ja taivaaseen astuminen
ihmisessä.*

Tämän jälkeen temppelin esirippu repeää kahtia; ihminen ymmärtää elämän korkeammassa valossa. Kristus nousee hänessä ylös kuolleista. Sillä niinkuin Kristus on meissä kuolleen ja haudattuna, samoin hän meissä myös nousee ylös kuolleista, vaikka hautamme olisi kallioon hakattu.

Ihminen elää nyt uutta elämää, vaatimattomana ja huomaamattomana. Mutta sittenkin hän tuntee elävänsä. Hänen heräämisensä on kuin esikoisuus niiden joukosta, jotka edelleen nukkuvat kuolon unta. Ja hänen esikoisuutensa on lopullinen lupaus nukkuville, että hekin aikanaan heräävät. Hänen elämässään on nyt kaikki alistettu Pojan alle. Ja miten alistettu? Siten, että hän tarkkaavana kuuntelee sisäistä jumalääntä, ei tee mitään omantuntonsa ääntä vastaan.

Tällä tavalla sisäinen tieto hänessä kasvaa. Korkeamman elämän kanavat tulevat yhä käyttökelpoisemmiksi ja niin hän tulee läheiseen yhteyteen Isän kanssa.

Kun Kristus ihmisessä näin on noussut ylös kuolleista ja elää, silloin hän astuu ylös taivaisiin, jolloin Poikakin on alistettu sen alle, joka hänet lähetti. Se merkitsee, että hän nyt elää taivasten valtakunnan elämää. Hän on elävänä todistuksena siitä, että taivasten valtakunta on ihmisten

keskellä. Hän uhrautuu vapaaehtoisesti siksi kanavaksi, joka yhdistää maan ja taivaan, jota käyttäen Jumalan Pyhä Henki voi laskeutua ihmisten keskelle, synnyttäen helluntaijuhlan ihmehen niissä, jotka ovat vastaanottavia, jotka tahtovat antaa ruumiinsa ja sielunsa eläviksi Pyhän Hengen temppeleiksi.

Ja niinkuin eläinten veriuhrin sisäiset juuret löytyivät siinä uhrissa, jossa ihminen uhrasi alemman, eläimellisen puolensa antautuessaan siinä sovintokuolemaan, samoin löytyvät tuon niin kauheasti väärinymmärretyn sijaissovituksen sisäiset juuret siinä, että ihminen joutuu, sitten kun Kristus on hänessä syntynyt, myöhemmissä ruumistuksissaan, siis *ikäänkuin sijaisena*, sovittamaan edellisten ruumistustensa synnit ja rikkomukset. Hän voi sen tehdä tuskalla ja riemulla, ryhtyessään vapaaehtoisena poikana palvelemaan Isänsä henkisessä kodissa.

Näin jokainen ihminen tulee ottamaan osaa siihen suureen sovintotyöhön, joka poistaa maailmasta tietämättömyydestä johtuvan pahan vallan, ensin kunkin yksilön omasta maailmasta ja sitten sitä tietä kaikkialta. Ja Paavali, niinkuin jokainen todellinen Opettaja, kärsii synnytystuskia, kunnes Kristus meissä saa muodon. Sillä jokaisessa meissä on Kristus ristiinnaulittuna. Hänet me vapautamme ainoastaan itsemme ristiinnaulitsemalla. Siihen saakka me niin mielellämme annamme Kristuksen kärsiä sijaisenamme ristillä.

Mutta kun olemme rohjenneet luopua aistillisesta elämästämme, kun olemme alemman, eläimellisen minämme itsekkäine himoineen ja haluiheen ristiinnaulinneet, silloin seuraa meissä Kristuksen riemullinen ylösnousemus ja taivaasiin astuminen. Tässä on kehittyvän ihmisen elämäntehtävä ja päämäärä.

Näin tulee jokainen elämällensä todistamaan — huulten todistus ei paljoa merkitse — että »niinkuin tuon yhden ihmisen tottelemattomuuden kautta monet ovat joutuneet syntisten asemaan, niin myöskin tuon yhden kuuliaisuuden kautta ne monet joutuvat vanhurskasten asemaan».

LUOMAKUNTIEN KEHITYS.

Sillä hartaasti ikävöiden luomakunta odottaa Jumalan lasten ilmestymistä... eikä ainoastaan se, vaan myös me, joilla on Hengen esikoislahja, mekin huokaamme sisimmässämme, odottaen lapseksi ottoa, meidän ruumiimme lunastusta... Sillä ne, jotka hän edeltä tunti, hän myös edeltä määräsi Poikansa kuvan kaltaisiksi, jotta hän olisi esikoinen monien veljien joukossa. Roomal. 8: 19, 23, 29.

Armovalitsemus.

Pitkin kristillistä aikaa ovat oppineet kirkonmiehet väitelleet siitä, onko ihmisellä vapaata tahtoa vai onko hänen kohtalonsa edeltäpäin määrätty. Tämä kysymys on kehittynyt monien asteiden kautta. Kirkkoisä Augustinuksen aikana kehittyi tästä kiivas väittely eri suuntien välillä, joka kirkkohistoriassa tunnetaan pelagiolaisen riidan nimellä. Augustinus kehitti oppinsa siihen suuntaan, että Jumalan armo on täydellisesti määräävä, niin ettei ihmisellä ole omaa tahtoa eikä valitsemisen mahdollisuutta, vaan »Jumala on edeltäpäin määrännyt muutamia ihmisiä autuuteen, osoittaakseen heissä armoaan, mutta antaa toisten joutua kadotukseen — tosin heidän omien syntiensä tähden — osoittaakseen heissä van-

hurskauttaan. Ne, jotka Jumala kerran on autuuteen valinnut, tulevat ehdottomasti pelastetuiksi, sillä Jumalan armo vaikuttaa heissä vastustamattomasti.» (Tietosanak.)

Tälle tielle jouduttuaan meni Augustinus yhä pidemmälle, väittäen, että Jumala on »edeltäpäin määrännyt vissin lukumäärän autuuteen, toiset hän on määrännyt tuomittaviksi». Ja tätä Jumala »ei määrännyt edeltäpäin sentähden, että hän edeltäpäin näki, vaan päinvastoin edeltäpäin hän näki sentähden, että hän edeltäpäin määräsi.» Ja »Kristus ei tullut pelastamaan kaikkia, Jumala ei tahdo, että kaikki autuaiksi tulisivat.» (Hammerich'in kirkkohist. I 324, 325.)

Tätä oppia vastaan — joka sellaisenaan tekee tyhjäksi kaiken inhimillisen ponnistuksen, jopa opettajat, kirkot ja uskonnotkin, koska mikään ei kuitenkaan voi edeltäpäin määrättyä ihmisen kohtaloa muuttaa — ryhtyi tyynimielisempi Pelagius taistelemaan, opettaen ihmiselämän olevan luonnollista edistymistä, ja että armo ei ole luova vaan auttava voima. »Jumalan armo ulottuu kaikkialle, kuitenkin ansaitkoon kukin sitä hyveellä. Kristus tuli maailmaan opillaan ja esimerkillään edistyttämään meitä... samoin kuin ennen olimme Aadamin kaltaisia synnissä, niin tulee meidän nyt olla Kristuksen kaltaisia hyveessä.» (Hammer, k.hist. I 332.)

Nämä Augustinuksen ja Pelagiuksen opit ryhmittivät sen ajan kirkolliset kahteen leiriin,

jolloin paljon kiistakirjoituksia julaistiin. Asia tuli myös monissa kirkolliskokouksissa pohdinnan alaiseksi, kunnes eräässä kirkolliskokouksessa Pelagius v. 418 julistettiin harhaoppiseksi, jolloin keisarikin Augustinuksen vaikutuksesta yhtyi tähän päätökseen ja julkaisi käskykirjeen pelagiolaisia vastaan.

Asian näin kehittyessä jäi kirkon virallisiin oppeihin vaikuttavaksi tekijäksi armovalitsemusoppi, joka erinäisillä rajoituksilla vahvistettiin Orangen kokouksessa v. 529, vaikkakin vastakaisellakin suunnalla oli paljon kannattajia, yksinpä Italiassa 18 piispaakin. Mutta onhan selvää, ettei tällaisia asioita voida äänestysten avulla ratkaista. Totuutta ei voida muuttaa millään mahtikäskyllä, vaikka voidaankin tehdä päätöksiä, jotka ovat joko kehitystä hidastuttavia tai jouduttavia. Ja niin sitkeästi pysyi Augustinuksen kanta vallitsemassa, että noin 1000 vuotta myöhemmin esiintyvät uskonpuhdistajat olivat vielä sen kannalla. Niinpä Calvin opetti, että »Jumala ei ainoastaan ole edeltäpäin valinnut muutamia ihmisiä autuuteen, vaan myöskin määrännyt toisia kadotukseen, molemmilla tavoin ilmoittaakseen kunniaansa». (Tietosanak.)

Evangelis-lutherilaisen kirkon oppi armosta.

Myöskin Luther oli alussa ennaltamääräämisopin kannalla, mutta sivuuttaa myöhemmissä

kirjoituksissaan koko asian (Tietosanak.). Ja Suomen evankelis-lutherilaisen kirkon kanta näytetään siinä vastauksessa, mikä katekismuksesamme annetaan kysymykseen: »Mikä on Jumalan iankaikkinen armopäätös?» Siinä sanotaan: »Jumalan iankaikkinen armopäätös on se Jumalan rakkauden toimi, jonka kautta hän on meidät Kristuksessa valinnut, ennenkuin maailman perustus oli laskettu, ja säättänyt meidät Poikansa kuvan kaltaisiksi, niin että ne, jotka uskossa omistavat Kristuksen, saavat iankaikkisen elämän; jota vastoin ne, jotka eivät ole Jumalan kutsumukselle kuuliaisia, vaan hylkäävät Kristuksen, joutuvat omasta syystänsä kadotukseen.»

Tässä on armovalitsemisoppi suuresti lieventynyt; tunnustetaan myös ihmisen yksilöllinen vastuunalaisuus. Ihmiset joutuvat kadotukseen »omasta syystänsä», koska »eivät ole Jumalan kutsumukselle kuuliaisia». Tämä kuuliaisuus taas olisi siinä, että ihmiset »uskossa omistavat Kristuksen». Ja tavallinen käsitys tästä uskossa omistamisesta on se, että uskomme Kristuksen sijaisenaamme kuolleen syntiemme puolesta. Jos nyt ihminen jaksaa uskoa sen, että tällainen sijaissovitus on eräänä historiallisena aikana toimitettu, hän perii kuoleman jälkeisen autuuden; ellei hän tätä syystä tai toisesta tule usko-neeksi, hän joutuu ikuiseen kadotukseen.

Tämä »usko» taas ymmärretään vähän eri tavalla. Toiset, ns. evankelinen suunta, ajattelevat

autuuden johtuvan siitä, että he lujasti uskovat Golgatan verivirrassa tulleen pestyiksi lumivalkoisiksi, huolimatta ihmisen sisäisestä saastasta, synnistä ja turmeluksesta. Toiset taas käsittävät uskon osaksi käytännöllisen elämän kannalta. He ajattelevat uskoon sisältyvän myös pyrkimyksen puhtaan elämän tavoittelemiseen. He pitävät Jaakopin tavoin kuolleen sellaista uskoa, joka ei näyttäydy töissä ja toiminnassa.

Ristiriidat uskontomme armo-opissa.

Koettakaamme lyhyesti käytännöllisen elämän valossa tarkastella tätä oppiamme ikuisesta kadotuksesta ja armosta.

Jos kaikilta ihmisiltä tämän epävakaisen ja jokatapauksessa lyhyen elämän jälkeen vaadittaisiin samanlainen vastuuvelvollisuus loppumatonta ikuisuutta varten, silloin heillä pitäisi olla myös samanlaiset vanhurskauttamismahdollisuudet; jos nim. tahdomme puhua vanhurskaasta, tasapuolisesta armosta. Nyt kuitenkin näemme jonkun ihmisveljen — sillä olemmehan kaikki samoja lapsia ja siis veljiä Jumalan edessä — lasketuksi maisessa ruumiissaan jonnekin ihmisryöjään keskelle, jossa hän elää ja kuolee ilman että olisi edes kuullutkaan Jumalan Kristuksessa osoittamasta armosta. Tai hän saa syntyä ryöväriperheeseen, jossa petos ja kavaluus on korotettu hyveiksi. Jos tällaisiin luonteen ominaisuuksiin kasvatettu veli myöhemmin kuulisikin

jotakin siveysopista, kilpistyisi se hänestä takaisin helpommin kuin sellaisesta, joka on sattunut syntymään johonkin voimakkaasti heränneeseen ympäristöön, jossa hän luonteensa muodostumisessa on saanut aivan toisenlaista tukea.

Näin katsottuina näyttävät ihmiset, saman vanhurskaan Isän lapset, olevan aivan eri tavalla armoitettuja.

Ja jos olemme heränneitä uskovaisia, silloin täytyy muistaa vielä eräs hyvin tärkeä asia, se nim., ettemme mekään mahdollisesti ole koko ikäämme olleet uskovaisia, vaan olemme sellaisiksi tulleet jonkun erityisen heräämyksen kautta. Jos olisimme kuolleet ennen tuota heräämistä, olisimme olleet kadotettuja; niin myönnämme. Ja sanomme vielä, että tämä heräämys oli meille erityinen Jumalan armo.

Mutta siinä rinnallamme kuolee toinen veli ilman että olisi tullut herätetyksi, ja niin joutuu kadotukseen — omasta syystään. Todellako omasta syystään? Niin olemme valmiit sanomaan. Olemme valmiit väittämään: kyllä hänellekin herätystä tarjottiin, mutta hän ei sitä ottanut vastaan. Mutta eihän herännyt velikään väitä omasta syystään heränneensä, vaan että hänelle tapahtui erityinen armo, ja että hän ainoastaan armosta perii taivaan. Miksi ei samanlainen herätys, samanlainen armo tule jokaisen osaksi? Kun nyt Jumala on vapaasta tahdostaan jokaisen ihmisen luonut — niinkuin on opetettu — kun

hän itse on jokaiseen puhaltanut elävän hengen, silloin hän tarkalleen tietää, millaisen luonteen hän kullekin on antanut, tietää kuinka voimakkaan sysäyksen kukin tarvitsee tullakseen herätetyksi. Kun nyt kuitenkin toisen annetaan kuolla heräämättömänä, niin onhan todella aivan kuin hänet olisi jo edeltäpäin niin varustettu, että hänen kohtalonsa määrää hänet kadotuksen omaksi. Ja hurskaan kääntyneen täytyy vielä muistaa, ettei hänkään herännyt kaikista pikku sysäyksistä, vaan vasta kun tuli niin voimakas sysäys, että hänen oli aivan pakko herätä synnin unesta. Jos tuo toinenkin olisi saanut niin monta ja voimakasta sysäystä, että hänenkin olisi ollut pakko herätä, silloin hänkin olisi pelastunut.

Jos siis annamme oikeudentunnon vähänkin ajatustamme johtaa, niin jäämme aivan neuvottomiksi tämän asian edessä. Jos olemme aivan vilpittömiä, niin joudumme samaan lopputulokseen, mihin kirkkoisä Augustinus aikanaan tuli, että Jumala viisautessaan on valinnut vain muutamat ihmiset autuuteen, joissa Jumalan henki sitten vaikuttaa niin voimakkaasti, että heidän täytyy herätä ja tulla autuaiksi, toisten jäädessä kadotukseen.

Armopäätös teosofian valossa.

Tämän jälkeen meidän täytyy kysyä: mitä sitten merkitsee tuo katekismuksessamme mainittu Jumalan iankaikkinen armopäätös?

Jos tyydymme liukuilemaan asian pinnalla, emme siitä ollenkaan selviydy. Meidän täytyy päästä syvemmälle. Ja voidaksemme niin tehdä, meidän täytyy vapautua ennakkoluuloistamme ja asettua sille kannalle, että tunnustamme totuuden korkeammaksi kaikkia opinkappaleita. Meidän täytyy syventyä asiaan teosofian, jumalviisauden valossa. Tässä valossamme ymmärrämme tämän maailman olevan yhä jatkuvan kehityksen alaisena. Nuo kuusi luomispäivää eivät vielä ole päättäneet, vaan me elämme yhä niiden keskellä, jolloin jatkuva luomistyö vie maailmoja kaikkine luomakuntineen sitä päämäärää kohti, mikä niille on määrätty »ennenkuin maailman perustus oli laskettu». Sillä meidän täytyy ymmärtää kaiken elämän ja kehityksen olevan tarkoituksellisten suunnitelmien toteuttamista. Niinkuin ihminen luo mielessään kuvan ennen rakentamaan ryhtymistään, samoin tekee se Isä ja Luoja, jonka voimassa tämä maailma elää ja rakentuu. Hänelläkin on mielessään se kuva, johon kunkin luonnonvaltakunnan kehitys tähtää.

Vapauttajaksi määrätty ihanne.

Ymmärtääksemme paremmin käsiteltävänämme olevaa asiaa on hyvä luoda yleissilmäys koko näkyvään elämään. Sillä paitsi ihmiskuntaa, kehittyä elämä myös eläin-, kasvi- ja kivikun-

nassa. Voimme sanoa, että se ihanne, johon ne kehityksessään pyrkivät, jonka saavuttaminen vapauttaisi ne omasta asemastaan, se näyttäytyy niille siinä luontokunnassa, joka on askeleen ylempänä heidän omaa kehitystään. Niinpä teosofian valossa ymmärrämme, että esim. kivikunnassa uinuvan elämän ihanteena on se elämän muoto, joka näyttäytyy kasvikunnassa. Voitaisiin sanoa: Jumalan iankaikkinen armopäätös kivikunnan suhteen on, että se vapautuu kasvikunnan kautta. Jumala pitää kivikunnan edessä sitä ihannetta, mikä näyttäytyy kasvikunnassa, johon kivikunta-elämä vaistomaisesti ikävöi ja pyrkii. Kun elämä kivikunnassa saavuttaa siinä saatavan opetuksen, se siirtyy askeleen ylemmäksi. Ja näin on yksi ainoa ihanne vapauttanut kivikunnan askeleen ylemmäksi.

Jos siirrymme kehityksen mukana kasvikuntaan ja etsimme sille ulospääsyä, niin voimme sanoa sen olevan siinä ihanteessa, mikä näyttäytyy eläinkunnassa. Eläinkunnassa ei elämä enää ole maahan juurtuneena, vaan elää vapaudessa, johon kasvikunnan elämä ikävöitsee ja pyrkii. Jumalan iankaikkinen armopäätös kasvikunnan suhteen on siis se, että se vapautuisi edessään olevan ihanteen kautta, joka sille vaistomaisesti häämöittää eläinkunnan muodossa.

Samoin on eläinkunnalla myös oma vapauttava ihanteensa, sen edellä oleva ihmiskunta, jota se vaistomaisesti pelkää, ihailee ja kunnioittaa.

Ja niin voimme sanoa eläinkunnan vapautuvan omasta asemastaan ihmiskunnan kautta. Sanotaanhan Raamatussakin, että »hartaaasti ikävöiden luomakunta odottaa Jumalan lasten ilmestymistä» (Roomal. 8:19), joten tämäkin Paavalin lause tulee järjelliseen valoon.

Jumalan lapsia sanotaan myös järjenpojiksi. Kun juuri järki on eläinkunnan ja ihmiskunnan erottajana, voidaan sanoa eläinkunnan ja koko luontokunnan ikävöiden odottavan järjenpoikain tuloa, jotta jumalainen järki heihin vuodattuisi ja he vapautuisivat järjettömyyden pimeydestä.

Tärkeä huomautus väärinymmärtämisien välttämiseksi.

Kun puhumme luomakuntien nousemisesta aste asteelta ylemmäksi, niin täytyy ymmärtää eräs tärkeä kohta, se nim., ettei tämä nousu tapahdu ulkoisella tavalla. Ei kasvikuunta muutu ulkoisesti eläinkunnaksi jne., vaan kohoutuminen tapahtuu siinä sisäisessä elämässä, joka muodoissa kehittyy. Niinhän tavallisessa koulujärjestelmässäkin oppilaat siirtyvät luokka luokalta alkeiskoulusta yliopistoon ja sieltä ulos elämään, jolloin ulkoiset koulut ja luokat pysyvät paikallaan oppilasjonon jatkuvasti siirtyessä niiden lävitse. Samoin tässä suuressa Luonnon koulussa ovat ulkoiset luontokunnat vain kouluja ja luokkia, joissa sisäinen elämä kehittyy.

Ihmisen ihanne.

Vaikka muotoihin sidottu elämä näin vapautuu omasta asemastaan, se ei merkitse ikuista vapautumista kehityksen pyörästä. Niinpä ei ihmis-kuntakaan, niin suuri kuin sen vapaus jo onkin muiden luomakuntien rinnalla ja edellä, vielä ole mikään loppuasema kehittyvälle elämälle; sekin odottaa vapautumistaan omalla paikallaan.

Mutta ihmiskunta on siinä erikoisasemassa, että se on korkein rengas fyysillisesti näkyvässä luomisketjussa tällä taivaankappaleella. Sen edessä oleva ihanne ei ole enää sillä tavalla näkyvissä kuin alemmilla luontokunnilla. Ihmisen vapauttava ihanne on syvällä henkisessä maailmassa. Siksiä ihmisellä onkin tärkeä tehtävä: olla sinä renkaana, joka yhdistää näkyvaisen maailman näkymättömään. Mutta niinpä ihminen onkin tätä tehtäväänsä varten varustettu: hänellä on järki, ymmärrys ja mielikuvitus, joten hän voi sielunsa salatuista syvyyksistä loihtia esille sen ihanteen, jota hän tavoittelee: ainosyntyisen, salassa olevan Jumalan Pojan ihanteen, jonka kaltaisiksi meidät on määrätty ennen kuin maailman perustus oli laskettu.

Salassa oleva ihanne näyttäytyy julkisesti.

Tämä salassa oleva ihanne näyttäytyy myös ulkoisesti kaikkien suurien uskontojen perusta-

jissa eli keskushenkilöissä. Kaikkien uskontojen uskovaiset pitävät uskontonsa keskushenkilöä Jumalan Poikana eli Vapahtajana. Nämä vapah-
tajat, nämä edelläjuoksijat, Esikoiset, täydellis-
tyneet jumal-ihmiset, ne paljastavat omassa
itsessään, omalla elävällä elämällään sen salaisen
ihanteen, johon ihmiskunta kehityksessään pyrkii.
Ja elämänohjeissaan, siveysopeissaan he osoitta-
vat sen tien, jota kulkemalla ihanne saavutetaan.
Kun ihminen kiinteästi pitää tätä ihannetta
edessään, tavoittelee sitä elämässään, laskeutuu
tämä ihanne vähitellen ihmissydämeen. Se on se
syntymä, josta Jeesus puhuu Nikodemukselle.
Ja niinpä Jeesuksessa Kristuksessa ilmeneekin
täydellisin jumal-ihminen, ihmisen täydellisin
ihanne.

Korpivaellus Egyptistä Kaanaanmaalle.

Israelin korpivaellus Egyptistä Kaanaanmaalle
on kuvannollinen esitys ihmisen pitkästä korpi-
vaelluksesta maisen aistimuselämän Egyptistä
henkisen vapauden Kaanaata kohti.

Ennen edellämainittua ihanteen eli Kristuksen
syntymää ihminen elää maisessa Egyptissä, jossa
alemman minän farao hallitsee tyytyväisenä
lihapatojensa ääressä. Mutta tämä Egyptin
ihanuus, aistillinen elämä, menettää vähitellen
viehätöksensä, ja ihminen tuntee olevansa Egyp-
tin orja. Silloin hän luo katseensa Kaanaan-

maalle, henkiseen elämään. Vähitellen hänessä kasvaa voima ja uskallus niin, että hän uskaltaa lähteä taivaltamaan Punaisen meren poikki, läikkyvän nautintojen elämän, lähteä pitkälle korpivaellukselleen Kaanaanmaata kohti.

Tämä korpivaellus saattaa olla pitkä ja vaivaloinen. Sillä kerrotaanhan Raamatussa kaikkien Egyptistä lähteneiden kuolleen korvessa; ainoastaan Kaleb ja Josua erityisen kuuliaisuutensa vuoksi saavuttivat ruumiillisesti Kaanaan maan (5 Moos. 1 luku).

Tähän kohtaan sisältyy se suuri totuus, että ihmiskehityksellä saavutettava aste on niin etäällä, ettei sitä voida saavuttaa yhden lyhyen ruumistuksen aikana, vaan on ihmisen välillä käytävä kuoleman porttien toisella puolella, tullakseen taas ajan tullen uudelleen jatkamaan keskenjäänyttä korpivaellustaan. Vaikkei siis Raamatussa aivan selvin sanoin esitetä jälleensyntymisoppia, niin on siinä monia kohtia, joiden ymmärtäminen on mahdollista ainoastaan jälleensyntymisopin valossa.

Tämä korpivaellus pitkittyy sentähden, kun vaeltaja ei jaksa pitää katsettaan kiinteästi käännettynä Kaanaanmaata, henkistä vapautta kohti, vaan muistelee Egyptin lihapatoja, maisia nautintoja. Mutta myöskin hänen tuskansa voi tulla lievennetyksi kalliosta vuotavalla vedellä, so. virkistävillä välähdyksillä henkisestä elämästä.

Juuri tällä korpivaelluksellaan ihminen raivaa

sielustaan pois kaikkinaista epäpuhtautta, niin että tavoteltava ihanne, Kaanaanmaan ihanne, voi sinne kotiutua. Hän pystyttää kehtoa, johon Kristuslapsi voi syntyä.

Että Raamatun kertomus israelilaisten vaelluksesta on vertauskuvallista, kuvaten ihmisyksilön pitkää pyhiinvaellusmatkaa, sen todentaa myös Paavalin esitys 1 Korint. kirj. 10 luvussa. Siinä hän sanoo suoraan: »Mikä tapahtui heille, on esikuvallista ja on kirjoitettu varoitukseksi meille, joille maailmanaikojen loppukausi on tullut.» Maailmanaikojen loppukauteen tulleilla Paavali tarkoittaa juuri sellaisia ihmisiä, joille maallinen aistimuselämä alkaa olla voitettu kanta.

Kuoleman kiertokoulussa.

Teosofian ja jälleensyntymisopin valossa ymmärrämme, kuinka tämä Kristuksen eli Pojan kautta vapautuminen on mahdollista. Se on mahdollista siten, että ihminen palaa tänne maaelämänsä korpivaellustaan jatkamaan, kunnes hän on sen päähän päässyt. Jumala on kerta kaikkiaan määrännyt ihmisen ainoan Poikansa kuvan kaltaiseksi, joten ihminen ei voi vapautua, ei ole valmis muuten kuin tämän Pojan kaltaiseksi tulemalla; se on Jumalan iankaikkinen armo päätös. Ilman tätä Pojan kaltaiseksi tulemistä ei kukaan missään rodussa tai uskonnossa voi

vapautua jälleensyntymisen pyörästä. Sillä, niinkuin Paavali sanoo, »tämä katoovainen pukeutuu katoomattomuuteen ja tämä kuolevainen pukeutuu kuolemattomuuteen». Tämän tapahduttua »kuolema on nielty ja voitto saatu» (1 Korint. 15:54).

Kunnes tämä voitto on saatu, kunnes ihminen on tullut tietoiseksi jumalanpoikuudestaan, on hän holhoojan alainen. Ja kuka on tämä holhooja? Se on kuolema. Hän se sanomattomassa äidinrakkaudessaan kuljettaa meitä tänne maisten korujen keskelle, antaa meidän niihin ihastua, ja taas tempaa pois, jotta vähitellen tulisimme ymmärtämään, kuinka turhaa on tavotella ja kiintyä näihin katoovaisiin kappaleisiin. Mikäli ihminen oppii antamaan oikean arvon näille maisille koruille tilapäisinä opetusvälineinä ja etsii ikuisia, pysyviä arvoja, sikäli hän vapautuu holhoojastaan, kunnes lopulta saavuttaa täysi-ikäisen Pojan vapauden. Silloin ehkä voimme sanoa tapahtuvan sen, josta Paavali sanoo: »emme kaikki kuoloon nuku, mutta kaikki me muutimme, yhtäkkiä, silmänräpäyksessä viimeisen pasuunan soidessa» (1 Korint. 15:51, 52).

Tämä on se lopullinen riemuvoitto, jota kuvannee Eliaan meno taivaisiin elävässä ruumiissa. Sillä varmaankin tuollainen täydellistynyt jumal-ihminen on ruumiissakin ollessaan täysin hereillä henkisessä maailmassa, joten hän on aivan kuin elävänä otettu ylös taivaisiin.

Uskonnon tehtävä.

Kun näin ymmärrämme Jumalan ikuisessa armopäätöksessään määränneen meidät Poikansa kuvan kaltaisuuteen, ja että me siihen tilaan kasvamme kehityksen kautta, silloin ymmärrämme uskonnon uudella, suuremmoisella tavalla. Se ei enää ole pelkkiä ihmetekoja ja ulkonaisia voimannäytteitä, jollaisena uskonto meille enimmäkseen näyttäytyy, antaen hyvin pienen arvon sen tärkeimmälle puolelle, siveysopille.

Me kyllä luemme vuorisaarnasta ja pitkin evankeliumia, kuinka Kristus käskää ja neuvoo meitä elämään, mutta pidämme näitä neuvoja turhina, jopa mahdottomina, joita ihmisellä on ehkä lupa jonakin ylimääräisenä hyvänä harjoitella uskonsa ohella. Ja niinhän se todella olisiikin, jos ihminen eläisi vain yhden maisen elämän. Sillä monet ehtivät kuolla ennenkuin ovat edes yrittäneetkään noita käskyjä, esim. vuorisaarnassa esitettyä viittä käskyä seurata.

Tämä johtuu siitä, ettei ihmiskunnan keskitaso ole vielä kasvanut siihen voimaan, että se jaksaisi kulkea Kristuksen ja kaikkien suurten uskontojen opettamaa tietä. Mutta vaikka tämän heikkoutemme tunnustamme, niin kuitenkin nyt teosofian ja jälleensyntymisopin valossa ymmärrämme, että *uskontomme siveysoppeihin kätkeytyy se Tie, jota kulkemalla ihminen löytää salassa olevan ihanteensa.* Ja silloin uskonto tulee järke-

väksi, jota voi harjoittaa, jota voi elää, eikä vain uskoa.

Mutta yleinen kehityksen tila ei mitenkään ole voittamattomana esteenä, etteikö jo meidänkin ajallamme paljon useammat yksilöt voisi astella sisäisen kehityksen vakavalla tiellä. ilman aineellisuus-sauvan tukea, kunhan vain päättäisivät luottaa henkisiin jalkoihinsa, Jumalaan sisässään.

MAAILMANLOPUN AATE.

I.

Katso, uudeksi minä teen kaikki. Joh. ilm. 21:5.

Maailman lopun aate on aina jännittänyt ihmisten mieliä. Eikä ihmekään, sillä saammehan elämässämme seurata yhä jatkuvaa näytelmää kaiken muodollisen elämän katoavaisuudesta.

Oleellista maailmanlopun aatteelle on, ettei siinä tapahdu ehdotonta elämän loppua, vaan ainoastaan muoto loppuu, antaakseen tilaa uudelle maailmalle. Tämä uusi maailma kuvataan aina kauniiksi, puhtaaksi, jossa on vain hyvää. Tämä johtuu siitä, että vanhan maailman loppuessa on yleinen tuomiopäivä, jonka tullessa kaikki keho poltetaan, ja ainoastaan arvokas aines pääsee uuteen maailmaan.

Tämän tuomiopäivän värittämänä maailman loppu on tullut perin kaameaksi asiaksi. Niinpä jo ihmisen aineellisen ruumiin häviö herättää vakavaa kammoa, sitä enemmän mitä vähemmän kuoleman oikeata merkitystä ymmärretään. Samoin on niiden yleisten merkkien ja enteiden laita, joita Jeesus Öljyvuorella yksinäisyydessä antoi opetuslapsillensa heidän pyytäessään maailmanlopun ja hänen tulemuksensa merkkejä.

Juuri näitä enteitä ja merkkejä, joista puhutaan Matt. 24 luvussa, ovat ihmiset tarkkailleet ja yhä uudelleen sovittaneet ne oman aikansa ilmenevään elämään, ennustaen maailman lopun olevan aivan lähellä. Ja silloin on yleensä tarkoitettu koko ulkokohtaisen maailman häviötä.

Yleinen maailman loppu siirtyy yhä edemmäksi.

Kuitenkin tällainen kuva maailman lopusta saa siirtyä yhä etäisempään tulevaisuuteen. Eivät ainakaan tähtitieteilijät kovin hätäile sellaisesta maailman lopusta, jossa tähdet putoisivat alas taivaalta. Sillä avaruudessa ei ole ehdotonta ylös- eikä alaspäisyyttä. Ainoastaan vetovoiman vaikutuksesta on alaspäisyys taivaankappaleilla suoraan niiden keskipistettä kohti. Kun esim. maapallomme pyörii oman akselinsa ympäri, kääntyy sen pinnalla alaspäisyys vuorokauden kuluessa kaikkiin ympyrän suuntiin avaruudessa. Mihinkä silloin putoilisivat nuo suunnattomat

tähtijoukot, joista monet ovat maapalloamme monin verroin suuremmat?

Mutta kerran kuitenkin jokainen muoto, olkoon se suuri taivaan kappale tai pieni ihmisruumis, lähenee loppuaan. Mutta mikäli on kyseessä maapallomme elämä, voimme ajatella sen jatkavan rauhallisena kulkuaan auringon kiertolaisena vielä pitkät ajat välittämättä siitä, elämmekö me ihmiset sen pinnalla sovussa vai raatelemmeko toisiamme.

Siksipä voimme jättää tuon maapallomme häviämisen — joka aikanaan tapahtunee hitaalla rauhallisuudella, niinkuin se jo on tapahtunut meitä kiertävässä kuussa, jonka salatieteilijät sanovat olevan aivan elottoman, ehkä niinkuin mätänevä ihmisruumis — ja siirtyä katselemaan

Pienempien muotojen maailmanloppua,

joita maamme ilmenevässä elämässä yhä jatkuvasti sattuu. Niin tehdessämme voimme heti sanoa, että kaikki muodollinen tai aatteellinen syntyminen, olkoon kyseessä uusien mantereiden kohoaminen meren pohjasta, uusien kansojen ja rotujen muodostuminen, uusien uskontojen ja sivistysten kehkeytyminen, kasvien-, eläin- tai ihmisruumiiden syntyminen, on aina pidettävä sen muodon tai aatteen aineellisen maailman luomisena; ja samoin niiden häviötä, kuolemaa, on pidettävä niiden maailman loppuna.

Jos nyt esimerkin vuoksi ottaisimme erityisesti tarkastellaksemme sitä aatteellista maailmaa, joka tunnetaan länsimaisen sivistyksen nimellä, ja sen pohjana olevaa kristinuskoa, niin voisimme sanoa sen jo kehityksensä kuluessa käyneen useampien pienempien maailman loppujen läpi. Jokainen ns. uskonpuhdistus on ollut tuollainen maailman loppu; niissä on aina hävitetty vanhaa ja luotu jotakin uutta.

Ja luodessamme silmäyksen nykyiseenkin tilanteeseen kristinopin alueilla noiden Matt. 24 luvussa esitettyjen merkkien ja enteiden valossa, on epäilemättä syytä sanoa tämän länsimaisen sivistyksen ja uskonnon taasenkin joutuneen tuollaiseen uudestisyntymiskauteen, jota syystä voitaisiin pitää siinä tapahtuvana maailman loppuna.

Ajatelkaamme vain tuota ensimmäistä ilmoitusta, kuinka opetuslapset tahtoivat Jeesukselle näytellä pyhätön *rakennuksia*. Niin olemme me kristitytkin kansoina ja yksilöinä halukkaat tekemään. Me niin mielellämme puhumme niistä *ulkoisista* saavutuksista, joita länsimainen sivistys ja uskonto on ilmentänyt. Me puhumme ylenkatseella vanhoista Aasian sivistyksistä, niiden pakanallisista uskonnoista jne.

Mutta juutalaiskansalliseen kerskailuunsa saivat opetuslapset Tietäjä-Mestariltaan sellaisen vastauksen, ettei kaikesta tuosta komeudesta pitänyt jäädä kiveä kiven päälle. Ja eikö euro-

palainen sivistys ole hyvää vauhtia toteuttamassa oman sivistystemppelinsä hävittämistä? Onhan laajoja alueita kulttuuriviljelystä hävitetty maan tasalle; kokonaisia kaupunkeja ja maakuntia, puhumattakaan yksityisistä temppeleistä.

Länsimainen sivistys näyttää huomattavassa määrässä kuvastuvan vertauksessa:

Peltoon kylvetty hyvä siemen ja valhenisu.

Tässä vertauksessa mainittuna peltona voimme pitää koko kristinopin aluetta. Hyvänä siemenenä tässä on se rakkauden ja veljeyden oppi, jota Jeesus maailmassa opetti. Jos tämä siemen olisi saanut yksinään kasvaa ja hedelmää kantaa, eläisimme nyt sovussa ja rakkaudessa keskenämme. Mutta niin ei saanut tapahtua. Vihollinen kylvi valhevehnää joukkoon. Ja sitä taas on kaikki se puoli sivistyksestäimme, joka saattaa ihmiset vieroksumaan toisiaan. Tämän valhenisun hedelmiä on tuo suunnaton *keinottelu* kaikilla elämän aloilla, ja se mikä tätä keinottelua ylläpitää ja pönkittää.

Nämä molemmat siemenet saavat yhdessä kasvaa, kunnes leikkuumiehelle sanotaan »Kootkaa ensin valhevehnä ja sitokaa se kimppuihin poltettavaksi, mutta vehnä korjatkaa aittaani.»

Tuollaisina leikkuumiehinä ovat tavallaan toimineet kaikki uskonpuhdistajat ja uudistajat.

Ja nykyään näyttävät Lännen kansat sellaisina toimivan. He itse hävittävät valhenisun tuottamaa satoa. Se on suurenmoinen tulipalo, josta päättäen valhevehnää on pellollemme runsaasti kasvanut. Kuinka lienee oikean vehnän laita? Tuleeko sitä paljoakaan aittoihin korjattavaksi?

Aittana voimme pitää sitä tulevaa sivistystä, mikä nykyisen tuomiopäivän jälkeen on nouseva ja kasvava. Kaikki nykyisen sivistyksemme luoma hyvä, mikä kelpaa viemään ihmiskunnan kehitystä eteenpäin henkisellä tiellä, se tulee siemeneksi uuteen sivistykseen. Sillä, niinkuin sanottu, maailman lopun kuvauksissa on ominaista, että sen jälkeen alkaa parempi aika, johon vanhasta viedään vain se, mikä siinä on hyvää.

Niinhan on laita esim. vanhan rakennuksen uudistamisessa: kelpolliset hirret viedään uuteen rakennukseen, mutta kelvottomat hakataan haloiksi ja törky poltetaan roviolla. Huolimaton talonomistaja antaa rakennuksensa lahota niin, ettei siinä ole mitään kelpollista uuteen vietäväksi. Viisas mies taas uudistaa talonsa, ennenkuin se aivan mätänee. Valittujen ainesten tähden hän hajoamisen aikaa lyhentää.

Samoin on laita jonkun sivistyksen, jonkun uskonnon. Jos Lännen kansat saisivat jatkaa valloitus- ja keinottelutyötänsä yhä edelleen, tultaisiin vähitellen siihen, että kaikki älylliset voimat vedettäisiin keinottelun palvelukseen. Sen-

tähden voimme ajatella sivistyksemme tuomio-päivää joudutettavan valittujen tähden, sen hyvän tähden, joka siinä vielä on.

Maailman lopun tuomari.

Tulemme sitten tärkeään kohtaan maailmojen, pienempien ja suurempien uudistamisessa: täytyy olla Johtaja, joka toimeenpanee sekä tuomion että uudistuksen. Jos edelleen ajattelemme ihmiskuntaa tuollaiseksi maailmaksi, jolla on oma tehtävänsä, *kehittyminen* täydellisyyttä kohti, silloin voimme kysyä: millainen tämän ihmis-maailman johtajan pitäisi olla? Hänen työnsä tietenkin määrää tämän seikan: hänen täytyy kyetä johtamaan ja jouduttamaan ihmiskunnan kehitystä Isän täydellisyyttä kohti.

Kun vakaassa ja ennakkoluulottomassa mielessä luomme katseemme ihmisten maailmaan ja kysymme, mitä siinä kipeimmin kaivataan, niin saamme vastauksen: kaivataan todellakin Opettajaa, tien näyttäjää. Ei suinkaan tuomaria, joka tulellansa hävittää ulkokohtaiset maat ja taivaat, sillä kehitysmahdollisuuksien tuhoutuessa kehityskin loppuisi.

Tietenkin suuren Opettajan tulo myös on aina tuomarin tuloa, mutta hän ei tuomitse pahalla, vaan hyvällä, rakkaudella, niinkuin Kristus on sanonut. Hän näyttää hyvän arvoja niin voimallisesti, että ihmiset ne nähdessään unohtavat

pahan. Kun ihmiset eivät enää vuodata voimiaan pahuuden maailmaan, kuihtuu se ravinnon puutteessa; siitä koituu sille loppu. Juuri kun ollaan saamaisillaan mammonan jumala valmiiksi, silloin saapuu Mestari, kääntää ihmisten sydämet ja mielet henkisiin arvoihin; suurella viisaudella ja rakkautensa voimalla hän heitä johtaa kohti elämän tietä, rakkauden, veljeyden tietä. Seuraus on: entiset suuruudet, maiset rikkaudet ja kunnia ja valta menettävät häikäisyvoimansa. Ja niin hän voittaa maailman, tuomitsee maailman, ei pahalla vaan hyvällä. — Tahdommeko olla Hänen työtovereitaan? Muistakaamme: Jumalan valtakunta alkaa siemenestä, yksityisistä ihmisistä ja heidän muodostamistaan ryhmistä.

Entisyys opiksi.

Osataksemme oikein toimia nykyisyydessä, täytyy ottaa opiksi menneisyys. Evankeliumeissa kerrotaan Jeesuksen kulkeneen ympäri saarnaten ja opettaen. Opettaminen oli hänen tehtävänsä, ja siihen hän myös opetuslapsiaan valmisti ja lähetti.

Sanotaan hänen myös parantaneen sairaita, jopa kuolleitakin herättäneen. (Tämä kuolleista herättäminen täytyynee kuitenkin pitää henkisen kuoleman tilasta herättämisenä, synnin unesta herättämisenä, jollaisesta puhutaan tämän kirjan »Sovitusoppi» nimisessä luvussa.) Syntein anteeksi-

antoa hän myös julisti. Mutta tässä täytyy muistaa, ettei hän ketä tahansa parantanut, kenelle tahansa syntein anteeksiantoa julistanut, vaan siihen edellytetään määrättyä mielentilaa: elävää uskoa ja rakkautta hyvän voimaan; nöyrää, vastaanottavaa lapsen mieltä, sellaista Sakeusmieltä, joka on heti valmis astumaan alas oman ylpeytensä ja persoonallisen mukavuutensa puusta ja seuraamaan totuuden ääntä tosi teossa, eikä vain huulten hymistyksessä. Kun Jeesus tällaisille ihmisille, jotka ovat valmiita kaikkensa uhraamaan löytämänsä totuuden alttarille, julistaa syntejä anteeksi, niin on se vain jo tapahtuneen tosiasian julistamista eli siis opettamista, salaisen hengenlain paljastamista, jotta osaisimme sen mukaan toimia.

Tällä tavalla Kristus tahtoo pelastaa ihmiset tietämättömyydestä. Jos me Häntä seuraisimme, silloin pahan maailma jäisi autioksi: siitä tulisi sen maailman loppu.

Tällainen Vapahtaja ei kelvannut juutalaisille. He olivat edeltäpäin määränneet, millainen sen piti olla. Ja niinhän mekin olemme tehneet. Mekin odotamme sellaista mahtavaa kuningasta, joka *hävittäisi* ympäröivät esteet ja veisi ainoastaan oman kansansa johonkin merkilliseen onneen. Ja molemmat vetoavat pyhiin raamattuihinsa. Me vain olemme juutalaisiakin vaativaisemmat. Heille riitti, jos Messias alistaisi ympärillä olevat kansat heidän alamaisuuteensa, mutta

me antaisimme hänen heittää suuren osan ihmiskuntaa iankaikkiseen kadotukseen, kunhan vain omaisuuden kansa, me itse, pääsisimme taivaisiin.

Kun me ahdistuksessamme odotamme Vapahtajan tuloa, on meidän hyvä muistaa Kristuksen viimeiset sanat. »Tästälähin ette näe minua ennenkuin sanotte: Siunattu olkoon hän joka tulee Herran nimeen.» Matt. 23.39.

Meidän yksityisinä ja kansoina täytyy saada kylliksemme huutaa: »Siunattu olkoon rikkauden, itsekkään onnen ja nautinnon tuoja.» Meidän täytyy saada niin kylliksemme juoda itsekkyyden ja välinpitämättömyyden maljasta, että siihen kyllästyneinä käännyimme sydämemme tosi tuskassa huutamaan siunatuksi henkisen elämän tuoja. Opittuamme näin huutamaan, silloin Hän tulee, sekä yksityisille että kansoille. Ja hän on jo tullut. Uudessa Testamentissa kuvailtu Ihmisen Pojan, Jumalan Pojan, Kuninkaan, Isän tuleminen on jo tapahtunut. Kristus-Isä on jo ottanut Karman johdon käsiinsä jälleensyntymisen mysteριοissa. Maapallon tuomiokausi on alkanut. Jumala on tullut entistä syvemmälle aurinkokuntaamme, planeettaamme ja ihmiskuntaamme. Hänen Valonsa sarastaa huutavanäänä H. P. Blavatskyn teosofisessa julistuksessa. Pekka Ervastissa se Valo ruumistui täydellisesti. Hänessä kosmillinen Kristus-Isä ruumistui entistä syvemmälle aurinkosysteemiimme, mutta etenkin maapalloomme ja ihmiskuntaamme. P. E:n

teosofis-kristosofisessa sanomassa Jumalallinen Valo loistaa järjellisen kirkkaana, rakkauden ja voiman majesteettiutena. Sen sanoman siveysoppi esiintyy P. E:n uudelleen järjestämässä Vuorisaarnassa. Samoin sekä siveysoppi että filosofia ja metafysiikka hänen suuressa kirjallisessa tuotannossaan.

Niinkuin sanottu, tuomiokausi on jo alkanut. Ihmisen omasta asennoitumisesta riippuu, joutuuko hän Valtaistuimen oikealle vaiko vasemmalle puolelle. Vasemmalta puolelta hän joutuu aikanaan siirtymään toiselle taivaankappaleelle.

II.

Totisesti minä sanon teille:
tämä sukukunta ei katoa, ennen-
kuin kaikki tämä tapahtuu. Matt.
24:34.

Pyhien kirjojen moninkertainen syvyys.

Pyhien kirjojen kuvaannolliset vertaukset ja kertomukset ovat syviä ja sisältörikkaita. Niitä voi avata useammilla avaimilla, joka merkitsee, että niitä voidaan lukea yhä syvenevässä merkityksessä. Sama kirjoitus voidaan ymmärtää aineellisen elämän kannalta, mutta varmasti myös syvemmältä, hengen kannalta; muutenhan ne eivät olisikaan »pyhiä» kirjoja. Niinpä Matt.

24 luvun maailman lopun enteet ja merkit antavat paljon miettimisen aihetta. Paitsi että niissä kuvaillaan planetaarisia asioita, on se samalla esitys sellaisen ihmissielun kehityksestä, jolle »maailmanaikojen loppukausi on tullut», niin kuin Paavali sanoo; tarkoittaen ihmisen kehityksen tilaa, jolloin hänen pimeän ja itsekkään persoonallisuutensa lopunaika on tullut, niinkuin jo mainittiin luvussa »Luomakuntien kehitys».

Kehityksemme jaksottaisuus.

Voimme jakaa ihmisen kehityksen kahteen suureen jaksoon, joissa tietysti vielä voi tehdä alajaotuksia. Siirtyminen toisesta jaksosta toiseen merkitsee aina edellisen jakson loppua, häviötä, ja uuden luomista.

Ensimmäinen suuri jakso ihmisen kehityksessä on hänen elämisensä raakalaisasteella ja sittemmin persoonallisen itsekkyyden kannalla. Tässä tilassa ihmissielu viettää pitkiä kausia, kuluttaen monia maisia elämiä. Mutta kehityksen kuluessa pilvet vähitellen ohenevat sielun taivaalta, ja henkisen auringon valonsäteet pääsevät hiukan lämmittämään ja valaisemaan. Se aiheuttaa ihmisessä ns. henkisen uudestisyntymän. Jos ajattelemme uudestisyntymättömän sielun tilaa pimeäksi, niin uudestisyntyminen merkitsee, että henkisen auringon valo vähitellen haihduttaa

pilvet sielun taivaalta ja sulattaa roudan sen maasta.

Tästä voimme laskea ihmisen toisen suuren kehityskauden alkavan. Sen voimme vielä jakaa seitsemään pienempään kauteen. Ja ettei tämä jako ole mielivaltainen, sen huomaamme tutustuessamme uskontojen pyhiin opetuksiin ja luonnon tosiasioihin. Niinpä fyysisillisen auringon valonsäteet taittuvat prismassa seitsemään väriin, jotka ovat punainen, punakeltainen, keltainen, vihreä, sininen, sinipunerva ja näiden kaikkien yhdistelmänä valkoinen.

Nämä eri säteet värähtelevät eri nopeudella. Punainen värähtelee hitaimmin ja läpäisee parhaiten karkeammissa aineissa. Tästä syystä esim. aurinko aamulla ja illalla näyttää punertavalta, koska valonsäteet silloin tulevat vinoon ja siis paksumman ilmakerroksen läpi kuin keskipäivällä, ja punaiset säteet kykenevät sen parhaiten tekemään. Samoin on laita sumuisella säällä. Mutta mitä ohuempi ja kuulakkaampi ilmakerros on, sitä vaaleampana näemme auringon, koska hienoimmatkin säteet silloin saapuvat silmäämme.

Nyt on ihmissielu henkiseen aurinkoon samassa suhteessa kuin aineellinen maailma aineelliseen aurinkoon. Puhutaanhan esim. armonauringosta. Kun sielun taivaalta tietämättömyyden ja itsekyyden pilvet alkavat vähän oheta, pääsevät heikkovaloiset punaiset säteet ensiksi valaisemaan sielun taivaalla. Sitten kehityksen kuluessa

muut värit, kunnes lopuksi kaikki kuusi väriä yhtyvät seitsemänneksi, valkoiseksi valoksi. Tämän tapahduttua voisimme sanoa ihmisen uudestisyntymisen lopullisesti täyttyneen, hänen vanhan maailmansa loppuneen, jolloin hänestä on tullut täydellinen valon palvelija; hän on tullut itse siksi valoksi, joka pimeässä loistaa.

Uskonnolliset opit tukevat myös tätä uudestisyntymän seitsenjakoisuutta. Niinpä vanhimmassa kristillisessä kirkkokunnassa toimitetaan seitsemän sakramenttia, joiden sanotaan ulkoisella tavalla kuvastavan uudestisyntymän seitsemää astetta. Ja tarkkaillessamme maailman lopun kuvausta Matt. 24 luvussa, huomaamme hämmästyseksemme senkin jakautuvan seitsemään osaan. Ensin puhutaan yleisistä enteistä ja sitten edennytään aste asteelta, kunnes viimeisessä osassa puhutaan uskollisesta palvelijasta, jonka valmistuminen on ollut edellisten kehityskausien tehtävä.

Matteuksen 24 luku uudestisyntymän valossa.

Kun näitä Matt. 24 luvun seitsemää jaksoa lähemmin mietimme, teemme sen huomion, etteivät ne seuraa toisiansa peräkkäin, vaan osaksi vierekkäin, limittäin. Sillä jo ensimmäisessä osassa, jossa puhutaan yleisistä enteistä, joudutaan hyvin pitkälle, koska se päättyy julistuk-

seen: »Tämä valtakunnan evankeliumi tulee saarnattavaksi koko maailmassa todistukseksi kaikille kansoille, ja sitten tulee loppu.»

Yleiset enteet.

Nämä yleiset enteet alkavat kertomuksella, kuinka Jeesus lähti ulos pyhäköstä ja opetuslapset tulivat hänelle näyttelemään pyhäkön rakennuksia. Silloin Jeesus heille vastaa: »Totisesti minä sanon teille: tähän ei jätetä kiveä kiven päälle maahan murtamatta.»

Tämä on merkillisen syvälinen opetus. Se näyttää, kuinka ihmisen on vetäydyttävä ulkoisista asioista sisäisiin. Jeesus-ihminen jättää ulkoiset pyhäköt. Uudestisyntymätön ihminen turvaa ja luottaa ulkoisiin asioihin. Uskonnollisessa elämässä tämä näyttäytyy siinä, että ihminen etsii sisäistä tukea ulkoisissa kirkoissa ja jumalanpalvelusmenoissa. Hän ei kykene palvelemaan Jumalaa sisäisesti. Mutta vähitellen hän alkaa huomata, ettei ulkoinen kirkko ja jumalanpalvelus seurakuntatemppeleissä tyydytä hänen sisäistä kaipuutaan. Hän huomaa tarpeelliseksi vetäytyä sisäiseen temppeliin, sielunsa salattuihin pyhättöihin. Silloin käsin tehdyt temppelit hänen sisäisessä tajunnassaan häviävät, niin ettei niistä jää kiveä kiven päälle. Tätä jokaiselle ihmissielulle välttämätöntä kehityskohdtaa tarkoittaa Jeesus sanoessaan samarialaiselle

vaimolle: »Usko minua: tulee aika, jolloin ette palvo Isää tällä vuorella ettekä Jerusalemissa... jolloin totiset palvojat palvovat Isää hengessä ja totuudessa; sillä semmoisiksi Isä tahtoo palvojansa» (Joh. 4:21, 23).

Sitten Jeesus vetäytyy opetuslapsinensa Öljyvuorelle ja ryhtyy kuvailemaan tämän sielullisen uudistuksen tunnusmerkkejä. Hän sanoo: »Katsokaa, ettei kukaan teitä eksytä. Sillä monta tulee minun nimessäni sanoen: 'minä olen Kristus', ja eksyttävät monta».

Tämäkin on syvälinen opetus. Sillä uudestisyntymätön ihminen, eläen kirjaimen ja opin-kappaleiden sokeassa uskossa, seisoo mielestänsä järkkymättömän lujalla tiedon kalliolla, vaikka oikeastaan tietää perin vähän. Hänen rauhaansa eivät häiritse kirkkojen ja lahkosten moninaisuudet, sillä hänen luulonsa mukaan on vain yksi oikea usko ja lahko, nim. juuri se mihin hän sattuu lukeutumaan; kaikki muut hän pitää väärinä ja kadotukseen vievinä. Tällä yksinkertaisella tuomiolla hän selviytyy kaikesta.

Mutta kun ihmisen tietämättömyyden pilvet alkavat vähän oheta, kun hän, epäillen tietonsa pätevyyttä, alkaa etsiä valoa ja varmuutta sisäisille kysymyksilleen, vasta silloin hän huomaa, kuinka kaikki uskonnot, suunnat ja lahkot tulevat häntä vastaan ja eksyttävät monta. Miten eksyttävät? Siten, että jokainen niistä vakuuttaa: »Meillä ainoastaan on oikea usko, oikea oppi ja

tosi tieto; kaikki muu on harhaoppia.» Tällöin etsivä sielu voi eksyä oikealta tieltä, *sisäisen etsiskelyn ja kehityksen tieltä*, kääntyen toisesta uskosta toiseen, toisesta lahkosta toiseen.

Jos pyrkijä jaksaa voittaa tällaiset sivuhyp-päykset ja päättävästi kulkea sisäisen uudesti-syntymisen tietä, silloin hän saa kuulla »sotien melskettä ja sanomia sodista», sillä hänen sisäs-sään »kansa on nouseva kansaa vastaan, ja valta-kunta valtakuntaa vastaan», s.o. sisäiset voimat nousevat taisteluun hänen sielussaan, joka on kuin maanjärityksen kulkua seudusta seutuun.

»Mutta kaikki tämä on synnytystuskien alkua.» (Siis *synnytys*- eikä *kuolontuskia*, niinkuin maail-mojen lopussa pitäisi puhua; joten tässä on puhe uudestisyntymisestä.) Ja »silloin teidät annetaan vaivaan, ja teitä tapetaan, ja te joudutte kaikkien kansojen vihattaviksi minun nimeni tähden.» Niinpä niin. Kun ihminen päättävästi lähtee kulkemaan totuuden kaitaa tietä, silloin ystävät jättävät, häntä pidetään hulluna haaveilijana jne. Tämä ulkoinen painostus vaikuttaa, että monet pyrkijät »loukkaantuvat ja he antavat toisensa alttiiksi ja vihaavat toinen toistaan». Ja sensijaan, että kulkisivat eteenpäin, jäävätkin paikalleen. Juuri näistä väsyneistä pyrkijöistä »monta väärää profeettaa nousee, ja he eksyttävät monta». Sillä juuri tuollaisista väsyneistä pyrkijöistä voi tulla sellaisia vääriä profeettoja, jotka muka omasta kokemuksestaan tietävät,

ettei ole mitään ikuista elämää; kaikki on vain materian liikunta. Tai tulee heistä sellaisia vääriä profeettoja, jotka eksyttävät ihmisiä siihen luuloon, ettei ihminen voi päästä mihinkään tietoon henkisissä asioissa, vaan täytyy aina jäädä yksinkertaisen uskon varaan. He vakuuttavat ponnistelleensa »ihan uuvuksiin asti», eivätkä kuitenkaan päässeet muuhun tietoon kuin siihen, että ihmisen onkin pysyttävä tietämättömydessä.

Vielä kolmannenlasiakin vääriä profeettoja voi tällä kehityksen kohdalla esiintyä, nim. sellaisia, jotka innolla antautuvat spiritistisiin ja sielullisiin kokeiluihin, tyydyttääkseen turhamaisuuttaan ja näytelläkseen itseään taikurina ja tietäjänä.

Tunnusmerkillistä näissä väärissä profetoissa on, ettei heissä ole rakkaus innostamassa; se ei ole kehittynyt siitä syystä, että he ovat antautuneet laittomuuteen.

Mutta joka kaikki nämä kompastukset välttämättä »kestää loppuun asti, hän pelastuu». Ja loppu tulee silloin, kun tämä »valtakunnan evankeliumi tulee saarnattavaksi koko maailmassa». Tästä lauseesta ymmärrämme, mitä varten ihmisen on kuljettava uudestisyntymisen tiellä. Se ei voi tapahtua itsekkäiden tarkoituksien tavoittelemisella; ei turhamaisuudesta, ei edes omaa yksityisönä ja taivaallistakaan autuutta tavoitellen, vaan yksinomaan totuuden rakkaudessa

ja ihmisten auttamisessa: että tämä valtakunnan hyvä sanoma tulisi hänenkin kauttansa saarnatuksi kaikille kansoille, s.o. kaikenlaisille ihmisille heidän tarpeidensa mukaan.

Näin pitkälle joudumme yleisissä enteissä.

Jerusalem in hävitys.

Toista osaa nimitetään alkuselityksessä Jerusalemin hävitykseksi. Tämä tietenkin merkitsee, että ennenkuin ihminen voi elää uutena, täytyy hänen päättävästi hävittää vanha temppelinsä. Ja tämä on siksi vaativa työ, että hänen täytyy siihen kiinnittää kaikki tarmonsä, eikä Lotin vaimon lailla kääntyä taakseen katsomaan. Sillä »joka on katolla, älköön astuko alas noutamaan mitä hänen talossaan on, ja joka on pellolla, älköön palatko takaisin noutamaan viittaansa». Kun ihminen lähtee etsimään niitä rikkauksia, joihin ei koi eikä ruoste pysty, silloin hänen ei auta pitää mielessään maista kultaa ja aistinten nautintoja. Eihän voida kahta herraa palvella. Jos ihminen kuitenkin niin tekee, ellei hän jaksaa taakseen katsomatta astella eteenpäin, silloin hän on vielä »niitä, jotka ovat raskaina, ja niitä, jotka imettävät». Hän ei ole sisäisesti vielä synnyttänyt sitä voimaa, jota pakomatalla tarvitaan, vaan on siitä vielä raskaana tai imettäväisenä.

Toinen vaikeus on lähdön tapahtuessa talvella tai sapattina. Ei saa olla kylmä, välinpitämätön,

hidasteleva. Ei myös liian häilähtelevä, sapattimaisen juhlallinen. Täytyy olla tyyni, rauhallinen ja ponnistuksissaan kestävä. Tilapäiset nyyhkytykset ja tunneilahtelut eivät pitkälle auta.

Vääriä kristuksia.

Kolmannessa osassa varotetaan vääristä kristuksista. Siinä näytetään, että pyrkijä joutuu väärälle tielle lähtiessään tavoittelemaan viisautta ja sisäisiä voimia esiintyäkseen viisaana ja ihmeitten tekijänä.

Tällekin asteelle voivat jotkut pyrkijät pysähtyä tekemään »suuria tunnustekoja ja ihmeitä, niin että jos mahdollista, valitutkin eksytettäisiin». Sentähden meidän ei tulisi riippua ulkonaisesti Kristuksessa, ei kuunnella sanomia: »Katso, hän on erämaassa», tai »hän on sisällä kamarissa». Etsiminen on tapahtuva sisäisesti sielun salatuissa kammioissa, jossa Ihmisen Pojan tulemus tapahtuu kuin salaman leimahdus, s.o. henkisen valon ja tiedon välähdyksinä. Ihmisen on saatava sielunsa sellaiseen tilaan, että se vetää puoleensa henkiset rikkaudet, niinkuin hunaja houkuttelee mehiläistä.

Kristuksen tulemus.

Ulkonainen sivistys ja läksytieto ei kelpaa perustukseksi tällä tiellä. Sillä neljännessä kohdassa sanotaan nimenomaan, että »kohta noiden

päivien ahdistuksen jälkeen aurinko pimenee, ja kuu ei anna valoaan, ja tähdet putoavat taivaalta». Kaikki pään tieto, alemman ymmärryksen ja tunteiden ulkokohtainen tieto, ne eivät enää kykene antamaan valoa ihmiselle. Ainoastaan sisäiseen, ikuiseen rakkauteen luottaen pääsevät Ihmisen Pojan tunnusmerkit sielun taivaalla näyttäytymään. Silloin »kaikki maan sukukunnat parkuvat», s.o. alempi, persoonallinen minä huomaa hallituskautensa lähenevän loppuaan. Sillä Ihmisen Poika »lähettää enkelinsä... ja he kokoavat hänen valittunsa... taivasten ääristä niiden toisiin ääriin asti». Alemmasta minästä ainoastaan »valitut» pääsevät mukaan; sen kyvyt tulevat käytetyiksi ainoastaan mikäli korkeampi minämme, Kristus meissä, voi niitä työssängä käyttää.

Vertaus viikunapuusta.

Viidennessä kohdassa kehoitetaan oppilasta itsetarkkailuun. Hänen täytyy aina olla selvillä vaikuttimistaan; muuten hän voi väsyä ja eksyä. Hän tarkkailee itseään totuuden ja Kristus-ihanteen valossa, niinkuin mehevöityvästä viikunapuusta tarkkaillaan kesän tuloa.

Kristuksen tulemisen aika salattu.

Kuudennessa kohdassa sanotaan: »Tämä sukukunta ei katoa ennenkuin kaikki tämä tapahtuu.»

Tässä Jeesus todistaa, ettei ihmisen alemmasta,

itsekkäästä luonnosta tule loppua ennenkuin siinä ovat tapahtuneet kaikki edellä kuvatut tapaukset. Vasta näiden tapausten jälkeen syntyy uusi sukukunta: Ihmisen Poika pääsee sielussa hallitsemaan.

Mutta tämän tapahtuman ajasta ei pyrkijän tarvitse huolehtia. Tärkeintä on, että hän pysyy virkeässä toiminnassa niinkuin »Noan päivinä», ennen vedenpaisumusta. Siinä tulvassa kyllä Noak, ylempi minä, pelastuu, mutta itsekkään luonnon tulvavesi hukuttaa.

»Silloin on kaksi miestä pellolla; toinen otetaan ylös, toinen jätetään. Kaksi naista on jauhamassa käsikivillä; toinen otetaan ylös ja toinen jätetään.»

Jos mitkään, niin nämä lauseet osoittavat olevan kysymyksessä sisäisen uudistuksen. Sillä jos ulkokohtainen maailma tullessa hukkuisi, niin siinä ei voisi toista ottaa ylös ja toista jättää edelleen kyntämään ja jauhamaan, koska luonnollisesti pellot ja myllytkin silloin häviäisivät. Mutta asia on ymmärrettävä, jos tällä kaikella tarkoitetaan ihmisen tajunnantilan muutosta. Ja silloin saamme tästä vielä erään hyvin tärkeän opetuksen.

Ihmisen Pojan tulemus tapahtuu keskellä vakavaa henkistä työtä. Se tapahtuu sille pyrkijälle, joka henkisellä vainiolla uutterasti kyntää, kylvää ja jauhaa. Ja se tapahtuu niin sisäisesti ja salaisesti sielun syvyyksissä, ettei edes vierustoveri, rinnalla pyrkijä, jauhaja, sitä huomaa.

Siksi Ihmisen Pojan tulemusta verrataankin varkaan tuloon, ja pyrkijää kehoitetaan »valvomaan», kiinnittämään koko huomionsa siihen työhön, jota hän tekee, joko hän kyntää, kylvää tai jauhaa. Silloin kehitys seuraa itsestään.

Uskollinen palvelija.

Seitsemännessä, viimeisessä osassa, jota voimme pitää sinä tilana, johon edellisten kuuden kautta on noustu — niinkuin valkoinen valo on tulos kuuden värin yhtymisestä — painostetaan erityisesti uskollisuutta. Sanotaan: »Kuka on se uskollinen palvelija, jonka hänen herransa on asettanut pitämään huolta hänen palvelusväestään, antamaan heille ruokaa ajallansa?» Tästä ja seuraavista säkeistä näemme, mikä on oleva pyrkijän päämäärä. Kun ihminen elää henkistä elämää, ei hänen päämääränsä saa olla hänen oma kehitty misensä ja vapautum isensa, vaan hänessä pitää toteutua sanat: »Ei Ihmisen Poikaan tullut palveltavaksi, vaan palvelemaan ja antamaan henkensä lunnaiksi monen edestä» (Matt. 20 28). Tällaiseksi palvelijaksi tultuaan »kaikki se kestää, kaikki se uskoo, kaikki se toivoo, kaikki se kärsii» (1 Korint. 13 7). Kun tämä palvelevan rakkauden täydellisyys tulee, silloin katoaa kaikki halu turhaan profetoimiseen ja kielillä puhumiseen.

Ihmisen uudestisyntyminen merkitsee, että hen-

kisen auringon valo ja lämpö säteilee hänen kauttansa kaikkialle missä hän liikkuneekin. Niinkuin fyysillinen aurinko on kaiken muodollisen elämän lähde, niin on henkinen aurinko henkisen elämän lähde. Ja niinkuin uudestisyntymätön ihminen levitti ympärilleen kuolettavana myrkkynä vihaa, kateutta ja muuta itsekkyyttä, niin on henkinen ihminen oleva sellainen voimakeskus, joka aina ravitsee henkisesti nälkäisiä, herättää henkisesti kuolleita.

Mutta jos ihminen unohtaa tämän varsinaisen tehtävänsä ja »rupeaa lyömään kanssapalvelijoihin», s.o. käyttämään kykyjään omaksi edukseen ja toisten sortamiseksi, »silloin sen palvelijan herra tulee päivänä, jona hän ei odota, ja hetkenä, jona hän ei arvaa, ja hakkaa hänet kappaleiksi» — s.o. kaikki itsekkäät ponnistukset raukeavat tyhjiin — »ja määrää hänelle saman kohtalon kuin ulkokullatuille. Siellä on oleva itku ja hammasten kiristys.»

Sensijaan että ihmisellä olisi ollut tilaisuus etenemiseen työskennellessään viisaana palvelijana, vaikuttaa hänen itsekkyytensä sen, että hän jää edelleen ulkonaisen elämän kovaan kouluun. Kun hän ei tahtonut seurata sisäistä opettajaa, joka »hiljaisuuden äänenä» puhui hänelle, hän saa jäädä järkkymättömien elämän lakien viskeltäväksi tavallisessa aistimuselämässä, joka on kuin itkua ja hammasten kiristystä todellisen henkisen elämän rinnalla.

Näin on jokaisesta meistä tuleva maailman lopun toimeenpanija. Ja näin tehden me toimimme uusien maiden ja uusien taivaiden rakentamisessa. Ja keskeisinä työmme ja itsekasvatuksemme ohjeina ovat Vuorisaarnassa olevat, Pekka Ervastian uudelleen, lyhyeen ja ytimekkääseen muotoon järjestämät *Taivaallisen Isän Viisi Käskyä*:

1. *Älä suutu.*
2. *Älä ajatuksissasikaan ole epäpuhdas.*
3. *Älä vannoo.*
4. *Älä ole pahaa vastaan.*
5. *Älä sodi, vaan rakasta kaikkia ihmisiä.*

LOPPUSANA.

Jos nyt luomme silmäyksen taaksepäin ihmisen pitkälle kehityksen taipaleelle, niin voisimme siinä erottaa ainakin viisi pitkää kehityskautta.

1. Raakalaisaste, jolloin ihminen ei välitä muusta kunhan vain saa syödä ja levätä.

2. Karkeampien himojen aika, jolloin ihminen himojensa ajamana syöksyy mihin tahansa.

3. Himojen hienostuminen tunne-elämäksi, taiteelliseksi nautinnoksi, jossa nautinnon kohde vähitellen siirtyy haudantakaiseen elämään. Tällöin ei vielä järki pääse vaikuttamaan, joten ihminen on sokean uskon vallassa, eivätkä mitkään uskonnolliset ristiriidat häntä häiritse.

4. Arvostelevan järjen aika, jolloin järki vapauttaa ihmisen sokean uskon kahleista, kääntyen etsimään sisäistä ja henkistä totuutta.

5. Järki hengen kuuliaisuudessa, jolloin ihminen on tullut järjellisesti vakuutetuksi henkimaailman olemassaolosta ja alkaa järkevästi työskennellä henkisellä pohjalla, Kristushengen päästessä yhä enemmän määrääväksi, joka hänen sielussaan kuiskaa »Mene ja tee sinäkin samoin.»

Nykyisessäkin ihmiskunnassa on yksilöitä kehityksen kaikissa asteilla. On ihmisiä, jotka pysyvät

koko elämänsä ajan samalla asteella, kun toiset siirtyvät nopeasti monien asteitten läpi samassa elämässä. Tämä näennäinen nopeus johtuu siitä, että he ovat jo edellisissä elämissä päässeet pitemmälle, joko pitemmän ihmiskehityksensä tai uutterampien ponnistustensa kautta, ja nyt vain kertaavat entiset läksynsä, päästäkseen sille kohdalle, mistä alkaa uutta opittavaa.

SISÄLLYS.

	Sivu
Lukijalle	5
I.	
Vallitseeko ihmiselämässä laki?	9
II.	
Ristiinnaulittuna	39
Matkaaajan kulkuneuvot salaisilla saarilla	45
Karkein verhomme	53
Himo- ja tunneluontomme	61
Älyruumiimme	68
Jälleensyntyminen	76
Karma	86
III.	
Teosofia ja kristillisyyys	103
Ydin Kristuksen opissa	115
Sovitusoppi	128
Luomakuntien kehitys	140
Maailmanlopun aate	156
Loppusana	181

J. R. Hannulan saatavana olevia kirjoja.

Johanneksen evankeliumi teosofian valossa ..	20:—	
Luominen (sisältää: Luominen, Tubal-Kain, Vedenpaisumus, Isä Aabraham).....	60:—	
Jos Kristusta seuraisin	15:—	25:—
Tulijärvi	15:—	
Pekka Ervastian asema (8 esitelmää)	50:—	
Vuorisaarnan oppilaan näkökulmasta I—V ..	75:—	100:—
Sisäisen opettajan seurassa.....	10:—	
Uudestisyntyvä temppeli	10:—	20:—
Ihminen, mitä mietit?	15:—	25:—
Elämänymmäryksemme rakentuminen	15:—	25:—
Syntynyttä maailmanuskontoa	20:—	30:—
Mestari ja me	45:—	60:—
Ihmisyys	50:—	70:—
Tuomiokausi	60:—	75:—

Johannes Kotipelto:

Miten tulin teosofiksi	10:—	
Totuudenetsijä	12:—	25:—

P. En Kannatusliitto

Tampere, Santalahdentie 7. E. 13.

Hinta 60:—, 75:—